C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Lem_Stanislaw-Futurologický_kongres.pdb

PDB Name: Futurologicky kongres
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 15.12.2004
Modification Date: 15.12.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

=====
Stanislaw Lem
FUTUROLOGICKÝ KONGRES
Version: Palm.0.1
Corrections: N/A
PalmBookZ
=====

Osmý světový futurologický kongres se konal v Kostarikaně. Po pravdě řečeno, byl bych do Nounas nejel, nebýt toho, že mi profesor Tarantoga naznačil, že se to ode mě očekává. Řekl také (což se mě dotklo), že astronautika je dnes formou útěku od věcí pozemských. Kdo jich má po krk, ujede do Galaxie a doufá, že se to nejhorší odehraje v době jeho nepřítomnosti. Je pravda, že jsem se leckdy, zejména za svých dřívějších cest, vracíval domů s úzkostí a vyhlížel z okna Zemi, zda nepřipomíná pečený brambor. Proto jsem se také příliš nebránil, jen jsem poznamenal, že futurologii nerozumím. Tarantoga mi odpověděl, že skoro nikdo nerozumí pumpování, a přesto všichni spěcháme na svá místa, když slyšíme volání „k čerpadlům!“.
Výbor Futurologické společnosti si zvolil pro svou poradu Kostarikanu, protože na pořadu jednání byla lidská potopa a otázka, jak jí čelit. Kostarikana má v současné době nejvyšší populační přírůstek na světě. Pod tlakem této skutečnosti měly být naše porady efektivnější. Zlomyslníci ovšem říkali, že nový hotel, který postavila Hiltonova společnost v Nounas, zel předtím prázdnotou. Na sjezd mělo kromě futurologů přijet ještě jednou tolik novinářů. Jelikož však v průběhu naší konference nezbylo z hotelu nic,

mohu prohlásit s klidným svědomím, aniž by mě kdo mohl podezírat z reklamních záměrů, že nounanský Hilton byl vynikající. Tato pochvala zní z mých úst o to přesvědčivěji, že jsem od narození požitkář a jedině smysl pro povinnost mě mohl přinutit, abych se vzdal pohodlí a vyměnil je za astronautickou dřinu. Kostarikánský Hilton čněl do výše sto šesti poschodí z plochého čtyřpatrového soklu. Na střechách nízké části budov byly tenisové kurty, plovárny, solária a dráhy pro závody motokár, kolotoče, které byly současně ruletami, střelnice (dalo se tam střílet na vycpané lidi, na koho se člověku zlíbilo, zvláštní objednávky se vyřizovaly do čtyřiadvaceti hodin) a koncertní mušle s instalací na postřikování posluchačů slzotvorným plynem. Dostal jsem apartmá ve stém poschodí, odkud jsem měl výhled jen na horní povrch šedohnědého mraku smogu, do něhož bylo město zahaleno. Nemohl jsem přijít na to, čemu složí určitá hotelová zařízení, například třímetrová železná tyč v koutě jaspisové koupelny, maskovací pláštěnka potištěná ochrannými barvami, která ležela ve skříni, nebo pytel se suchary pod postelí. Vedle ručníků viselo v koupelně svinuté horolezecké lano a na dveřích, když jsem poprvé zastrčil klíč do zámku, jsem spatřil malou tabulku s nápisem: „Ředitelství Hiltonu zaručuje, že se v těchto místnostech nenachází žádná B O M B A“.

Jak známo, dělí se dnes vědci na stacionární a cestující. Stacionární provádějí různé výzkumy stejně jako kdysi, kdežto cestující se účastní všech možných mezinárodních konferencí a kongresů. Vědce z druhé skupiny lze snadno poznat, nosí vždycky v klopě malou vizitku se jménem a vědeckou hodností, v kapse letový řád, na kalhotách pásek bez kovové spony a jejich aktovky mají zámky z umělé hmoty – aby se zbytečně neuváděla do provozu siréna poplašného zařízení, kterým se na letišti prosvěcují cestující a hledají sečné a střelné zbraně. Takový vědec studuje odbornou literaturu v autobusech leteckých společností, v čekárnách, letadlech a hotelových barech. Protože jsem pochopitelných příčin neznal leckteré zvláštnosti zemské kultury posledních let, vyvolal jsem v Bangkoku, Aténách i samé Kostarikaně poplach na letišti, čemuž jsem nemohl včas zabránit, protože mám v zubech šest kovových plomb (z amalgamu). Měl jsem v úmyslu si je dát v Nounas vyměnit za porcelánové, ale neočekávané události mi to znemožnily. Pokud jde o provaz, tyč, suchary a pláštěnku, vysvětlil mi shovívavě jeden z členů americké futurologické delegace, že hotelnictví naší doby používá dříve neznámých ochranných prostředků. Každý takový předmět, umístěný v apartmá, prodlužuje životnost hotelových hostů. Z vlastní lehkomyslnosti jsem těmto slovům nevěnoval patřičnou pozornost.
Porady měly začít první den odpoledne, ale už ráno nám dodali kompletní podkladové materiály, elegantně vydané v krásné grafické úpravě s četnými exponáty. Obzvlášť pěkně vypadaly bločky z bledě modrého hlazeného papíru opatřené nápisem „Kopulační propustky.“ Moderní vědecké konference také trpí demografickou explozí. Jelikož počet futurologů vzrůstá stejnou měrou jako celé lidstvo, panuje na sjezdech tlačenice a spěch. Přednášení referátů odpadá, každý se s nimi musí seznámit předem. Jenže ráno jsem na to neměl kdy, protože pro nás hostitelé uspořádali koktajl. Ta malá slavnost proběhla téměř nerušeně, pomineme-li fakt, že po delegaci Spojených států někdo házel shnilými rajčaty. Už jsem držel skleničku v ruce, když jsem se dověděl od Jima Stantora, známého novináře z United Press International, že brzy ráno byli uneseni konzul a třetí atašé amerického velvyslanectví v Kostarikaně. Únosci-extremisté žádali, aby výměnou za diplomaty byli propuštěni na svobodu političtí vězňové, a aby zvlášť zdůraznili váhu svých požadavků, posílali prozatím na adresu velvyslanectví a vládních činitelů jednotlivé zuby svých rukojmí a vyhrožovali, že půjdou ještě dál. Tato disonance však nenarušila přátelskou atmosféru dopoledního koktajlu. Dostavil se na něj velvyslanec USA ve vlastní osobě a pronesl krátký projev o nezbytnosti mezinárodní spolupráce. Mluvil obklopen šesti ramenatými chlapy v civilu, kteří nás drželi na mušce. Musím přiznat, že mě to uvedlo do určitých rozpaků, zejména když se vedle mě stojící snědý delegát Indie chtěl vysmrkat, protože měl rýmu, a sáhl do kapsy pro kapesník. Tiskový mluvčí Futurologické společnosti mě pak ujišťoval, že použité prostředky byly nevyhnutelné a humánní. Ochrana disponuje výhradně zbraněmi velké ráže s malou průbojnou silou, zrovna tak jako ochrana na palubě dopravních letadel, a díky tomu nemůže být poškozena žádná vedlejší osoba – na rozdíl od dřívějška, kdy se stávalo, že náboj usmrtil atentátníka a proletěl ještě dalšími pěti nebo šesti nevinnými osobami, které seděly za ním. Nicméně pohled na člověka, který se vám zhroutí k nohám pod soustředěnou palbou, není zrovna příjemný, a to ani tehdy, jde-li o docela obyčejné nedorozumění, které je pak

důvodem k výměně omluvných diplomatických nót.
Ale místo těch úvah o humánní balistice bych měl raději vysvětlit, proč jsem se za celý den nemohl seznámit s materiály zasedání. Pominu-li už ten nepříjemný detail, že jsem si musel jít honem převléknout zakrvácenou košili, snídal jsem navzdory svému zvyku v hotelovém baru. Ráno vždycky jídám vajíčka naměkko, a dosud nebyl na světě postaven hotel, kde bych je mohl dostat do postele s ošklivě nesraženým žloutkem. To přirozeně souvisí s neustálým růstem rozměrů velkoměstských hotelů. Když je kuchyně vzdálena od pokoje půldruhé míle, nemůže žloutky nic zachránit před sražením. Pokud je mi známo, zabývali se tímto problémem zvláštní odborníci najatí Hiltonem a dospěli k názoru, že by se to dalo zařídit jedině zvláštními, nadzvukovou rychlostí se pohybujícími výtahy, jenomže takzvaný „sonic boom“, tedy rachot způsobený proražením zvukové bariéry, by v uzavřeném prostoru budovy způsobil, že by všem lidem praskly ušní bubínky. Taky by se eventuálně dalo žádat, aby kuchyňský automat dodal do pokoje syrová vajíčka, která by před vašima očima uvařil naměkko číšnický automat, jenže pak už nemáme daleko k tomu, abychom si do Hiltonů vozili kotce s vlastními slepicemi. A právě z tohoto důvodu jsem si ráno zašel do baru. Devadesát pět procent hotelových hostů tvoří dnes účastníci všemožných sjezdů a konferencí. Host samotář, turista solitér bez vizitky v klopě a bez aktovky vycpané konferenčními lejstry je stejná vzácnost jako perla na poušti. Kromě naší konference se zrovna v Kostarikaně konala ještě konference Opoziční mládeže (skupiny Tygrů), sjezd vydavatelů Osvobozené literatury a sjezd Filumenistické společnosti. Takovým skupinám se obvykle přidělují pokoje ve stejných poschodích, ale ředitelství mi chtělo prokázat obzvláštní pozornost, a proto mi dalo apartmá ve stém patře, které mělo vlastní palmový háj, kde se konaly bachovské koncerty. Hrál dámský orchestr a při hře prováděl hromadný striptýz. Na tom všem mi pramálo záleželo, ale žádný jiný pokoj nebyl bohužel volný, a tak jsem musel zůstat tam, kam mě dali. Jen jsem se posadil na barovou stoličku svého poschodí, už mi nějaký černovlasý vousáč (z jeho vousů jsem jako z jídelního lístku mohl vyčíst, co měl k jídlu celý minulý týden) strčil pod nos těžkou kovanou dvouhlavňovku, kterou měl pověšenou přes záda, ďábelsky se zachechtal a otázal se, jak hodnotím jeho papežovku. Nevěděl jsem, co to je, ale radši jsem se k tomu nepřiznával. Při takových náhodných známostech je nejlepší mlčet. Sám mi pak ochotně prozradil, že dvouhlavňová ručnice, vybavená laserovým zaměřovačem, rychlospouští a automatickým nabíjením, je zbraň na papeže. Mluvil téměř nepřetržitě. Pak vytáhl z kapsy polámanou fotografii, na které byl on sám, jak míří na panáka v solideu. Tvrdil, že už dosáhl vrcholné formy a chystá se právě do Říma na velké procesí, aby zastřelil svatého otce před bazilikou svatého Petra. Nevěřil jsem mu ani slovo, ale on mi ukazoval letenku s rezervací, malý misál a prospekt na pouť pro americké katolíky, jakož i balíček nábojů se střelou seříznutou do kříže. Z úsporných důvodů si koupil lístek jen na cestu tam, protože počítal, že ho rozhořčení poutníci roztrhají na kusy. Tato perspektiva ho zřejmě přiváděla do skvělé nálady. Nejprve jsem se domníval, že je to blázen nebo profesionální dynamitník-extremista, jakých je dnes na světě spousta, ale i v tom jsem se mýlil. Mluvil bez přestávky a pořád slézal z vysoké stoličky na zem, protože mu padala puška. Řekl mi, že je horlivý pravověrný katolík a že jím plánovaná akce (nazýval ji „akce P“) představuje z jeho strany obzvláštní oběť. Jde mu o to, aby otřásl svědomím lidstva, a co může svědomím lidstva otřást víc než čin tak radikální? Vykládal mi, že udělá totéž, co měl podle Písma svatého udělat Abrahám s Izákem, jenomže obráceně, protože neusmrtí syna, nýbrž otce, a ještě k tomu svatého. Tím podá důkaz největší obětavosti, jaké je křesťan vůbec schopen, protože své tělo vystaví mukám a duši zatracení, a to všechno jen proto, aby lidstvu otevřel oči. Pomyslel jsem si, že těch, kteří nám chtějí otvírat oči, začíná být nějak mnoho. Jelikož mě filipika toho člověka nepřesvědčila, šel jsem zachraňovat papeže, to znamená informovat někoho o tom plánu, ale Stantor, kterého jsem potkal v baru sedmdesátého sedmého poschodí, mě ani nevyslechl do konce a prohlásil, že mezi dary, které přinesla Hadriánovi XI poslední výprava amerických věrných, figurovaly dvě časované pumy a soudek, ve kterém byl místo mešního vína nitroglycerín. Stantorovu blazeovanost jsem pochopil lépe, když jsem se dověděl, že extremisté zrovna poslali na velvyslanectví nohu, ale ještě nebylo známo čí. Nemohli jsme rozhovor dokončit, protože Stantora odvolali k telefonu. Na Avenidě Romaně se prý zrovna někdo zapálil na znamení protestu. V sedmdesátém sedmém patře panovala v baru úplně jiná atmosféra, než u mě nahoře. Bylo tam hodně bosých dívek v řetízkových košilkách po pás, některé měly šavle. Část jich měla dlouhé copy, podle nejnovější módy přivázané k řetízku na krku nebo k obojku zdobenému

cvočky. Nejsem si jist, zda to byly filumenistky nebo sekretářky Sdružení osvobozených vydavatelů. Soudě podle barevných fotografií, které si prohlížely, šlo spíše o nějaká speciální vydavatelství. Sjel jsem o devět pater níž, kde bydleli moji futurologové, a v dalším baru jsem vypil long drink s Alphonsem Mauvinem z Agence France Press. Učinil jsem poslední pokus o záchranu papeže, ale i Mauvin přijal mé vyprávění se stoickým klidem. Zabručel jen, že už minulý měsíc ve Vatikánu střílel nějaký australský poutník, ale ze zcela jiných ideových pozic. Mauvin počítal, že získá zajímavé interview pro svou agenturu s nějakým Manuelem Pyrhullem, kterého hledá FBI, Sureté, Interpol a řada jiných policií, protože založil servis zcela nového typu: dával se najímat jako expert na atentáty prováděné výbušninami (byl všeobecně znám pod pseudonymem Bombarďák) a přitom se dokonce chlubil svou bezideovostí. Když přišla k našemu stolku krásná rusovlasá dívka v něčem, co připomínalo krajkovou noční košili, hustě prostřílenou samopalnými dávkami (byla to spojka extremistů, která měla reportéra dovést do jejich hlavního stanu), Mauvin vstal a před odchodem mi podal Pyrhullův reklamní leták, ze kterého jsem se dověděl, že je nejvyšší čas skoncovat s kousky neodpovědných diletantů, kteří nerozeznávají dynamit od melinitu nebo fulminát rtuťnatý od Bickfordovy zápalnice. V epoše úzké specializace nemá člověk nic dělat na vlastní pěst a má se spolehnout na profesionální etiku a znalosti svědomitých odborníků. Na rubu letáku byl ceník služeb s přepočtem na valuty nejvyvinutějších zemí světa.

Futurologové začali zrovna scházet do baru. Vtom se přiřítil jeden z nich, profesor Mashkenase, celý bledý a roztřesený, a volal, že má v pokoji časovanou pumu. Barman, který byl zřejmě na takové věci zvyklý, automaticky vykřikl: „Kryjte se!“ a skrčil se za pultem. Ale hoteloví detektivové brzy zjistili, že si nějaký kolega ztropil z Mashkenaseho hloupý žert a položil mu do krabice od keksů obyčejný budík. Hádal jsem, že to byl Angličan, ti přece milují kanadské žertíky. Ale hned se na to zapomnělo, protože přišli J. Stantor a J. G. Howler, oba z UPI, a přinesli text aidemémoire vlády USA vládě Kostarikany ve věci unesených diplomatů. Bylo formulováno obvyklou řečí diplomatických nót, takže ani noha, ani zuby tam nebyly nazvány pravým jménem. Jim mi řekl, že se místní vláda může uchýlit k drastickým opatřením. Generál Apollón Díaz, který byl u moci, se přikláněl k názoru „jestřábů“, aby se na násilí odpovědělo násilím. Na zasedání (vláda zasedala permanentně) byl předložen návrh, aby se přešlo k protiútoku a aby se politickým vězňům, o jejichž propuštění extremisté žádají, vytrhalo dvakrát tolik zubů, a protože adresa hlavního stanu extremistů není známa, aby se jim ty zuby poslaly poste restante. Letecké vydání New York Times apelovalo v článku z pera nějakého Sulzberga na rozumnost a pospolnost lidského rodu. Stantor mi diskrétně sdělil, že vláda zabavila vlak s tajným vojenským materiálem, který patřil Spojeným státům a projížděl přes území Kostarikany do Peru. Až dosud extremistům nenapadlo unášet futurology, což by z jejich hlediska nebyl tak hloupý nápad, protože momentálně bylo v Kostarikaně víc futurologů než diplomatů. Stoposchoďový hotel je přece tak obrovský organismus a tak komfortně separovaný od okolního světa, že se do něj zprávy zvenčí dostávají jakoby z druhé polokoule. Až dosud žádný futurolog nepropadl panice. Cestovní kancelář Hiltonu nebyla obléhána hosty, kteří by si rezervovali místa v letadlech do Spojených států nebo jinam. Ve dvě hodiny se měl konat oficiální zahajovací banket, ale já jsem dosud neměl kdy se převléknout do večerního pyžama, a proto jsem musel vyjet do svého pokoje a pak v největším spěchu sjet do Purpurové síně ve čtyřicátém šestém patře. Ve foyeru ke mně přistoupily dvě okouzlující dívky v širokých zdrhnutých kalhotách topless, s ňadry pomalovanými pomněnkami a sněženkami, aby mi odevzdaly třpytivou pozvánku. Aniž jsem se na ni podíval, vstoupil jsem do sálu ještě poloprázdného – a pohled na stoly mi vyrazil dech. Ne proto, že byly bohatě prostřeny, ale proto, jak šokující byly formy, ve kterých se podávaly všechny paštiky, předkrmy a zákusky – dokonce i saláty imitovaly genitálie. Nebyla to optická iluze, v jistých kruzích populární šlágr, který začínal slovy: „Jenom hlupák, kanálie podceňuje genitálie. Nedbej řečí šosáckých, rodidla stav na odiv!“

Objevili se první hosté s hustými plnovousy a dlouhými kníry, samí mladí lidé v pyžamech nebo i bez nich. Když šest číšníků přineslo dort, už jsem při pohledu na ten nejneslušnější pokrm světa nemohl pochybovat o tom, že jsem si spletl sál a omylem se dostal na banket Osvobozené literatury. Pod záminkou, že se mi ztratila sekretářka, jsem se honem vytratil a sjel o patro níž, abych si vydýchl ve správném sále. Purpurová síň (a ne Růžová, do níž jsem se dostal) už byla plná. Zklamání, jaké ve mně vzbudila skromnost našeho banketu, jsem se snažil skrýt, jak jsem jen dovedl. Jídlo bylo jen studené a k

stání. Aby lidem ztížili konzumaci, odnesli z obrovského sálu všechny židle a křesla, takže bylo nezbytné dát průchod obratnosti, natrénované za jiných podobných okolností, a to zejména proto, že kolem mís s vydatnějším obsahem byla značná tlačenice. Seňor Cuilione, zástupce kostarikánské sekce Futurologické společnosti, s okouzlujícím úsměvem vysvětloval, že lukulské hody by zde byly nemístné, jestliže uvážíme, že námětem porad je mimo jiné hladová pohroma, která lidstvu hrozí. Našli se přirozeně i skeptici, kteří tvrdili, že Společnosti byla seškrtána dotace a že jedině tak si lze vysvětlit onu drastickou šetrnost. Novináři, z titulu své profese donucení k odříkání, chodili od jednoho hosta k druhému a dělali malá interview s kapacitami v oblasti zahraniční prognostiky. Místo velvyslance USA se objevil pouze třetí tajemník velvyslanectví s masivní ochranou, ve smokingu, on jediný, jelikož neprůstřelná vesta se těžko dá skrýt pod pyžamem. Slyšel jsem, že hosté z města byli v hale podrobeni osobní prohlídce a že už tam leží pěkná halda nalezených zbraní. První pracovní porada byla stanovena až na pátou hodinu, a tak jsme měli dost času si odpočinout. Proto jsem jel do svého pokoje ve stém patře. Měl jsem po těch přesolených salátech pekelnou žízeň, a protože bar mého poschodí tvrdě okupovali opozičníci a dynamitníci se svými dívkami a já už měl dost jednoho rozhovoru s vousatým papistou (vlastně spíš antipapistou), spokojil jsem se se sklenicí vody z vodovodu. Jen jsem ji vypil, zhaslo světlo v koupelně a obou pokojích, a ať jsem na telefonu vytočil jakékoli číslo, spojil mě vždycky jen s automatem, který vyprávěl pohádku o Popelce. Chtěl jsem sjet dolů, ale výtah taky nefungoval. Slyšel jsem sborový zpěv opozičníků, kteří teď už stříleli do taktu, doufám, že vedle. Takové věci se přiházejí i v nejlepších hotelích, což ovšem neznamená, že by to člověka méně zlobilo. Ale nejvíc ze všeho mě překvapila moje vlastní reakce. Má nálada, která byla od rozhovoru s papežským střelcem spíše mizerná, se zlepšovala každou minutou. Shodil jsem poslepu v pokoji všechno možné, ale přitom jsem se shovívavě usmíval do tmy, a ani skutečnost, že jsem si o zavazadla rozbil koleno, nesnížila míru mého láskyplného vztahu k okolnímu světu. Když jsem na nočním stolku nahmatal zbytky jídla, které jsem si mezi snídaní a lunchem objednal do pokoje, zastrčil jsem do kolečka másla kus papíru, který jsem vytrhl z kongresového bloku, a když jsem ho zapálil sirkou, získal jsem aspoň čadící svíčku, v jejímž světle jsem se uvelebil v lenošce, protože jsem měl před sebou ještě více než dvě hodiny volného času včetně hodinové procházky po schodech (výtah nefungoval). Má duševní pohoda procházela dalšími fluktuacemi a změnami, které jsem sledoval s živým zájmem. Byl jsem veselý, cítil jsem se báječně. Mohl jsem vysypat z rukávu spousty argumentů ve prospěch momentální situace. Byl jsem skálopevně přesvědčen, že toto apartmá, pohroužené do egyptské tmy, plné dýmu a smradu z máslového oharku, odříznuté od světa, s telefonem vyprávějícím pohádky je jedno z nejkouzelnějších míst na světě. Kromě toho jsem cítil nepřekonatelnou touhu pohladit někoho po hlavě nebo aspoň stisknout ruku bližnímu a vroucně, hluboko se mu podívat do očí.

Byl bych teď upřímně objal i úhlavního nepřítele. Máslo se rozpouštělo, škvířilo a čadilo – a haslo, až zhaslo. Že se „máslo“ rýmuje se „zhaslo“, mě rozesmálo k slzám, přestože jsem si popálil ruce od sirek, když jsem se znovu pokoušel zapálit papírový knot. Máslová svíčka sotva blikala, ale já si polohlasně mručel árie ze starých operet a vůbec mi přitom nevadilo, že se dusím kouřem a že mi z pálících očí tečou slzy po tvářích. Vstal jsem, zakopl o kufr a natáhl se jak široký, tak dlouhý, avšak boule velikosti vejce, která mi okamžitě naskočila na čele, mi náladu naopak zlepšila (pokud to vůbec ještě bylo možné). Smál jsem se a smál, zpola udušen smradlavým dýmem, který nebyl nijak na újmu mému radostnému vytržení. Ulehl jsem na postel, která zůstala od rána neustlaná, přestože už bylo dávno poledne. Na personál, který projevoval takovou nedbalost, jsem myslel s láskou jako na vlastní děti. Nenapadlo mi nic jiného než něžné zdrobněliny a mazlivá slůvka. Blesklo mi hlavou, že i kdybych se tu měl udusit, byla by to ta nejzábavnější, nejsympatičtější smrt, jakou si jen člověk může přát. Tohle konstatování tak dalece odporovalo celé mé povaze, že na mě zapůsobilo jako budíček. V mé duši došlo k překvapivému rozpolcení. Nadále byla naplněna flegmatickým jasem, univerzální láskou ke všemu, co existuje, a mé ruce tolik prahly po tom, aby mohly kohokoli pohladit, že jsem se vzhledem k nedostatku druhých osob začal sám něžně hladit po tvářích a žertérsky tahat za uši. Taky jsem několikrát podal pravou ruku levé, aby si vyměnily povzbudivý stisk. I mé nohy sebou cukaly, jak toužily po pohlazení. Při tom všem jako by se v hlubinách mé bytosti rozsvítily jakési poplašné signály: „Něco není v pořádku!“ volal na mě vzdálený slabý hlas. „Dej si pozor, Ijone, měj se na pozoru! Té dobré náladě není co věřit! No tak!

Vstávej! Vpřed! Nerozvaluj se tady v lenošce jako nějaký Onassis, ubrečený a ukoptěný, s boulí na čele a s láskou k celému světu! Ta je známkou nějaké podlé zrady!“ Navzdory tomuto hlasu jsem ani nehnul prstem. Jen mi vyschlo v krku. Srdce mi bušilo už dlouho, ale vysvětloval jsem si to svou nenadále probuzenou všeláskou. Odebral jsem se do koupelny, tak hroznou jsem měl žízeň. Vzpomněl jsem si na přesolený salát na banketu, vlastně spíš na té svačince k stání, a potom jsem si zas pro změnu představil pány J. W., H. C. M., M. W. a jiné své nejhorší nepřátele. Musel jsem konstatovat, že kromě chuti srdečně jim stisknout ruku, vroucně je obejmout a vyměnit s nimi několik bratrských slov jsem žádné jiné emoce nepocítil. To už bylo skutečně znepokojující. Strnul jsem s rukou na niklovém vodovodním kohoutku, v druhé ruce prázdnou sklenici. Pomalu jsem do sklenice natočil vodu a podivně, křečovitě se zašklebil – viděl jsem ten zápas vlastních rysů v zrcadle. A pak jsem vodu vylil.
Voda z vodovodu. Ano. Ty změny ve mně nastaly ve chvíli kdy jsem ji vypil! Něco v ní musí být! Jed? Neslyšel jsem ještě o jedu, který by… Ale počkat! Jsem přece stálý abonent vědeckého tisku.V poslední době se v Science News objevily zmínky o nových psychotropních prostředcích ze skupiny takzvaných benignátorů (konejšidel), které zotročují mysl bezpředmětnou radostí a pohodou. No ovšem! V duchu jsem ten článeček viděl před sebou. Hedonidol, benefaktorin, emphatian, euforasol, felicitol, altruisan, bonokaresin a celá řada derivátů! Nahrazením hydroxylových skupin amidovými se současně z týchž základů syntetizoval furiasol, lyssin, sadistizin, flagellin, agresium, frustrandol, amokolin a ještě mnoho jiných rozvzteklujících preparátů takzvané bijologické skupiny (vyvolávala totiž sklon k bití a trýznění okolí, jak mrtvého, tak živého, přičemž prim prý měly kopandol a fackolin).
Mé úvahy byly přerušeny zazvoněním telefonu a současně se rozsvítil světlo. Hlas hotelového recepčního se pokorně a pateticky omlouval za havárii, která už byla odstraněna. Otevřel jsem dveře na chodbu, abych pokoj vyvětral. Pořád ještě jsem byl omámen touhou prokazovat dobrodiní a laskat. Zamkl jsem dveře, posadil se doprostřed pokoje a jal se zmáhat sama sebe. Jaký byl v tu chvíli můj stav, dá se těžko popsat. Nemyslelo mi to tak hladce a jednoznačně jak o tom teď píši. Každá má kritická úvaha byla jakoby zamrzlá v ledu, obalená nějakou ochromující patlaninou připitomělého sebeuspokojení, z každé kapal sirup nadbytečných pocitů a moje duše se propadala do nejsladšího močálu, jako bych tonul v růžových olejích a polevách. Vší silou své vůle jsem se snažil myslet na něco, co mi bylo nejodpornější, na vousatého mizeru s dvouhlavňovkou na papeže, na zhýralé vydavatele Osvobozené literatury a jejich babylónsko-sodomistickou hostinu, a pak zas na pány W. C., J. C. M., A. K. a mnoho jiných lumpů a darebáků, a přitom jsem s hrůzou zjišťoval, že všechny miluji, že všem všechno odpouštím a že mi jako čertíci z krabičky vyskakují v hlavě argumenty na obranu veškerého zla a podlosti. Hlava mi pukala tou povodní lásky k bližnímu. Obzvlášť mě trápilo něco, co nejlépe vystihují slova „směřování k dobru“. Nemyslel jsem na psychotropní jedy, ale na vdovy a sirotky, o které bych se s rozkoší postaral. Pociťoval jsem v sobě rostoucí údiv, že jsem jim až dosud věnoval tak malou pozornost. A co lidé chudí a hladoví, nemocní a mrzáci? Můj bože! Přistihl jsem se, že klečím u svého kufru, vyhazuji z něj věci na zem a hledám něco slušného, čím bych mohl obdarovat potřebné. V mém podvědomí se opět ozvaly hlasy: „Pozor! Nenech se zblbnout! Bojuj! Sekej! Kopej! Zachraň se!“ křičelo ve mně cosi, sice chabě, ale zoufale. Byl jsem strašlivě rozpolcený. Cítil jsem tak velký náboj kategorického imperativu, že bych byl neublížil ani mouše. Škoda že v Hiltonu nejsou myši ani pavouci, říkal jsem si. Jakou láskou bych je zahrnul! Všechny mouchy, štěnice, krysy, komáry, vši, ta drahá a milovaná zvířátka! A když už jsem byl v tom, požehnal jsem stolu, lampě i vlastním nohám. Zbytky střízlivosti mě však naštěstí neopouštěly, a proto jsem levačkou okamžitě praštil žehnající pravačku, až jsem se zkroutil bolestí. To nebylo špatné! Kdožví, mohlo to být dokonce blahodárné! Směrování k dobru bylo naštěstí odstředivého rázu – jiným lidem jsem přál daleko lepší věci než sobě. Zpočátku jsem si dal pár pohlavků, až mi skřípl v páteři a před očima mi zajiskřily hvězdy. Výborně, jen tak dál! Když mi ztuhla tvář, začal jsem se kopat do kotníků. Ještě štěstí, že jsem měl těžké boty s pekelně tvrdou podrážkou. Po této léčbě, skládající se ze zuřivých kopanců, jsem se cítil chviličku líp, to znamená hůř. Opatrně jsem zkusil pomyslet na to, jaké by to bylo, kdybych kopl také pana J. C. A. Už mi to nepřipadalo tak zcela nemožné. Kotníky na obou nohách mě ukrutně bolely, a snad díky tomuto sebemučení jsem si dokázal představit i facku adresovanou panu M. W. Citelné bolesti jsem si nevšímal a kopal se dál. Teď mi přišlo vhod všechno špičaté, a tak jsem použil vidličky a potom špendlíků, které jsem vytáhl z nové košile. Proces však

neprobíhal rovnoměrně, spíš vlnovitě, za několik minut jsem byl zas ochoten se zapálit pro dobro věci, zas ve mně vytryskl gejzír šlechetnosti a ctnosti. Ale to už mi bylo jasné: něco bylo ve vodě z vodovodu. Měl jsem odedávna v kufru uspávací prostředek, kterého jsem nikdy neužíval, uváděl totiž člověka do mrzuté a agresivní nálady, právě proto jsem ho nebral, ještě štěstí, že jsem ho nevyhodil. Spolkl jsem tabletku a zajedl ji očouzeným máslem (vodě jsem se vyhýbal jako moru), potom jsem s námahou spolkl dvě kofeinové pastilky, abych neutralizoval uspávací účinek tabletky, posadil jsem se do křesla a s hrůzou, ale i s láskou k bližnímu jsem čekal, jak dopadne chemický zápas v mém organismu. Láska mě pořád ještě znásilňovala, byl jsem ukonejšen jako ještě nikdy v životě. Myslím, že chemikálie zla začaly definitivně vítězit nad preparáty dobra. Ještě stále jsem byl schopen o někoho pečovat, ale už ne o každého. Byl bych se rád na nějakou dobu stal nejhorším mizerou.
Asi za čtvrt hodiny mě to všechno přešlo. Osprchoval jsem se, utřel drsným ručníkem, tu a tam jsem si preventivně vrazil facku, potom jsem si zalepil náplastmi poraněné kotníky a prsty, spočítal modřiny (musím konstatovat, že jsem si dal co proto!) oblékl si čistou košili, šaty, utáhl před zrcadlem kravatu, přihladil sako, přede dveřmi jsem si ještě jednu vrazil do žeber, pro povzbuzení, ale i pro kontrolu – a odešel jsem právě včas, protože už bylo skoro pět. Navzdory očekávání se v hotelu nedělo nic zvláštního. V baru mého poschodí, kam jsem nahlédl, bylo skoro prázdno. Papežovka stála opřena o stolek, pod pultem vyčuhovaly dva páry nohou, jeden byl bosý, ale tento obraz by nebylo správné interpretovat výhradně ve vyšších kategoriích. Několik jiných dynamitníků mazalu u zdi karty, jeden hrál na kytaru a zpíval známý šlágr. Dole v hale se to hemžilo futurology, šli zrovna na zahájení konference, náš konferenční sál byl v nízké části Hiltonu. Nejdřív mě to překvapilo, ale brzy mi došlo, že v takovém hotelu nepije žádný host vodu z vodovodu. Kdo má žízeň, dá si colu, schweppes, v nejhorším džus, čaj nebo pivo. I pro long-drinky se používá hořkých minerálních nebo jiných lahvovaných vod. A kdo z neopatrnosti udělal stejnou chybu jako já, svíjel se teď jistě mezi čtyřmi stěnami svého zamčeného pokoje v křečích vášnivé všelásky. Řekl jsem si, že bude lepší, když se o svých zážitcích nikomu ani nezmíním, byl jsem tu přece cizí, ještě by mi třeba nevěřili a podezírali mě z nějaké úchylnosti nebo halucinací. Nic snazšího než podezírat člověka z narkomanie.
Později se mi vyčítalo, že jsem se uchýlil k této politice ústřice nebo pštrosa, protože kdybych to byl řekl, možná že by bylo ke všem těm dalším neštěstím nedošlo, jenže ten, kdo tohle tvrdí, se sám dopouští omylu: byl bych nanejvýš varoval hotelové hosty, avšak to, co se dělo v Hiltonu, nemohlo mít nejmenší vliv na politické události v Kostarikaně.
Cestou do konferenčního sálu jsem si v hotelovém stánku koupil několikeré místní noviny, jak je mým zvykem. Nekupuji je samozřejmě všude, ale vzdělaný člověk ze španělštiny leccos vyrozumí, i když jí nemluví.
Nad pódiem visela ozdobená tabule s pořadem jednání. První bod se týkal celosvětové urbanistické katastrofy, druhý ekologické, třetí atmosférické, čtvrtý energetické, pátý potravinové, pak měla být přestávka. Katastrofa technická, militaristická a politická byly odloženy na druhý den jednání společně s volnými návrhy.
Každý řečník měl na přednesení svých tezí čtyři minuty času, což bylo stejně dost, když uvážíme, že bylo přihlášeno sto devadesát osm referátů ze čtyřiašedesáti zemí. Aby se tempo konference urychlilo, měl si každý prostudovat referáty na vlastní pěst, před zasedáním, kdežto řečník mluvil výhradně v číslech, která určovala klíčová místa jeho práce. Abychom snáze pochopili tak bohatý obsah, nastavili jsme si všichni své kapesní magnetofony a počítače. Mezi počítači pak mělo dojít k principiální diskusi. Stanley Hazelton z delegace USA hned na začátku šokoval publikum důrazným opakováním: „4, 6, 11, z čehož vyplývá 22; 5, 9, ergo 22; 3, 7, 2, 11, z čehož opět vyplývá 22!“ Někdo vstal a zvolal, že ne, že prý 5, eventuálně 6, 18, a 4. Hazelton bleskově odpálil výtku a vysvětloval, že ať tak či onak, bude to 22. Našel jsem si v jeho referátu číselný klíč a dozvěděl jsem se, že číslo 22 znamená absolutní katastrofu.
Japonec Hajakawa pak předložil nový, v jeho vlasti koncipovaný model domu budoucnosti, osmsetpatrový, s porodnicemi, jeslemi, školami, obchody, muzei, zoologickými zahradami, divadly, kiny a krematorii. V projektu se počítalo i s podzemními prostorami na popel zemřelých, s čtyřicetikanálovou televizí, výčepy a záchytkami, se sály, vypadajícími jako tělocvičny, pro skupinové souložení (důkaz, jak pokrokové byly názory projektantů) a s katakombami pro nepřizpůsobené subkulturní skupiny. Určité

novum představoval nápad, že se každá rodina bude každý den stěhovat z dosavadního bytu do jiného, a to pohybem buď šachového pěšáka, nebo koně. Předcházelo by se tak nudě a frustraci, ale pro jistotu měla ta budova o kubatuře sedmnácti krychlových kilometrů, zakotvená na mořském dně a sahající po stratosféru, vlastní sňatkové počítače sezdávající dvojice na principu sadomasochismu (manželství sadistů s masochistkami a obráceně jsou podle statistiky nejtrvalejší, protože v nich má každý partner to, po čem dychtí) a středisko protisebevražedné terapie. Hakajawa, druhý japonský delegát, nám předvedl maketu takového domu – v měřítku 1:10 000 – s vlastní zásobou kyslíku, ale bez zásob vody a potravin, protože dům byl plánován s uzavřeným oběhem: veškerý odpad se měl regenerovat, a to včetně smrtelného potu a jiných tělesných sekrecí. Jahakawa, třetí Japonec, přečetl seznam lahůdek regenerovatelných z fekálií budovy. Byly tam mimo jiné umělé banány, perníčky, krabi, ústřice, dokonce i umělé víno, které se navzdory svému původu, který budil nepříjemné asociace, chutí vyrovná prý nejlepším vínům z Champagne. Do sálu byly přineseny vzorky v estetických lahvičkách a paštičky ve fóliovém balení, ale nikdo se kupodivu neměl k pití a paštičky každý diskrétně strkal pod židli, což jsem udělal i já. Původní plán, že by takový dům mohl létat dík mohutným rotorům, což by umožnilo hromadné výlety, padl jednak proto, že takových domů mělo být postaveno v první fázi 900 miliónů, jednak proto, že by přemisťování bylo bezpředmětné. I kdyby měl dům 1000 východů a kdyby jeho obyvatelé užívali všechny, stejně by nikdy neodešli, protože než by opustili budovu poslední, už by vyrostly děti, které se za tu dobu narodily. Japonci byli na svůj projekt nesmírně hrdi. Po nich se přihlásil o slovo Norman Youhas z delegace USA, který navrhl sedm různých metod, jak zbrzdit demografickou explozi: odrazování za pomoci přesvědčování a policie, deerotizaci, nucenou celibatizaci, onanizaci, subordinaci, a vůči nenapravitelným – kastraci. Každé manželství se mělo ucházet o právo mít dítě, mělo skládat příslušné zkoušky ve všech kategoriích, a to kopulační, edukační a bezkolizní. Nezákonný porod dítěte se měl trestat, za premeditaci a recidivu hrozilo viníkům doživotí. K tomuto referátu se vztahovaly ty hezké prospekty a bločky s trhacími kupóny, jež jsme dostali v kongresových materiálech. Hazelton a Youhas navrhovali, aby byla vytvořena nová povolání, a to sňatkového invigilátora, zakazovače, rozdělovače a ucpávače. Současně nám byl rozdán návrh na nový trestní zákon, podle něhož bylo hlavním deliktem oplodňování jakožto zločin obzvlášť společensky škodlivý. Při rozdávání návrhu zákona došlo k incidentu, neboť z galérie pro obecenstvo hodil kdosi do sálu Molotovův koktajl. Pohotovost (byla na místě, diskrétně ukrytá v kuloárech) provedla svou práci a pořádková služba honem zakryla roztříštěná sedadla a pozůstatky velkou nylonovou oponou s veselými estetickými vzory. Jak je vidět, myslelo se předem na všechno.
Mezi jednotlivými referáty jsem se pokoušel číst místní noviny, a protože jsem z jejich španělštiny rozuměl každé páté až desáté slovo, dozvěděl sejm se, že vláda stáhla do hlavního města obrněné jednotky, vyhlásila policejní pohotovost prvního stupně a zavedla výjimečný stav. Mám dojem, že kromě mě si nikdo z přítomných nebyl vědom, jak vážná je venku situace. V sedm byla přestávka, kdy si každý mohl něco sníst, přirozeně na vlastní účet, a když jsem se vracel do sálu, koupil jsem si další mimořádné vydání vládního deníku Nación a několik odpoledních deníků extremistické opozice. Přestože jsem měl se španělštinou potíže, nestačil jsem při četbě novin žasnout, protože vedle článků plných optimistických a blažených úvah mezilidským milostných vztazích, jež jsou zárukou všeobecného štěstí, jsem našel i jiné články, v nichž se vyhrožovalo krvavými represáliemi extremistů. Tuto rozmanitost jsem si neuměl vysvětlit jinak než hypotézou, že jedni novináři pili ten den vodu z vodovodu, kdežto druzí ne. V pravicovém listu ji zřejmě pili méně, protože redakční pracovníci, lépe placení než opoziční, se při své práci osvěžovali dražšími nápoji. Avšak i extremisté, ač jak známo měli sklon k určité askezi ve jménu vyšších principů a ideálů, hasili žízeň vodou jen za zvláštních okolností, uvážíme-li, že quartzupio, nápoj ze zkvašené šťávy rostliny melmenole, je v Kostarikaně fantasticky levný.
Jen jsme se zabořili do měkkých klubovek a profesor Dringenbaum ze Švýcarska vyslovil první číslo svého proslovu, ozvaly se dunivé výbuchy. Budova se lehce zachvěla v základech, okna zařinčela, ale optimisté volali, že je to jenom zemětřesení. Pokud jde o mě, domníval jsem se spíš, že nějaká opoziční skupina, demonstrující před hotelem od začátku porad, hodila do haly petardy. Z této domněnky mě však vyvedl rachot a hřmot daleko silnější. Ozvaly se také samopaly s jejich charakteristickým staccatem. Už jsme si nemohli déle dělat iluze: v Kostarikaně vypukly pouliční boje. Jako první se ze sálu vypařili novináři, na které střelba zapůsobila jako budíček. Profesionální povinnost je volala na ulici.

Profesor Dringenbaum se ještě chvíli pokoušel pokračovat ve své dosti pesimistické přednášce. Hlásal totiž názor, že další fází naší civilizace bude kanibalizace. Odvolával se na známou teorii Američanů, kteří vypočítali, že půjde-li na Zemi všechno dál jako doposud, promění lidstvo za čtyři sta let naši planetu v živou kouli těl, která se bude zvětšovat rychlostí světla. Přednášku však přerušily další výbuchy. Dezorientovaní futurologové začali vycházet ze sálu a mísili se v hale s účastníky Kongresu Osvobozené literatury, které vypuknutí bojů zrovna přistihlo – jak tomu nasvědčovalo jejich vzezření – při činnosti vyjadřující naprostou lhostejnost k hrozbě přelidnění. Za redaktory nakladatelství A. Knopfa nesly sekretářky (nemohu říci, že byly v negližé, protože kromě vzorů ve stylu „op-artu“ namalovaných na kůži neměly na sobě vůbec nic) příruční vodní dýmky a nargilé, ve kterých hořela módní směs LSD, marihuany, yohimbinu a opia. Dověděl jsem se, že reprezentanti Osvobozené literatury právě upálili in effigie ministra pošt USA za to, že přikázal poštám, aby ničily letáky vyzývající k hromadnému provozování krvesmilství. Když sešli do haly, chovali se velice nevhodně, obzvláště uvážíme-li vážnost situace. Veřejnou morálku nenarušovali jen ti z nich, kteří byli fyzicky totálně vyčerpáni nebo omámeni narkotiky. Slyšel jsem výkřiky z kabin, kde obtěžovali hotelové telefonistky, a nějaký břicháč v levhartí kůži s hašišovou pochodní v ruce řádil mezi řadami plášťů v šatně a útočil na šatnářky. Recepčním za přispění vrátných se ho jen stěží podařilo zneškodnit, z mezipatra nám někdo házel na hlavy haldy barevných fotografií, zobrazujících všechno to, co pod vlivem chtíče může udělat jeden člověk s druhým, a dokonce ještě mnohem víc. Když se na ulici objevily první tanky, dobře viditelné z oken, vyřinul se z výtahů dav vyděšených filumenistů a opozičníků. Šlapali po předkrmech a zákuscích, které si přinesli vydavatelé a kterých teď leželo na podlaze haly plno, a zmítali sebou na všechny strany. Davem se tlačil vousatý antipapista, řval přitom jako rozzuřený buvol a mlátil pažbou papežovky každého, kdo mu stál v cestě. Viděl jsem na vlastní oči, že vyběhl před hotel jen proto, aby skryt za rohem začal pálit na pobíhající postavy. Byl to skutečný extremistický idealista nejradikálnějšího ražení, a tak mu bylo v podstatě jedno, na koho střílí. V hale plné výkřiků hrůzy a zhýralství nastalo skutečné pandemonium. S řinkotem vyletěla první veliká okna. Pokoušel jsem se najít známé novináře, a když jsem viděl, že se vytrácejí na ulici, následoval jsem je, protože atmosféra v Hiltonu byla už opravdu nesnesitelná. Pod hotelovým okapem za betonovou stěnou nájezdu pro auta klečelo několik fotoreportérů a tvrdošíjně filmovalo okolí, což bylo dost nesmyslné, protože lidé jako obvykle zapálili nejprve auta s cizími poznávacími značkami a z parkoviště u hotelu tryskaly plameny a kouř. Mauvin z AFP, který se ocitl vedle mě, si spokojeně mnul ruce, že přijel autem najatým u Hertze. Smál se na celé kolo, když pozoroval, jak oheň tráví jeho dodge, což se nedalo říci o většině amerických novinářů. Všiml jsem si, že se někteří lidé pokoušejí hořící auta hasit, byli to většinou nuzně odění starci, kteří běhali s vědry pro vodu k blízké fontáně. Už to stálo za zamyšlení. V dálce, u ústí Avendy del Salvation a del Resurrection, se nezřetelně leskly policejní přilby. Prostranství před hotelem i trávníky s tlustokmennými palmami byly v této chvíli prázdné. Staříci se ochraptělými hlasy navzájem povzbuzovali k záchranné akci, přestože jim podklesávala stářím opotřebovaná kolena. Taková obětavost mi připadala přímo neuvěřitelná, ale pak jsem si vzpomněl, co jsem zažil ráno, a hned jsem se se svým podezřením svěřil Mauvinovi. Rachot samopalů, přehlušovaný dunivými výbuchy, nám ztěžoval dorozumění. Ve Francouzově bystré tváři se chvíli zračila naprostá dezorientace, až se mu najedno zablesklo v očích. „Ha!“ zařval, aby přehlušil rámus. „Voda! Voda z vodovodu, co? Velký bože, poprvé v dějinách! To je kryptochemokracie!“ A po těchto slovech se rozběhl do hotelu. Samozřejmě k telefonu. Stejně bylo divné, že ještě fungovaly. Když jsem tak stál na nájezdu, připojil se ke mně profesor Trottelreiner ze skupiny švýcarských futurologů – a tenkrát došlo k tomu, co už se vlastně mělo stát dávno: celý komplex Hiltonu začal obklíčovat rozvinutý kordón policistů v černých přilbách, neprůstřelných černých vestách a plynových maskách, aby se zbraní v ruce čelil davu, který se právě vynořil z parku, dělícího nás od budov městského divadla. Zvláštní oddíly zkušeně rozestavovaly granátomety a první dávky poslaly do davu. Exploze byly podivně slabé, zato se při nich uvolňovaly mraky bílého dýmu. Nejprve mi napadlo, že je to slzotvorný plyn, ale dav místo aby prchal nebo reagoval zuřivou vřavou, začal se zřetelně stahovat k těm mlžným oparům. Výkřiky rychle ztichly a místo nich jsem uslyšel cosi jako odříkávání litanií či zpěv modliteb. Novináři, kteří se s kamerami a magnetofony zmítali mezi policejním kordónem a vchodem do hotelu, si lámal hlavu, co to může být, ale já už jsem si to domyslel: policie zřejmě použila chemického

konejšidla v aerosolu. Ale od Avenidy del… – už se nepamatuji čeho – vyšel jiný zástup, na který tyto granáty neúčinkovaly anebo to jen tak vypadalo. Potom se říkalo, že tenhle zástup šel dál, by se sbratřil s policií, a nikoli a by ji roztrhal na kusy, ale kdo mohl v tom všeobecném chaosu vidět tak subtilní rozdíly? Nejdřív zaduněly granátomety, po nich se ozvalo typické šumění a syčení vodních děl, nakonec zarachotily dávky z kulometů, a v jednom okamžiku se vzduch rozechvěl kokrháním střel. Šlo do tuhého. Padl jsem na betonovou zídku nájezdu jako za předprseň zákopu a skrčil jsem se mezi Stantora a Haynese z Washington Postu. Několika slovy jsem jim vysvětlil podstatu věci. Nejdřív mi vynadali, že jsem tohleto palcové tajemství přednostně prozradil reportérovi z AFP, pak se s největší možnou rychlostí doplížili do hotelu, ale za chvilku byli zpátky s protáhlými tvářeni. Telefonické spojení už bylo přerušeno. Stantor se však dostal k důstojníkovi, který řídil obranu hotelu, a od toho se dověděl, že za chvíli přiletí letadla naložená blby, to znamená „bombami lásky k bližnímu“. Pak nám poručili, abychom opustili prostranství, a všichni policisté si nasadili plynové masky se zvláštními filtry. Nám je také rozdali. Profesor Trottelreiner, který je náhodou odborník na psychotropní farmakologii, mě varoval, abych plynové masky za žádných okolností nepoužil, protože při větší koncentraci aerosolu přestává chránit. Dochází k jevu, kterému se říká „průnik filtrem“, což znamená, že v určitou chvíli může člověk vdechnou větší dávku, než kdyby volně dýchal okolní vzduch. Na mé otázky odpověděl, že jediným účinným prostředkem je kyslíkový přístroj. Šli jsme tedy do hotelové recepce, kde jsme našli ještě posledního zaměstnance, a podle jeho pokynů jsme vyhledali požární sklad, kde skutečně ležely Draegerovy kyslíkové přístroje s uzavřeným okruhem. Vzali jsme si je a vrátili se na ulici v okamžiku, kdy pronikavý hvizd proťatého vzduch zvěstoval nálet prvních letadel. Jak známo, byl Hilton omylem blbardován několik okamžiků od zahájení úderu ze vzduchu. Následky náletu byly strašlivé. Blby zasáhly sice jen vzdálenější křídlo nižší části budovy, kde se v najatých stáncích konala výstava Sdružení vydavatelů Osvobozené literatury, takže prozatím nedošel újmy nikdo z hotelových hostů, zato to pěkně schytala policie, která nás střežila. Za minutu ovládl záchvat lásky k bližnímu všechny policisty. Před mýma očima si strhávali masky z obličeje, ronili hořké slzy zkroušenosti, na kolenou prosili demonstranty za odpuštění, násilím jim strkali do rukou své solidní pendreky a prosili o co největší výprask, a po dalším blbardování, kdy koncentrace aerosolu ještě více vzrostla, se začali vrhat na každého, kdo jim přišel pod ruku, a chtěli ho laskat a milovat. Průběh událostí se podařilo rekonstruovat teprve několik týdnů po tragédii, a to jen částečně. Vláda se rozhodla ztlumit v zárodku chystaný palácový převrat a napustila do tlakové věže asi 700 kilogramů mírňanu konejšnatého a superkaresinu s felicitolem. Preventivně byl odříznut přítok vody k policejním a vojenským kasárnám, ale vzhledem k nedostatku znalců musela akce skončit fiaskem: nikdo nevzal zřetel ani na průnik aerosolu filtry masek, ani na to, že různé společenské skupiny používají pitné vody velice rozdílným způsobem.

Policejní konverze tedy zaskočila vládní činitele o to krutěji, že – jak mi vysvětlil Trottelreiner – je působení benignátorů tím intenzivnější, čím méně dosud člověk podléhal přirozeným impulsům dobrosrdečnosti. To vysvětluje skutečnost, že když dvě letadla další vlny blbardovala sídlo vlády, mnoho nejvyšších policejních a vojenských činitelů spáchalo sebevraždu, protože se nedokázali vypořádat se strašlivými výčitkami svědomí za svou až dosud provozovanou politiku. Když ještě dodám, že sám generál Díaz, ještě než se sebou skoncoval výstřelem z revolveru, dal otevřít brány věznic a propustil na svobodu všechny politické vězně, snáze pochopíme obzvláštní urputnost bojů, k nimž došlo v noci. Letecké základny za městem však zůstaly nedotčeny, jejich důstojníci měli své rozkazy a drželi se jich až do konce. Zato když vojenští a policejní pozorovatelé ve svých hermetických bunkrech viděli, co se děje, uchýlili se ke krajnosti, která uvrhla celé Nounas do šíleného záchvatu citové pomatenosti. O tom všem jsme přirozeně v Hiltonu neměli potuchy. Bylo skoro jedenáct v noci, když se na jevišti válečného divadla, tedy na prostranství před hotelem a v okolních palmových parcích objevily první obrněné vojenské jednotky. Musely rozdrtit lásku k bližnímu, jakou projevovala policie, a to také udělaly, nešetříce krví. Chudák Alphonse Mauvin stál krok od místa, kde vybuchl konejšivý granát. Síla výbuchu mu utrhla prsty na levé ruce a levé ucho, ale on mě ujišťoval, že ta ruka už mu stejně dávno nebyla k ničemu a to ucho že vůbec nestojí za řeč, jestli prý chci, že mi hned obětuje druhé. Dokonce vytáhl kapesní nůž, ale odebral jsem mu ho laskavým pohybem a odvedl ho na improvizovanou ošetřovnu, kde se o něho postaraly sekretářky osvobozených vydavatelů, všechny srdceryvně plačící dík chemickému

obrácení. Ne dost na tom, že se oblékly, chodily teď dokonce s improvizovanými rouškami přes tvář, aby nikoho nesváděly k hříchu. Některé, které to sebralo víc, si ostříhaly vlasy u samé hlavy, nešťastnice. Když jsem se vracel z ošetřovny, měl jsem tu hroznou smůlu, že jsem narazil na skupinu vydavatelů. Nepoznal jsem je hned, měli na sobě nějaké staré pytle převázané provazy, které jim navíc sloužily k bičování. Proboha mě prosili o smilování, jeden přes druhého přede mnou klekali a zapřísahali mě, abych je po zásluze zbičoval za depravaci společnosti. Jaký byl můj úžas, když jsem se na ty flagelanty lépe podívala poznal v nich všechny zaměstnance Playboye včetně šéfredaktora! Ten mě vůbec nechtěl nechat volně projít, tak ho sužovalo svědomí. Zasedli si právě na mě, protože pochopili, že dík kyslíkovému přístroji jsem jediný člověk, který jim může zkřivit vlas na hlavě. Zprvu jsem sice tvrdošíjně odmítal, ale abych měl svatý pokoj, odhodlal jsem se nakonec jejich prosby splnit. Umdlévala mi ruka, v kyslíkové masce mi bylo dusno, bál jsem se, že neseženu druhou plnou kyslíkovou bombu, až mi tahleta dojde, ale oni se seřadili do dlouhé fronty a nemohli se dočkat, kdy už konečně přijdou na řadu. Abych se jich zbavil, poručil jsem jim nakonec posbírat všechny ty obrovské barevné tabule, které výbuch blbu ve vedlejším křídle Hiltonu rozházel po celé hale, takže to tam vypadalo jako v Sodomě a Gomoře dohromady. Na můj příkaz naházeli papíry na obrovskou hromadu před vchodem a zapálili ji. Jenže dělostřelectvo, které stálo v parku, považovalo hořící hromadu za nějakou signalizaci a soustředilo na nás palbu. Vzal jsem honem do zaječích, ale v suterénu jsem padl do rukou panu Harveyi Simworthovi, spisovateli, který přišel na nápad předělávat dětské knížky v pornografická díla (To on napsal Dlouhou Červenou Karkulku, jakož i Alibabu a čtyřicet zvrhlíků) a potom vydělal majland na přepracování světové klasiky. Používal jednoduchého triku, že prostě doplnil název díla dodatkem „Pohlavní život“, například „Sněhurky se sedmi trpaslíky“, „Jeníčka s Mařenkou“, „Gulivera“ atd. atd. Marně jsem mu vysvětloval, že už nemohu hnout ruku. Křičel a plakal že ho tedy musím alespoň zkopat. Co jsem mohl dělat? Nechal jsem se přemluvit. Po těchto zážitcích už jsem byl tak groggy, že jsem se stěží doplazil do požárního skladu, kde jsem naštěstí našel ještě pár nedotčených kyslíkových bomb. Na svinuté hadici tam seděl profesor Trottelreiner, pohroužen do četby futurologických referátů a šťasten, že za své kariéry profesionálního objížděče kongresů konečně našel volnou chvíli. Blbardování zatím pokračovalo. V nejtěžších případech mrtvice z lásky (nejhrůznější byl zejména záchvat všeobecné náklonnosti, provázený milostnou třesavkou) radil profesor Trottelreiner použít kataplazmy a velkých dávek ricinu střídavě s výplachem žaludku.

V tiskovém středisku hráli v maskách karty Stantor, Wooley z Heraldu, Sharkey a Küntze, fotoreportér pracující momentálně pro Paris Match, protože vzhledem k přerušovanému telefonickému spojení neměl nic lepšího na práci. Když jsem začal kibicovat, přiběhl Jo Missinger, senior americké žurnalistiky, a volal, že policistům rozdali pastilky furiasolu jako protilék proti benignátorům. Dvakrát nám to říkat nemusel. Rozběhli jsme se do sklepů, ale brzy se vysvětlilo, že to byl falešný poplach. Vyšli jsme tedy před hotel.. Melancholicky jsem konstatoval, že mu chybí několik desítek vyšších pater. Hromada suti pohltila mé apartmá se vším, co v něm bylo. Požár ozářil tři čtvrtiny oblohy. Ramenatý policista v přílbě se hnal za nějakým výrostkem a křičel: „Stůj, proboha, vždyť já tě miluju!“, ale výrostek jeho ujišťování ignoroval. Vřava už ztichla, a protože novináře trýznila profesionální zvědavost, vypravili jsme se opatrně k parku. Tam se za početné účasti tajné policie konaly černé, bílé, růžové i smíšené mše. Vedle stál obrovský dav srdceryvně plačících lidí. Drželi nad hlavami tabuli s obrovským nápisem PLIVEJTE NA NÁS, JSME PROVOKATÉŘI! Soudě podle početnosti davu těchto obrácených jidášů, byly zřejmě vládní výdaje na jejich mzdy značné, což určitě zhoršovalo hospodářskou situaci Kostarikany. Když jsme se vrátili do Hiltonu, spatřili jsme před ním jiný dav. Policejní vlčáci, kteří se proměnili v samaritánské bernardýny, vynášeli z hotelového baru nejdražší likéry a rozdávali je lidu. V baru zas zpívali policisté promíšení s opozičníky písně revoluční i konformistické. Nahlédl jsme do sklepa, ale projevy pokání, láskyplnosti a milostných vznětů, které jsme tam spatřil, mi připadaly tak odporné, že jsem raději zamířil do požárního skladu, kde, jak jsme věděl, sedí profesor Trottelreiner. I ten si k mému údivu sehnal tři partnery a hrál s nimi bridž. Docent Quetzalcoatl zahrál pod trumfové eso, což Trottelreinera tak dohřálo, že vstal od stolu. Když jsem ho společně s ostatními uklidňoval, strčil do dveří hlavu Sharkey a řekl nám, že právě na tranzistoru zachytil proslov generála Aquilla. Ten prý prohlásil, že krvavě potlačí povstání konvenčním bombardováním města. Po krátké poradě jsme se rozhodli, že ustoupíme na nejnižší podlaží

Hiltonu, tedy kanalizační, nacházející se pod kryty. Jelikož hotelová kuchyně ležela v troskách, nebylo co jíst. Vyhladovělí opozičníci, filumenisté a vydavatelé se cpali čokoládovými bonbóny, dětskou výživou a rosolem pro vzrůst potence, které našli v opuštěném centru erotiku v nárožní místnosti hotelového křídla. Viděl jsem, jak se měnil jejich výraz, když se povzbuzující afrodisiaka a levistika v jejich žilách mísila s benignátory. Hrůza pomyslet, kam to ta chemická eskalace přivede! Viděl jsem, jak se futurologové bratříčkují s indiánskými čističi bot, viděl jsem tajné agenty v objetí hotelového personálu, fraternizaci obrovských tlustých krys s kočkami – a ty všechny bez rozdílu olizovali policejní psi. Naše pomalá pouť – museli jsme si totiž s námahou razit cestu davem – mi dala pořádně zabrat, taky proto, že jsem šel poslední a nesl polovinu zásobních kyslíkových bomb. Zatvrzele jsem se probíjel vpřed navzdory tomu, že mě všichni lidé kolem hladili, líbali mi ruce a nohy, objímali mě a laskali. Konečně jsem uslyšel Stantorův triumfální výkřik. Našel vstup do kanálu! Posledním zbytkem sil jsme nadzvedli těžký příklop a jeden po druhém jsme se začali spouštět do betonové šachty. Když jsem podepřel profesora Trottelreinera, kterému sklouzla noha z příčle železného žebříku, zeptal jsem se ho, jestli si ten kongres představoval takhle. Místo odpovědi se mi pokoušel políbit ruku, což ve mně ihned vzbudilo podezření. Ukázalo se, že se mu maska při pádu svezla na stranu a on si lokl trošky vzduchu zamořeného dobrotivostí. Okamžitě jsme aplikovali mučení, dýchání čistého kyslíku a hlasité čtení Hajakawova referátu – to byl Howlerův nápad. Když se vzpamatoval, což dokázal sérií šťavnatých nadávek, šel s námi dál. Brzy se v chabém světle baterky objevily olejnaté skvrny na černé hladině kanálu. Tento pohled jsme uvítali s nesmírnou radostí, protože jsme věděli, že nás teď od povrchu rozblbardovaného města dělí deset metrů zeminy. Jak jsme však užasli, když jsme zjistili, že na tenhle azyl přišel už někdo před námi. Na betonovém prahu sedělo v kompletní sestavě ředitelství Hiltonu. Prozíraví manažeři byli vybaveni nafukovacími lehátky z hotelové plovárny, rádii, bednami whisky, schweppesu a studeným bufetem. Vzhledem k tomu, že i oni užívali kyslíkových přístrojů, nemohlo být ani řeči o tom, že by se s námi byli o cokoli ochotni rozdělit. Ale protože nás bylo víc a oni se nás začali bát, podařilo se nám je přesvědčit. V lehce vynucené shodě jsme se jali konzumovat humry. Touto neplánovanou večeří skončil první den futurologického kongresu.

Znaveni tím vším, co jsme onoho bouřlivého dne zažili, chystali jsme se přenocovat za okolností více než spartánských, vezmeme-li v úvahu, že jsme to museli udělat na úzkém betonovém chodníku poznamenaném stopami toho, k čemu je kanál určen. Nejprve tedy vznikl problém, jak spravedlivě rozdělit nafukovací lehátka, kterými se vybavilo prozíravé ředitelství Hiltonu. Lehátek bylo šest na dvanáct lidí, jelikož šestičlenné ředitelství hotelu bylo ochotno přenechat polovinu každého lehátka sekretářkám. Nás, kteří jsme sestoupili do kanálu pod Stantorovým vedením, však bylo dvacet: futurologická skupina profesorů Dringenbauma, Hazeltona a Trottelreinera, skupina novinářů a zpravodajů televizní stanice CBS se dvěma osobami kooptovanými cestou – neznámým zavalitým mužem v kožené bundě a holínkách a malou Jo Collinsovou, osobní spolupracovnicí redaktora Playboye. Stantor chtěl využít jejího chemického pokání a už cestou se s ní domlouval, jak jsem slyšel, že koupí autorská práva na první vydání jejích vzpomínek. Vzhledem k tomu, že lehátek bylo šest a zájemců třicet sedm, situace se okamžitě zostřila. Stáli jsme po obou stranách vytoužených lehátek a vrhali na sebe kosé pohledy, k čemuž nás ostatně nutily i kyslíkové masky. Někdo navrhl, abychom všichni na dané znamení masky sundali. To by ovšem znamenalo, že se nás okamžitě zmocní altruismus a předmět sporu zlikvidujeme. Přesto se k tomu nikdo neměl. Po dlouhých sporech jsme konečně dospěli ke kompromisu – dohodli jsme se, že budeme losovat a že každý odespí tři hodiny. Jako losy posloužily kupóny těch krásných kopulačních bločků, které někteří z nás ještě měli u sebe. Dopadlo to tak, že jsem měl spát v první směně, a to společně s profesorem Trottelreinerem, který byl hubenější, ba dokonce kostnatější, než mi bylo milé, když jsme spolu museli sdílet lože (vlastně spíš lehátko). Naši nástupci v pořadí nás brutálně probudili, a zatímco uléhali na vyhřátá lehátka, my jsme si dřepli na břeh kanálu a s obavami kontrolovali tlak v kyslíkových bombách. Bylo už jasné, že kyslík za několik hodin dojde. Perspektiva, že budeme zotročeni dobrotivostí, se zdála nevyhnutelná a nikomu nepřidávala na náladě. Moji druzi věděli, že už jsem toho stavu blaženosti okusil, a proto se mě zvědavě vyptávali, jaké to bylo. Ujišťoval jsem je, že to není tak zlé, ale nemluvil jsem zrovna přesvědčivě. Zmáhala nás ospalost. Abychom

nespadli do kanálu, přivázali jsme se, čím kdo mohl, k železnému žebříku pod příklopem. Z neklidné dřímoty mě vytrhl výbuch silnější než všechny dosavadní. Rozhlédl jsem se v okolním šeru, neboť v rámci šetření jsme zhasli všechny svítilny až na jedinou. Na břeh kanálu vylézaly veliké tlusté krysy. Bylo zvláštní, že šly husím pochodem po zadních nohách. Štípl jsem se, ale nebyl to sen. Probudil jsem profesora Trottelreinera a ukázal mu tu zvláštnost. Nevěděl, co si o tom myslet. Krysy chodily ve dvojicích a vůbec si nás nevšímaly. Podle profesora bylo dobrým znamením, že nás neolizovaly. Vzduch byl zřejmě čistý. Opatrně jsme si sundali masky. Oba reportéři napravo ode mě spali. Krysy se pořád procházely po zadních, a já s profesorem jsme začali kýchat, protože nás lechtalo v nose. Nejprve jsem se domníval, že je to následkem kanálového pachu – dokud jsem si nepovšiml prvních kořínků. Sklonil jsem se ke svým nohám. Ne, mýlit jsem se nemohl. Rašily mi kořeny asi tak od kolen, kdežto výš jsem se zazelenal. Teď už mi pučely i ruce. Pupeny se rychle rozvíjely, rostly mi před očima, nalévaly se, i když byly bělavé jako u rostlin ve sklepě. Cítil jsem, že za chvilku začnu rodit plody. Chtěl jsem se zeptat Trottelreinera, jak si to vysvětlit, ale musel jsem hodně křičet, tak silně šuměl. Spáči také připomínali stříhaný živý plot obsypaný fialovými a červenými kvítky. Krysy oškubávaly lístečky, hladily si tlapkami kníry a rostly. Napadlo mi, že za chvíli na ně bude možno nasednout jako na koně. Stýskalo se mi po slunci – jako všem stromům. Jakoby z veliké vzdálenosti jsem zaslechl pravidelné hřmění, něco se sesypávalo, rachotilo, ozvěna se valila chodbami, začal jsem červenat, potom jsem zezlátl a nakonec mi listí opadalo. Copak, už je podzim? Tak rychle? podivil jsem se.
Zřejmě to znamenalo, že nastal čas k odjezdu, a tak jsem vyrval kořeny ze země a pro jistotu nastražil uši. Ano, zněly trouby. Jedna krysa, která vypadala jako překrásný exemplář hřebce, otočila hlavu a podívala se na mě pod šikmo zplihlými váčky smutnýma očima profesora Trottelreinera. Zacloumala mnou náhlá pochybnost. Je-li to profesor podobný kryse, nebylo by zdvořilé na něj nasednout, ale je-li to jen krysa podobná profesorovi, nemůže to vadit. Ale trouby zněly. Skočil jsem na něj, i když byl neosedlaný, a spadl jsem do kanálu. Teprve ta odporná koupel způsobila, že jsem se probral. Vylezl jsem na chodník, třesa se hnusem a vzteky. Krysy mi neochotně udělaly trochu místa. Pořád se procházely po zadních. Ale vždyť je to jasné, prolétlo mi hlavou, to jsou přece halucinogeny! Když jsem se já považoval za strom, proč by se ony nemohly považovat za lidi? Začal jsem rukama hledat kyslíkovou masku, abych si ji honem nasadil. Našel jsem ji a začal si ji natahovat na tvář, ale dýchal jsem nadále neklidně, protože jsem nemohl mít jistotu, je-li to opravdová maska, nebo jen její zdání.
Kolem mě se najednou rozjasnilo. Zvedl jsem hlavu, spatřil otevřený příklop a v něm seržanta americké armády, jak ke mně natahuje ruku.
„Honem! Honem!“ volal.
„Přiletěly helikoptéry?!“ vyskočil jsem rovnýma nohama.
„Nahoru, honem!“ volal.
Jiní už také vstávali. Šplhal jsem po žebříku.
„Konečně!“ supěl pode mnou Stantor.
Nahoře bylo od požáru světlo jako ve dne. Rozhlédl jsem se, nikde žádné helikoptéry, jen pár vojáků v parašutistických bojových přílbách, připevněných řemínky pod bradou, nám podávalo nějaké postroje.
„Co je to?“ zeptal jsem se udiveně.
„Honem, honem!“ volal seržant.
Vojáci mě začali sedlat. Halucinace! pomyslel jsem si.
„Žádné halucinace, to je naše výsadkářská výstroj, individuální raketky, nádrž máte v torně,“ řekl seržant. „Přidržte se tohohle,“ strčil mi do ruky nějakou páku. Voják, který stál za mými zády, mi dotahoval popruh. „Hotovo!“
Seržant mi poklepal na rameno a stiskl něco na mé torně. Ozval se táhlý ostrý svist, na nohy se mi vyvalila pára nebo bílý dým, který se dral z trysky, a hned jsem vylétl do vzduchu jako pírko.
„Ale vždyť já to neumím řídit!“ volal jsem, když jsem letěl rovnou do černého nebe, nebezpečně se lesknoucího odlesky požárů.
„To se naučíte. Azimut na Po-lár-ku!“ křičel zdola seržant.
Podíval jsem se pod nohy. Právě jsem letěl nad gigantickou hromadou suti, která byla ještě nedávno Hiltonovým hotelem. Vedle jsem viděl maličkou skupinku lidí, o kousek dál vybuchovaly v obrovském

prstenci krvavé ohnivé plameny, proti ohni se černala malá kulatá skvrna – to startoval, s otevřeným deštníkem, profesor Trottelreiner. Ohmatával jsem se, abych se přesvědčil, zda jsou popruhy a šle správně utaženy. V torně to bublalo a syčelo, pára z trysky mě pálila do lýtek víc a víc, a tak jsem krčil nohy, jak jsem mohl, jenže tím jsem zase ztratil rovnováhu a dobrou minutu jsem se točil ve vzduchu jako káča. Potom jsem omylem trhl pákou a asi jsem změnil něco v nastavení trysek, protože najednou jsem letěl vodorovně. Bylo to docela příjemné a mohlo to být ještě příjemnější, kdybych aspoň věděl, kam letím. Manipuloval jsem pákou a snažil jsem se něco rozeznat v prostoru pod sebou. Jako černé zuby se tam rýsovaly trosky domů na pozadí požárů. Viděl jsem modré, červené a zelené nitky ohně, které ke mně vylétaly od země, za uchem mi něco zakokrhalo a já pochopil, že střílejí po mně. Tak tedy rychleji, rychleji! Stiskl jsem páku. Torna zakašlala a zapískala jako utahaná lokomotiva, polila mi nohy horkou párou a odpíchla se tak rychle, že jsem vylétl v kotrmelcích do prostoru černého jako kolomaz. Vítr mi hvízdal v uších, cítil jsem, jak mi z kapsy vypadávají nůž, náprsní taška a jiné drobnosti, pokoušel jsem se pro ně potopit, ale zmizely mi z očí. Byl jsem sám pod klidnými hvězdami a za neustálého sykotu, šumění a dunění… jsem letěl. Snažil jsem se najít Polárku, abych se dostal na její kurs. Když se mi to podařilo, torna vydechla naposled a já začal rychleji a rychleji padat k zemi. Viděl jsem v mlze klikatou silnici, stíny stromů a nějaké střechy. Těsně nad zemí vyzvracela naštěstí torna ještě zbytek páry. To přibrzdilo můj pád, takže jsem dopadl do trávy poměrně měkce. Kousek ode mě ležel kdosi v příkopě a sténal. Byla by to neuvěřitelná náhoda, kdyby to byl profesor Trottelreiner – pomyslel jsem si. Ale byl to on. Pomohl jsem mu vstát. Ohmatával si celé tělo a naříkal, že ztratil brýle. Jinak se mu nic nestalo. Prosil mě, abych mu pomohl odepnout tornu. Klekl si na ni a vytáhl něco z postranní kapsy. Byly to nějaké kovové trubky s kolečkem.

„A teď tu vaši…“

Z mé torny také vytáhl kolečko a něco s ním kutil. Pak zvolal:

„Nasedat, jedeme!“

„Co je to? Kam?“ ptal jsem se užasle.

„Dvojkolo, do Washingtonu,“ odpověděl lakonicky profesor s nohou na pedálu.

Halucinace! prolétlo mi hlavou.

„Žádné halucinace!“ utrhl se Trottelreiner. „Docela obyčejná parašutistická výstroj.“

„No dobře, ale jak to, že tomu rozumíte?“ zeptal jsem se, když jsem se usadil na zadním sedátku.

Profesor se odstrčil a jeli jsme po trávě, dokud se neobjevil asfalt.

„Pracuji pro USAF!“ křikl profesor a šlápl do pedálů.

Pokud se pamatuji, dělily nás od Washingtonu ještě Peru a Mexiko, o Panamě nemluvě.

„Na kole tam nedojedeme!“ zavolal jsem proti větru.

„Jenom do sběrného tábora!“ odpověděl profesor.

Že by to snad nebyl obyčejný futurolog, za kterého se vydával? To jsem se ale dostal do pěkné kaše! Já přece ve Washingtonu nic na práci nemám! Začal jsem brzdit.

„Co to děláte? Šlapejte!“ přikázal přísně profesor skloněný nad řídítky.

„Ne, zastavte! Já dál nejedu!“ odpověděl jsem energicky.

Tandem se zapotácel a zpomalil. Profesor se opřel nohou o zem a ironicky ukázal na okolní tmu.

„Jak chcete. Dej vám bůh štěstí!“

A rozjel se dál.

„Dík!“ zavolal jsem a díval se za ním. Červená jiskřička zadního světla zmizela ve mně a já jsem se celý zmatený posadil na milník, abych si promyslel svou situaci.

Něco mě píchalo do lýtka. Mechanicky jsem si tam sáhl, nahmatal nějaké větvičky a začal je ulamovat. Zabolelo to. Jestli jsou to moje větvičky, jsem zřejmě stále ještě v halucinaci, řekl jsem si. Sklonil jsem se, abych to zjistil, ale vtom mě do očí udeřilo světlo. Ze zatáčky vylétly stříbrné jódové reflektory, obrovský stín auta zpomalil, dvířka se otevřela. Uvnitř svítily zelené, zlaté a modré řádky světýlek na palubní desce, matové světlo ozařovalo dvě ženské nohy v nylonkách, chodidla ve zlaté ještěrce spočívala na pedálech, snědá tvář s purpurovými rty se ke mně sklonila, zatřpytily se brilianty na prstech, které držely volant.

„Mám vás svézt?“

Nasedl jsem. Byl jsem překvapen, že jsem zapomněl na své větvičky. Úkradkem jsem si přejel rukou po lýtkách, byly to jen ostny.
„Copak, už?“ ozval se hluboký hlas smyslného zabarvení.
„Co už?“ zeptal jsem se nechápavě.
Pokrčila rameny. Mohutné auto vyrazilo, dotkla se nějaké klávesy, nastala tma, jen před námi se hnal cár osvětlené cesty, od palubní desky se linula tleskavá melodie. To je mi nějak divné, pomyslel jsem si, tohle mi nejde dohromady. Žádná ruka, žádná noha. Větvičky sice taky ne, jen ostny, ale přece jen, přece! Podíval jsem se na cizinku. Byla rozhodně krásná, vábně, démonicky, broskvově krásná. Ale místo o sukně měla nějaká péra. Pštrosí? Zase halucinace?… Jenže dnešní dámská móda… Nevěděl jsem, co si o tom myslet. Silnice byla prázdná. Řítili jsme se vpřed, až se ukazatel tachometru vychýlil, jak nejdál mohl. Najednou mě zezadu nějaká ruka chytila za vlasy. Trhl jsem sebou. Prsty zakončené ostrými nehty mě škrábaly do týlu, ale spíš mazlivě než vražedně.
„Kdo je to? Co je? Pokoušel jsem se uvolnit, ale nemohl jsem hlavou ani hnout. „Pusťte mě!“
Objevila se světla, nějaký velký dům, pod koly zachrastil štěrk, vůz rychle odbočil, přilnul k chodníku a zastavil.
Ruka, která mě pořád ještě držela za vlasy, patřila druhé ženě, bledé, štíhlé, v tmavých brýlích a černém oděvu. Dveře se otevřely.
„Kde to jsme?“ zeptal jsem se.
Mlčky mě obě popadly, ta od volantu mě strkala ven, ta druhá už byla venku a táhla mě na chodník. Vylezl jsem z auta. V domě byla zábava v plném proudu, slyšel jsem hudbu, nějaký opilý křik, vodotrysk se měnil do žluta a do červena ve světle linoucím se z oken vedle vstupních dveří. Mé společnice mě pevně chytily pod pažemi.
„Ale já nemám kdy!“ koktal jsem.
Mých slov si vůbec nevšímaly. Ta černá se ke mně sklonila a horkým dechem mi šeptla přímo do ucha:
„Hú!“
„Co prosím?“
Už jsme byli přede dveřmi. Obě se daly do smíchu, ale nesmály se na mě, nýbrž mně. Všechno mě od nich odpuzovalo. Navíc se neustále zmenšovaly. Klekaly si snad? Ne, nohy jim obrůstaly peří. No, tak přece jen halucinace, oddechl jsem si s úlevou.
„Žádné halucinace, ty bábovko!“ vyprskla ta v brýlích. Zvedla kabelku vyšívanou černými perlami a praštila mě jí přímo do temene, až jsem vyjekl.
„Podívejme se na něho, halucinanta!“ říkala ta druhá. Druhá rána mě zasáhla do téhož místa. Upadl jsem na zem a zakryl si hlavu rukama. Otevřel jsem oči. Profesor Trottelreiner se nade mnou skláněl s deštníkem v ruce. Ležel jsem na chodníku nad kanálem. Krysy se pořád ještě procházely ve dvojicích.
„Kde vás bolí, tadyhle?“ vyptával se profesor.
„Ne, tadyhle…“ ukázal jsem mu opuchlé temeno.
Vzal deštník za tenčí konec a praštil mě do obolavělého místa.
„Pomoc!“ vykřikl jsem. „Přestaňte! Proč…“
„To je jediná pomoc, jakou vám mohu poskytnout,“ odpověděl futurolog nemilosrdně, „Nemám bohužel po ruce žádné jiné antidotum.“
„Aspoň ne tím kováním, propánajána!“
„Je to jistější.“
Udeřil mě ještě jednou, otočil se a na někoho zavolal. Zavřel jsem oči. Hlava mě příšerně bolela. Ucítil jsem, jak se mnou trhli. Profesor Trottelreiner a muž v kožené bundě mě chytili za ruce a za nohy a někam odnášeli.
„Kam mě to nesete?“ volal jsem.
Z třesoucího se stropu se mi sypala omítka do očí. Cítil jsem, jak ti dva, co mě nesou, kráčejí po nějakém houpavém prkně nebo lávce, a třásl jsem se strachy, aby neuklouzli. „Kam mě to nesete?“ zeptal jsem se zase slabě, ale nikdo mi neodpověděl. Ve vzduchu zněl nepřetržitý hukot. Od požáru bylo jasno jako ve dne. Byli jsme už venku, nějací lidé ve stejnokrojích chytali jednoho po druhém všechny vytažené z kanálu a dost brutálně je házeli do otevřených dveří. Zahlédl jsem obrovské bíle namalovaná

písmena US ARMY COPTER 1 109 849 a padl jsem na nosítka. Profesor Trottelreiner strčil hlavu do helikoptéry.
„Odpusťte, pane Tichý!“ křičel. „Nemohl jsem udělat nic jiného!“
Někdo, kdo stál za ním, mu vytrhl deštník z ruky, dvakrát jím profesora křížem praštil po hlavě a strčil do něho, až profesor zasténal a padl mezi nás. Současně zašuměly rotory, zahučely motory a stroj se majestátně vznesl do vzduchu. Profesor usedl k nosítkám, na kterých jsem ležel, a jemně si hladil týl. Musím se přiznat, že ač jsem chápal samaritánství jeho činů, s uspokojením jsem konstatoval, že mu naběhla obrovská boule.
„Kam letíme?“
„Na kongres,“ řekl Trottelreiner a stále se ještě šklebil.
„Cože? Jak to na kongres? Ten už přece byl!“
„Washington intervenoval,“ oznámil mi lakonicky profesor. „Budeme pokračovat v jednání.“
„Kde?“
„V Berkeley.“
„Na univerzitě?“
„Ano. Nemáte u sebe nůž?“
„Ne.“
Helikoptéra se otřásla. Rána a plamen rozpáraly kabinu, z níž jsme jeden po druhém vylétli do bezbřehé tmy. Prožíval jsem pak dlouhá muka. Zdálo se mi, že slyším jekot sirén, že mi někdo rozřezává šaty nožem, ztrácel jsem vědomí a znovu jsem se probouzel. Třásla mnou horečka a mizerná cesta, viděl jsem matově bílý strop sanitky. Vedle mě ležel jakýsi dlouhý předmět, který vypadal jako obandážovaná mumie. Podle přivázaného deštníku jsem poznal profesora Trottelreinera. Přežil jsem to… prolétlo mi hlavou. Že jsme se taky nerozsekali na cimprcampr, to bylo ale štěstí! Najednou vůz prudce zatočil, brzdy pronikavě zaskřípěly, udělali jsme kotrmelec. Rána a plamen roztrhly tu plechovou škatuli. Copak, už zase? bleskla mi hlavou poslední myšlenka, než jsem se pohroužil do temné nepaměti. Když jsem otevřel oči, spatřil jsem nad sebou skleněnou kopuli. Nějací bíle odění maskovaní lidé s rukama pozvednutýma jako před oltářem spolu hovořili šeptem.
„Ano, to byl Tichý,“ zaslechl jsem. „Semhle do sklenice. Ne, ne, jen mozek. Ostatní není k ničemu. A teď narkózu.“
Niklový kroužek lemovaný vatou mi všechno zakryl, chtěl jsem křičet, volat o pomoc, ale vdechl jsem pálivý plyn a rozplynul se v nicotu. Když jsem se zase probral, nemohl jsem otevřít oči ani pohnout rukou či nohou, jako kdybych byl ochrnutý. Pokoušel jsem se o to znovu a znovu, bez ohledu na to, že mě všechno bolelo.
„Ležte klidně, neházejte sebou!“ uslyšel jsem milý, melodický hlas.
„Cože? Kde to jsem? Co se to se mnou…?“ vykoktal jsem. Měl jsem úplně cizí ústa i celou tvář.
„Jste v sanatoriu. Všecko je v pořádku. Buďte dobré mysli. Hned vám dáme něco k jídlu…“
„Ale já nemám čím…, chtěl jsem odpovědět. Ozvalo se cvaknutí nůžek. Z obličeje mi odpadly kusy gázy. Rozjasnilo se. Dva urostlí ošetřovatelé mě jemně, avšak pevně vzali pod pažemi a postavili na nohy. Užasl jsem, jak jsou velicí. Posadili mě do křesla na kolečkách. Přede mnou se kouřilo z vábně vypadající polévky. Sáhl jsem automaticky po lžíci a všiml jsem si, že ruka, která ji uchopila, je malá a černá jako eben. Zvedl jsem ji k očím. Soudě podle toho, že jsem jí mohl pohybovat, jak jsem chtěl – byla to moje ruka. Ale úplně se změnila. Chtěl jsem se zeptat proč, zvedl jsem hlavu a mé oči narazily na zrcadlo na protější zdi. V křesle na kolečkách tam seděla mladá krásná černoška v pyžamu, celá zafačovaná, s užaslým výrazem ve tváři. Dotkl jsem se nosu. Odraz v zrcadle udělal totéž. Začal jsem si ohmatávat obličej, krk, a když jsem narazil na poprsí, vyrazil jsem úzkostný výkřik. Měl jsem hlásek jako konipásek.
„Proboha!“
Ošetřovatelka někomu vynadala, že nezakryl zrcadlo. Potom se ke mně obrátila:
„Pan Ijon Tichý, že?“
„Ano. Totiž… ano, ano!! Ale co to má znamenat? Ta černá slečna…“
„Transplantace. Nedalo se nic jiného dělat. Chtěli jsme vám zachránit život. Abychom vás zachránili, totiž

abychom zachránili váš mozek," říkala chvatně, ale zřetelně sestra a držela mě za obě ruce. Zavřel jsem oči. Pak jsem je otevřel. Bylo mi nanic. Přišel chirurg, vypadal nanejvýš rozhořčeně.
„Co je to tu za pořádek?" zařval. „Pacient mohl dostat šok!"
„Už je v něm," odpověděla ošetřovatelka. „Za to může Simmons, pane profesore. Říkala jsem mu, aby zrcadlo zakryl!"
„Že je v šoku? Tak na co čekáte? Na sál!" zavelel profesor.
„Ne! Už dost!" volal jsem.
Ale nikdo si mého dívčího pištění nevšímal. Na oči a na tvář mi padla bílá rouška. Snažil jsem se jim vytrhnout, ale marně. Slyšel jsem a cítil, jak se gumová kola vozíku otáčejí po parketách. Ozval se příšerný lomoz, začala praskat okna. Celá nemocniční chodba byla plná plamenů a rámusu.
„Teroristi! Teroristi!" hulákal někdo, prchajícím praskalo sklo pod nohama, chtěl jsem ze sebe strhnout všechna ta plátna, ale nemohl jsem. Ucítil jsem strašlivou bolest v boku a ztratil jsem vědomí.
Probral jsem se v ovocném rosolu. Byl brusinkový, málo slazen. Ležel jsem na břiše, na zádech mě tížilo něco velikého, dosti měkkého. Shodil jsem to ze sebe. Byla to matrace. Cihlová drť mě bolestivě tlačila do kolen a do dlaní. Vyplivoval jsem brusinková zrníčka a zrnka písku a zvedal jsem se na ruce. Izolačka vypadala jako po výbuchu pumy. Okenní rámy vylétly ze zdi, poslední skelné zuby trčely k podlaze. Síť převržené postele byla celá začouzená. Vedle mě ležel potištěný velký arch papíru pokecaný od rosolu. Vzal jsem ho do ruky a začal číst.

Milý paciente (jméno a příjmení)! Nalézáš se ve státní experimentální nemocnici. Operace, která Ti zachránila život, byla vážná – velice vážná (nehodící se škrtněte). Naši nejlepší chirurgové, opírající se o nejnovější vymoženosti medicíny, na Tobě provedli jednu – dvě – tři – čtyři – pět – šest – sedm – osm – devět – deset operací (nehodící se škrtněte). Pro Tvé dobro byli nucen nahradit určité části Tvého organismu orgány převzatými od jiných osob podle federálního zákona Sněmovny reprezentantů a Senátu (1998/0001/89/1 Sb.). toto přátelské oznámení, které nyní čteš, Ti má pomoci, aby ses co nejlépe přizpůsobil nově vzniklým životním podmínkám. Zachránili jsme je pro Tebe. Byli jsme bohužel nuceni Ti odoperovat ruce, nohy, záda, lebku, krk, břicho, ledviny, játra, jiné (nehodící se škrtněte). Pokud jde o stav Tvých dočasných tělesných pozůstatků, nemusíš si o ně dělat starosti, postarali jsme se o ně ve shodě s Tvým náboženstvím a podle jeho přikázání jsme je pohřbili, spálili, mumifikovali, popel rozhodil do větru, popel uložili do urny, vysvětili, vysypali do odpadků (nehodící se škrtněte). Nová tělesná schránka, v níž budeš od této chvíle vést šťastný a zdravý život, může být pro Tebe určitý překvapením, ale ujišťujeme Tě, že stejně jako ostatní naši milí pacienti si na ni brzy zvykneš. Doplnili jsme takové orgány, (nehodící se škrtněte), jaké jsme měli k dispozici. Poskytujeme Ti na tyto orgány záruku na dobu jednoho roku, šesti měsíců, jednoho čtvrtletí, tří týdnů, šesti dnů (nehodící se škrtněte). Musíš pochopit, že…

Zde text končil. Teprve teď jsem si všiml, že nahoře na papíře je napsáno hůlkovým písmem, IJON TICHÝ. Oper. 6, 7, 8. KOMPLET. Papír se mi zachvěl v rukou. Proboha, co ze mě zůstalo? Bál jsem se podívat i na vlastní prst. Ze hřbetu ruky mi vyrůstaly silné rezavé chlupy. Celý jsem se otřásl. Vstal jsem, zatočila se mi hlava, musel jsem se opřít o zeď. Poprsí jsem neměl, zaplať pánbůh za to. Kolem bylo ticho. Venku cvrlikal nějaký ptáček. To si taky vybral vhodnou chvíli! KOMPLET. Co znamená KOMPLET? Kdo jsem? Ijon Tichý. Tím jsem si byl jist. Nejdřív jsem si ohmatal nohy, měl jsem obě, ale křivé, do ix. Břicho nepříjemně přebujelé. Prst mi spadl do pupku jako do studně. Ty sádelnaté záhyby… hrůza! Co se to se mnou stalo? Aha, helikoptéra. Sestřelili ji? Sanitka. Asi granát nebo mina. Potom já – ta malá černoška – pak teroristi – na chodbě – granáty? Znovu… Ale co znamenají ty trosky, ta suť?
„Haló, je tu někdo?" zvolal jsem.
Překvapeně jsem se odmlčel. Měl jsem nádherný hlas, operní bas, až zazněla ozvěna. Chtěl jsem se stůj co stůj vidět v zrcadle, ale dostal jsem hrozný strach. Zvedl jsem ruku k obličeji. Proboha! Ty silné kudrnaté vousy… Sklonil jsem se a spatřil svůj plnovous, který mi zakrýval pyžamo do poloviny hrudníku – rozcuchaný, kosmatý, zrzavý. Ahaenobarbus! Rudovous! No, šlo by to oholit… Vykoukl

jsem na terasu. Ten ptáček tam cvrlikal pořád, blbec. Topoly, sykomory, keře – co to je? Zahrada. Státní nemocnice…? Na lavičce kdosi seděl a opaloval se. Měl vykasané nohavice od pyžama.
„Haló!“ zavolal jsem.
Otočil se. Spatřil jsem podivně povědomou tvář. Zamrkal jsem úžasem. To je přece moje tvář, to jsem já! Třemi skoky jsem byl venku. Celý udýchaný jsem upíral pohled na svou vlastní postavu. Ano, byl jsem to já, o tom nemohlo být pochybností.
„Co na mě tak koukáte!“ promluvil nejistě mým hlasem.
„Kde jste… k tomu…?“ vykoktal jsem. „Kdo jste? Kdo vám dal právo…“
„Á, to jste vy!“
Vstal.
„Jsem profesor Trottelreiner.“
„Ale proč… proboha proč… kdo…“
„Já za to vůbec nemohu,“ řekl vážně. Moje rty se mu chvěly. Vtrhli sem ti, víte… yippies. Teroristi. Granát… Váš stav prohlásili za beznadějný a můj taky. Já ležel vedle, ve vedlejším pokoji.“
„Jak to „beznadějný“!“ vyprskl jsem. „Vždyť vidím, že… Jak jste jen mohl?“
„Dávám vám čestné slovo, že jsem byl v bezvědomí. Vedoucí chirurg doktor Fisher mi to všechno vysvětlil: brali nejprve části těla a orgány nejlépe zachovalé, a když přišla řada na mě, zbývaly už jen paběrky, a tak…“
„Co si to dovolujete! Copak vám nestačí, že jste si přivlastnil moje tělo? Ještě ohrnujte nos!“
„Já neohrnuji nos, opakuji jen to, co mi říkal doktor Fisher. Tohleto,“ ukázal na svůj hrudník, „považovali nejprve za nepoužitelné, ale pak se odhodlali k reanimaci, protože neměli nic lepšího. Vy už jste byl v tou dobou přeštěpený…“
„Já že jsem byl…?“
„No ano. Váš mozek.“
„Kdo to tedy je? Vlastně – byl?“ ukázal jsem na sebe.
„Jeden z těch teroristů, nějaký jejich pohlavár. Neuměl prý zacházet s rozbuškami, střepina mu poranila mozek. No, a tak…“ pokrčil Trottelreiner mými rameny.
Otřásl jsem se. Necítil jsem se v tom těle dobře, nevěděl jsem, jaký k němu mám zaujmout poměr. Ošklivilo se mi. Tlusté nehty do čtverce nenasvědčovaly o právě vysoké inteligenci.
„A co bude teď?“ zašeptal jsem a posadil jsem se vedle profesora, protože se pode mnou podlomila kolena. „Nemáte náhodou zrcátko?“
Vyndal je z kapsy. Chtivě jsem je uchopil a spatřil jsem veliké oko s monoklem, nos jako bambuli, zuby v katastrofálním stavu, dvě brady. Dolní část obličeje se mi ztrácela v zrzavém plnovousu. Když jsem profesorovi zrcátko vracel, všiml jsem si, že zase nastavil kolena a lýtka slunci a v prvním hnutí mysli jsem ho chtěl varovat, že mám velice choulostivou pleť, ale neřekl jsem nic. Jestli ho slunce spálí, bude to jeho věc, už ne moje.
„Kam já teď půjdu?“ uklouzlo mi.
Trottelreiner ožil. Jeho (jeho?!) inteligentní oči soucitně spočinuly na mé (mé?!) tváři.
„Neradím vám, abyste kamkoli chodil. Jeho hledá státní policie i FBI za řadu atentátů. Jsou na něj vydány zatykače, příkazy „Shoot to kill“!“
Zachvěl jsem se. To mi tak ještě scházelo! Propánajána, snad je to pořád halucinace! pomyslel jsem si.
„Ale kdepak!“ namítl živě Trottelreiner. „To je skutečnost, můj milý, ta nejopravdovější skutečnost!“
„A proč je nemocnice tak prázdná?“
„Vy to nevíte? Aha, pravda, vy jste byl v bezvědomí… Je stávka.“
„Lékařů?“
„Ano, celého personálu. Extremisté unesli doktora Fishera. Výměnou za jeho propuštění žádají vás.“
„Mne?“
„Ano, oni přece nevědí, že vy už nejste on, nýbrž Ijon Tichý…“
Myslel jsem, že se mi hlava rozskočí.
„Spáchám sebevraždu!“ řekl jsem ochraptělým hlasem.
„To bych vám neradil. Chcete, aby vás zase přesadili?“

Horečně jsem uvažoval, jak se mám přesvědčit, není-li to přece jen halucinace.
„A co kdybych se tak…“ řekl jsem a vstal.
„Co?“
„Co kdybych se tak na vás projel, hm? Co tomu říkáte?“
„Pro… co? Přeskočilo vám snad?!“
Změřil jsem si ho pohledem, soustředil jsem se, skočil jsem mu na hřbet a – spadl jsem do kanálu. Div jsem se neudávil smradlavou černou břečkou – ale ta úleva! Vylezl jsem na břeh, krys už tam bylo méně, zřejmě někam odešly. Zbyly tam jen čtyři. U kolen hluboce spícího profesora Trottelreinera hrály jeho kartami bridž. Vyděsil jsem se. I když jsem bral zřetel na nesmírně vysokou koncentraci halucinogenů, je možné, aby krysy mohly hrát karty? Nahlédl jsem té nejtlustší do listu. Mlátila kartou, kterou zrovna popadla. Nebyl to žádný bridž, žádná hra… Oddychl jsem si.
Pro jistotu jsem se rozhodl, že se nehnu z kanálu ani na krok. Měl už jsem po krk všech forem záchrany – alespoň na nějakou dobu. Nejdřív se budu dožadovat záruky. Jinak se mi zas bude zdát kdovíco.
Ohmatal jsem si obličej. Žádná brada a žádná maska. Co se to se mnou zase stalo?
„Pokud jde o mě,“ řekl profesor Trottelreiner, aniž otevřel oči, „jsem poctivé děvče a doufám, že na to vezmete ohled.“
Nastavil ucho, jako kdyby čekal na odpověď, a pak dodal:
„Není to z mé strany jen falešná ctnost, která by měla roznítit vaši otupělou smyslnost, ale čistá pravda. Nedotýkejte se mě, prosím vás, protože bych byla nucena si sáhnout na život.“
Aha, tak i on musel pospíchat do kanálu, prolétlo mi hlavou.
Poslouchal jsem dál a poněkud jsem se uklidnil, protože skutečnost, že profesor má halucinace, se mi zdála být důkazem, že já je nemám.
„Zazpívat můžu, proč ne?“ řekl zatím profesor. „Skromná písnička dívčinu k ničemu nezavazuje. Doprovodíte mě na klavír?“
Ale třeba prostě jen mluvil ze spaní. Takže jsem zas nevěděl, na čem jsem. Co kdybych na něj zkusil nasednout? Ale vždyť mohu skočit do kanálu bez jeho prostřednictví!
„Nějak dnes nejsem při hlase. A čeká na mě maminka. Nevyprovázejte mě, prosím vás!“ prohlásil kategoricky Trottelreiner.
Vstal jsem a posvítil jsem si na všechny strany baterkou. Krysy zmizely. Švýcarská futurologická skupina chrápala svalená u zdi. Opodál leželi na nafukovacích lehátkách reportéři promíšení s ředitelstvím Hiltonu. Všude kolem se válely ohryzané kuřecí kostičky a plechovky od piva. Jestli je i tohleto halucinace, tak je tedy náramně realistická, řekl jsem si v duchu. Ale chtěl sem se ujistit, že není. Byl bych se rád vrátil do definitivní a neodvolatelné skutečnosti. Copak se asi děje nahoře?
Výbuchy bomb či blbů duněly zřídka. Ozvalo se blízké hlasité šplíchnutí. Hladina černé vody se rozevřela a objevila se sešklebená tvář profesora Trottelreinera. Podal jsem mu ruku. Vylezl na břeh, oklepal se a pravil:
„Měl jsem ukrutně pitomý sen.“
„Panenský, co?“ poznamenal jsem bezděčně.
„K čertu, tak ona je to pořád ještě halucinace?“
„Proč si to myslíte?“
„Jenom v halucinacích znají druhé osoby obsah našich snů.“
„Slyšel jsem prostě, co jste říkal,“ vysvětlil jsem mu. „Pane profesore, neznáte náhodou jak odborník nějakou zaručenou metodu, jak se přesvědčit, zda je člověk při smyslech, anebo trpí halucinacemi?“
„Vždycky u sebe nosím proberan, krabička bude sice promočená, ale tabletám to nevadí. Proberan ruší všechny stavy omámenosti, halucinace, vidiny a noční můry. Chcete?“
„Váš preparát tak možná působí,“ zabručel jsem, „ale určitě tak nepůsobí vidina toho preparátu.“
„Jestli máme halucinace, tak se probudíme, a když ne, vůbec nic se nestane,“ ujistil mě profesor a vložil si do úst světle růžovou tabletku. I já jsem si jednu vzal z mokré krabičky, kterou mi přistrčil. Tabletka mi sklouzla po jazyku do krku. S rámusem se nad námi otevřel kanálový příklop a hlava v parašutistické přílbě zařvala:
„Honem nahoru. Tak dělejte, honem! Vstávat!“

„Helikoptéry nebo raketky?“ zeptal jsem se podezíravě. Pokud jde o mě, seržante, můžete mi vlézt na hrb.“
Sedl jsem si ke zdi a zkřížil ruce na prsou.
„Jemu přeskočilo?“ zeptal se seržant věcně Trottelreinera, který začal šplhat po žebříku nahoru. Kolem začalo být rušno. Stantor mě popadl za rameno a snažil se mě zvednout, ale odstrčil jsem ho.
„Vy tu radši chcete zůstat? Prosím…“
„Žádné prosím, řekněte raději: dej vám pánbůh štěstí,“ opravil jsem ho. Jeden po druhém mizeli v otevřeném příklopu kanálu. Viděl jsem zář ohně, slyšel jsem povely, podle svistotu jsem poznal, že je jednoho po druhém expedují s pomocí létajících toren. To je divné, co to vlastně znamená? Uvědomil jsem si. Mám snad já halucinace místo nich? Per procura? A to tu mám takhle sedět do soudného dne? Přesto jsem se ani nehnul. Příklop s rámusem zabouchl a já zůstal sám. Baterka, kterou jsem postavil šikmo na beton, slabě osvětlovala okolí kroužkem světla, které se odráželo na stropě. Kolem prošly dvě krysy s propletenými ocasy To určitě něco znamená, pomyslel jsem si, ale bude lepší se tím nezabývat. V kanále to zašplíchlo. Nono, zabručel jsem si pod vousy, kdopak je teďka na řadě? Olejnatá hladina vody se rozestoupila a objevily se lesklé černé postavy pěti žabích mužů v brýlích, kyslíkových maskách a se zbraněmi v ruce. Jeden po druhém vyskočili na chodník a šli ke mně. Žabí ploutve na nohou jim příšerně čvachtaly.
„Habla usted espaňol?“ obrátil se na mě první a stáhl si masku z hlavy. Měl snědou pleť a knírek.
„Ne, ale jsem si jist, že vy mluvíte anglicky.“
„To je nějaký drzý gringo,“ řekl ten s knírkem. Jako na povel si všichni stáhli masky z obličeje a vzali si mě na mušku.
„Mám vlézt do kanálu?“ otázal jsem se poslušně.
„Postav se ke zdi. Ruce vzhůru, a hodně vysoko!“
Dostal jsem hlavní do žeber. Povšiml jsem si, že halucinace byla velice důkladná v detailech – i samopaly měli všichni zabalené do pytlů z plastické hmoty, aby se jim nepromočily.
„Bylo jich tu víc,“ řekl ten s knírkem silnému brunetovi, který se pokoušel si zapálit cigaretu. Vypadal na velitele. Svítili si na celé tábořiště, kopali do prázdných řinčících plechovek a převrhávali lehátka.
Důstojník konečně řekl:
„Zbraň?“
„Prohledal jsem ho, pane kapitáne, žádnou nemá.“
„Smím dát ruce dolů?“ zeptal jsem se od zdi. „Už mi zdřevěněly.“
„Za chvíli ti zdřevění nadobro. Odpráskneme ho?“
„Jo,“ přikývl důstojník a vypustil dým z nozder. „Ne, počkejte ještě,“ dodal.
Přistoupil ke mně a zahoupal se v bocích. K opasku měl přivázaný provázek se spoustou zlatých prstenů. Fantasticky realistické! pomyslel jsem si.
„Kde jsou ti ostatní?“ zeptal se mě.
„Na to se ptáte mě? Vyhalucinovali se příklopem. Vždyť to stejně víte.“
„Nějaký blázen, pane kapitáne. Ať se netrápí,“ řekl ten s knírkem a odjistil spoušť skrz ochranný obal.
„Takhle ne,“ řekl důstojník. „Kde vezmeš nový pytel, pitomče, když si do tohohle uděláš díru? Nožem.“
„Jestli dovolíte, tak já bych radši kulku,“ poznamenal jsem a nepatrně jsem spustil ruce.
„Kdo má nůž?“
Začali se šacovat. Pochopitelně se ukáže, že ho nemají, uvažoval jsem, skončilo by to moc rychle.
Důstojník hodil nedopalek na beton, s odporem ho rozšlápl koncem ploutve, odplivl si a řekl:
„Oddělejte ho a jdeme.“
„Prosím, jen si poslužte!“ řekl jsem honem.
Zvědavě ke mně přistoupili.
„Co tak pospícháš na onen svět, gringo? Podívejme se na to čuně, jak si o to říká! Co kdybychom mu jenom uřezali prsty a nos?“ volali jeden přes druhého.
„Ne, ne! Všechno najednou, pánové! Jen žádný soucit a do toho!“ povzbuzoval jsem je.
„Pod vodu!“ přikázal důstojník. Všichni si stáhli masky z čela přes obličej, důstojník si rozepnul vnější opasek, z vnitřní kapsy vytáhl plochý revolver, foukl do hlavně, nadhodil jsi ho jako kovboj ve špatném

filmu a střelil mě do zad. Hrudníkem mi projela ošklivá bolest. Začal jsem se sesouvat po zdi. Chytil mě za krk, otočil mi hlavu obličejem nahoru a vystřelil ještě jednou z takové blízkosti, že mě záblesk oslnil. Ránu jsem neslyšel, protože jsem ztratil vědomí. Zůstal jsem pak v úplné tmě velice dlouho a dusil jsem se. Něco se mnou cloumalo a nadhazovalo mě. Doufal jsem, že to není ani sanitka, ani helikoptéra. Potom se setmělo ještě víc – a nakonec se ta tma úplně rozplizla, takže už nezbylo vůbec nic.
Když jsem otevřel oči, seděl jsem na čistě ustlané posteli v pokoji s úzkým bíle zalakovaným oknem. Tupě jsem zíral na dveře, jako kdybych na něco čekal, Neměl jsem ponětí, ani kde jsem, ani kde jsem se tu vzal. Na nohou jsem měl ploché trepky, na sobě pruhované pyžamo. Dobře že se děje něco nového, prolétlo mi hlavou. I když to nevypadá příliš zajímavě. Dveře se pootevřely. Stál v nich zavalitý vousáč s šedivým ježkem a ve zlatých brýlích, obklopený hloučkem mladých mužů. V ruce držel gumové kladívko.
„Zajímavý případ," řekl. „Velice zajímavý, páni kolegové. Tento pacient se před čtyřmi měsíci otrávil velkou dávkou halucinogenů. Jejich působení už dávno ustalo, jenže on tomu nemůže uvěřit a nadále považuje všechno, co vidí, za halucinační jev. Ve své aberaci zašel tak daleko, že sám prosil vojáky generála Díaze, kteří prchali kanály z obsazeného paláce, aby ho zastřelili, protože doufal, že ho ta smrt vysvobodí z halucinace. Zachránili jsme ho dík třem těžkým operacím – ze srdečních komor jsme mu vyňali dvě kulky –, ale domnívá se, že halucinuje i nadále."
„Je to schizofrenie?" zeptala se tenkým hláskem malá studentka, která se nemohla protlačit hloučkem kolegů, a tak se vytahovala na špičky, aby mě alespoň zahlédla přes jejich ramena.
„Ne, je to nová forma reaktivní psychózy, nepochybně vyvolaná použitím těch hrozných prostředků. Úplně beznadějný případ. Vyhlídky jsou tak špatné, že jsme se rozhodli podrobit ho vitrifikaci."
„Opravdu, pane profesore?" projevovala studentka enormní zájem.
„Ano. Jak víte, lze dnes už beznadějné případy zmrazovat v tekutém dusíku na dobu od čtyřiceti do sedmdesáti let. Každý takový pacient se umístí do hermetické nádrže, něčeho jako Dewarovy nádoby, se zevrubným popisem průběhu choroby. Podle toho, jaké udělá medicína nové objevy, se v podzemí, kde se tito lidé přechovávají, dělají inventury, a vzkřísí se každý, komu už lze pomoci."
„Souhlasíte rád s tím, aby vás zmrazili?" zeptala se mě studentka, které prostrčila hlavu mezi dvěma urostlými studenty. Oči jí planuly dychtivostí po vědě.
„S přízraky se nebavím," odpověděl jsem. „Mohu vám nanejvýš říci, jak se jmenujete. Halucína."
Když zavírali dveře slyšel jsem ještě studentčin hlas, jak říká: „Zimní spánek! Vitrifikace! To je přece cesta v čase! Jak romantické!" Nebyl jsem stejného názoru, ale co jiného mi zbývalo než se podrobit fiktivní vnějšnosti! Druhý den k večeru mě dva ošetřovatelé zavedli na operační sál, ve kterém byl skleněný bazén. Stoupaly z něho páry tak ledové, že mi jejich závan vyrážel dech. Dostal jsem spoustu injekcí, potom mě položili na operační stůl a trubičkou mi nalili do žaludku nasládlou průzračnou tekutinu – glycerín, jak mi vysvětlil starší ošetřovatel. Byl na mě hodný. Říkal jsem mu Halucián. Když už jsem usínal, sklonil se ke mně a ještě mi křikl do ucha: „Šťastné probuzení!"
Nemohl jsem mu ani odpovědět, dokonce jsem nedokázal ani hnout prstem. Po celou tu dobu – celé týdny! – jsem se bál, aby nepospíchali, aby mě nevhodili do bazénu dřív, než ztratím vědomí. Ale zřejmě přece jen pospíchali, protože poslední zvuk z tohoto světa, jaký dolétl k mému sluchu, bylo šplouchnutí, když mé tělo spadlo do tekutého dusíku. Dost nepříjemný zvuk.

Nic.

Nic.

Nic, ale vůbec nic.

Zdálo se mi, že něco, ale kdež! Nic.

Nic není, já také ne.

Jak dlouho ještě? Nic.

Jako kdyby něco, ačkoli nevím, nevím! Musím se soustředit.

Něco, ale moc toho není. Za jiných okolností bych řekl, že nic.

Bílé a modré ledovce. Všechno je udělané z ledu. I já.

Ty ledovce jsou hezké, jen kdyby nebyla tak zatracená zima.

Ledové jehličky a sněhové krystaly. Arktida. Kra v hubě. Morek v kostech? Jakýpak morek, čistý průzračný led! Je ledový a tuhý.

Zmrazenec – to jsem já. Ale co je to „já“? toť otázka.

Ještě nikdy mi nebyla taková zima. Naštěstí nevím, co je to „mi“. Mně? Komu jako? Ledovci? Mají ledové hory dírky?

Jsem studený karfiól ve slunečních paprscích. Jaro! Všechno už taje. Hlavně já. V ústech mám rampouch nebo jazyk.

Přece jen je to jazyk. Mučí mě, kutálejí, lámou, třou, myslím, že i bijí. Ležím pod plastikovou plachtou, nade mnou jsou lampy. Odtud ten skleníkový květák. Zřejmě jsem blouznil. Bílo, všude bílo, ale jsou to stěny, ne sníh.

Rozmrazili mě. Z vděčnosti jsem se rozhodl psát deník, jen co dokážu vzít pero do zkřehlé ruky. Před očima mám pořád ještě ledové duhy a modravé záblesky. Je mi příšerná zima, ale už se mohu vyhřívat.

27. VII. Reanimovali mě prý tři týdny. Měli jakési potíže. Sedím teď na posteli a píši. Mám pokoj veliký ve dne a malý večer. Ošetřují mě hezké mladé ženy ve stříbrných maskách. Některé bez prsou. Buď vidím dvakrát, nebo má primář dvě hlavy. Strava obvyklá – krupičná kaše, štrúdl, mléko, ovesné vločky, karbanátek. Cibulka poněkud připálená. O ledovcích se mi už jen zdá, ale strašně urputně. Zamrzám, ledovatím, měním se v led, jsem zasněžený, skřípu od večera do rána. Termofory ani obklady nepomáhají. Ještě nejlepší je špiritus před spaním.

28. VII. Ty ženy bez prsou jsou studenti. Pohlaví se od sebe nedá rozeznat. Všichni jsou velicí, hezcí a pořád se usmívají. Jsem slabý, rozmarný jako dítě a všecko mi jde na nervy. Dneska jsem po injekci vrazil jehlu do zadku vrchní sestře, ale nepřestala se na mě usmívat. Chvílemi jako bych plul na kře, tj. na posteli. Promítají mi na strop zajíčky, mravenečky, berušky, cvrčky a broučky. Proč? Dostávám dětský časopis. Omyl?

29. VII. Hrozně rychle se unavím. Ale už vím, že dřív, to znamená na začátku reanimace, jsem měl sny. Prý to tak má být. Prý je to normální. Příchozí z doby před několika desítkami let jsou uzpůsobováni novému životu postupně. Tato procedura připomíná způsob, jakým se vytahuje z vody potápěč – nelze ho z velké hloubky vytáhnout najednou. Stejně tak je nutno rozmrazence – to je první nové slovo, které jsem poznal – postupně zvykat neznámému světu. Píšeme rok 2039. Je červenec, léto. Krásné počasí. Má osobní ošetřovatelka se jmenuje Aileen Rogersová, má modré oči a je jí třiadvacet let. Přišel jsem podruhé na svět v revitáriu poblíž New Yorku. Jinak řečeno – ve zmrtvýchvstanici. Tak se tady říká. Je to skoro město se zahradami. Má vlastní mlýny, pekárny, tiskárny. Teď už totiž neexistuje ani obilí, ani knihy. Ale existuje chleba, kávová smetana a sýr. Ne od krávy? Ošetřovatelka myslela, že kráva je nějaký stroj. Nemohu se s ní domluvit. Kde se bere mléko? Z trávy. Přirozeně, že z trávy, ale kdo ji žere, aby z ní bylo mléko? Nikdo ji nežere. Kde se tedy bere mléko? Z trávy. Samo? Dělá se z ní samo?

Samo ne. Tedy – úplně samo ne. Musí se mu pomoci. Kdo mu pomáhá, kráva? Mléko? A tak dále, pořád dokolečka.

30. VII. 2039. Je to jednoduché – polijí něčím pastvisko a od slunečních paprsků se z trávy udělá tvaroh. Jak je to s mlékem, to ještě nevím. Ale to nakonec není nejdůležitější. Začínám vstávat – a na vozíček. Byl jsem dnes u rybníka plného labutí. Jsou poslušné, připlavou na zavolání. Jsou cvičené? Ne, jsou dálkové. Co to znamená? V jaké vzdálenosti jsou ty labutě? Jsou dálkově řízené. To je divné, přirozené ptactvo už neexistuje, vyhynula začátkem XXI. Století následkem smogu. To tedy chápu. Aspoň to.

31. VII. 2039. Začal jsem chodit do kursu současného života. Kurs vede počítač. Neodpoví na všechny otázky. „To se dozvíš později." Už třicet let vládne na Zemi trvalý mír dík všeobecnému odzbrojení. Vojska zbylo jen málo. Už mi ukazoval modely robotů. Je jich mnoho, všelijakých, ale ne v revitáriu, aby neděsily rozmrazence. Vládne všeobecný blahobyt. To, nač já se neustále ptám, není prý podle mého učitele důležité. Kurs se koná v malé kabině před ovládacím panelem. Slova, obrazy a trojrozměrné projekce.

5. VIII. 2039. Už za čtyři dny mám opustit revitárium. Na Zemi žije 29,5 miliardy lidí. Existují sice státy a hranice, ale neexistují konflikty. Poznal jsem dnes hlavní rozdíl mezi někdejšími a novými lidmi. Základním pojmem je dnes psychemie. Žijeme v psyvilizaci. Heslo „psychický" přestalo existovat teď se říká „psychemický". Počítač tvrdí, že lidstvo bylo zmítáno rozpory mezi staromozkovinou zděděnou po zvířatech a novomozkovinou. Stará je popudlivá, iracionální, egotická a velice zatvrzelá. Nová táhla hot a stará čehý. Mám ještě potíže s vyjadřováním složitějších věcí. Staré se pořád pralo s novým. Totiž – nové se starým. Psychemie zlikvidovala vnitřní boje, které pohltily spoustu promarněné rozumové energie. Psychemikálie za nás dělají se staromozkovinou to, co je nezbytné – harmonizují, konejší, přesvědčují zevnitř, po dobrém. Nelze spoléhat na spontánní pocity. Kdo by to dělal, ten by byl neslušný. Podle okolností je třeba vždycky spolknout příslušné specifikum. To pomůže, podpoří, nasměruje, uschopní a vyrovná. Ostatně, není to žádné to, je to součást mě samého, stejně jako se jí postupem času stávají brýle, bez nichž člověk špatně vidí. Nové vědy mě šokují, bojím se styku s novými lidmi. Nechci brát psychemikálie. Můj učitel říká, že to jsou typické a přirozené zábrany. Člověk jeskynní by se taky zpěčoval před tramvají.

8. VIII. 2039. Byl jsem se svou ošetřovatelkou v New Yorku. Zelený gigant. Výška, ve které plují mraky, se dá regulovat. Vzduch jako v lese. Chodci na ulicích oblečeni jako papoušci. Mají ušlechtilé tváře, jsou usměvaví, k sobě navzájem milí. Nikdo nikam nespěchá. Dámská móda je trochu praštěná jako vždycky – ženy nosí na čele pohyblivé pohlednice, z uší jim vyčnívají malé červené jazýčky nebo knoflíčky. Kromě přirozených rukou lze nosit ještě detašky – ruce navíc, odpínací. Tyhlety ruce toho moc nedokážou, ale přece jen sem tam něco podrží, otevřou dveře, poškrábou na zádech. Zítra opustím revitárium. Revitárií je v Americe dvě stě, a přesto už došlo k takzvaným skluzům v rozmrazovacím plánu té spousty lidí, kteří v minulém století s důvěrou uléhali do ledové lázně. S ohledem na zmrzlé fronty je nutno urychlovat rehabilitační procedury. To úplně chápu. Mám své bankovní konto, takže práci si začnu shánět až teprve po Novém roce. Každý zmrazenec má totiž procentní spořitelní knížku s takzvaným cílovým zmrtvýchvstáním.

9. VIII. 2039. Dnes je pro mě důležitý den. Mám už třípokojové obývadlo na Manhattanu. Terkoptérou přímo z revitária. Teď se říká zkráceně „tertit" a „koptit". Není mi ale jasný významový rozdíl mezi těmi dvěma slovesy. New York, kdysi smetiště ucpané auty, se proměnil v soustavu mnohaposchoďových zahrad. Sluneční světlo se pumpuje potrubím. To jsou soledukty. Tak hodné děti, které vůbec nezlobí, se za mých časů vyskytovaly jen ve výchovných knížkách. Na rohu mé ulice je Kancelář pro registraci samorostlých kandidátů na Nobelovu cenu. Vedle jsou i výstavní síně, kde za pár floků prodávají autentická plátna – se záručními listy a průkazy původu – dokonce i Rembrandty a Matisse! V zadním

traktu věžáku, kde bydlím, je škola malých pneumatických počítačů. Občas je odtamtud slyšet – větracími šachtami? – jejich syčení a funění. Těch počítačů se užívá mimo jiné k vycpávání milovaných psů po jejich přirozené smrti. Připadá mi to spíš monstrózní, ale lidé jako já jsou zde v nepatrné menšině. Chodím hodně po městě. Už umím jezdit hnáčem, není to těžké. Koupil jsem si oranžový župánek s bílou přednicí, stříbrnými boky, oranžovou stuhou a zlatě lemovaným límcem. Není zdaleka tak křiklavý jako jiné obleky, jaké se teď nosí. Dá se taky koupit oděv, který neustále mění tvar i barvu, šaty, které se smrsknou, upře-li na ně pohled muž, a naopak takové, které se rozloží jako okvětní lístky, šaty a blůzky, na kterých běhají obrázky, jako kdyby to byly televizní obrazovky. Každý může nosit vyznamenání, jaká chce a kolik jich chce. Na klobouku se mohou hydroponicky pěstovat zakrslé japonské rostliny. Mohou, ale naštěstí nemusí. Nebudu na sebe nic věšet, ani do uší, ani do nosu. Měl jsem letmý dojem, že lidé, tak hezcí, vysocí, milí, zdvořilí a klidní, jsou ještě k tomu všemu nějací… nějací zvláštní, je v nich něco, co mě udivuje, přinejmenším překvapuje. Ale zaboha nevím, co by to mohlo být.

10. VIII. 2093. Byl jsem dnes s Aileen na večeři. Příjemný večer. Pak jsme byli v starověkém lunaparku na Long Islandu. Bavili jsme se báječně. Bedlivě pozoruji lidi. Něco na nich je, něco zvláštního, ale co? Pořád na to nemohu přijít. Dětské oblečení – chlapeček převlečený za počítač. Jiný chlapeček letěl Pátou ulicí ve výši prvního patra nad davem a sypal na chodce marcipánové kuličky. Lidé mu mávali, vlídně se na něho usmívali. Idyla. Neuvěřitelné!

11. VIII. 2039. Nedávno byl klibiscit o zářijovém počasí. Počasí se určuje rovným a všeobecným hlasováním měsíc předem. Výsledek hlasování se zveřejní ihned díky počítači. Hlasuje se vytočením příslušného telefonního čísla. Srpen bude slunný, s malým množstvím srážek, nepříliš horký. Bude hodně duh a kumulů. Duhy teď nebývají jen po dešti, dají se vyrobit ještě nějak jinak. Představitel meteorologů se omlouval za nezdařilé mraky z 26., 27, a 28. července – nepozornost technické kontroly! Stravuji se ve městě, někdy i v obývadle. Aileen pro mě vypůjčila Websterův slovník z knihovny revitária, protože teď už knihy neexistují. Nevím, co je místo nich. Nerozuměl jsem jejímu vysvětlování a bylo mi hloupé se k tomu přiznat. Opět večeře s Aileen, v „Bronxu“. Ta milá dívka si se mnou má vždycky o čem povídat, není jako ta děvčata v hnáčích, která svalují veškerou konverzační povinnost na své kabelkové počítače. Viděl jsem dnes v Kanceláři ztrát a nálezů tři takové kabelky, které si zprvu povídaly klidně, ale potom se pohádaly. Pokud jde o chodce, a vůbec o lidi na veřejných místech – mám dojem, že funí. Tak nějak hlasitě dýchají. Že by zvyk?

12. VIII. 2039. Dodal jsem si odvahu a zeptal jsem se chodců na knihkupectví. Krčili rameny. Když se vzdálili dva, které jsem oslovil, zaslechl jsem slova: „To je ale suchar, ten defrizák!“ Existuje tedy averze vůči rozmrazencům? Zapisuji si další neznámé výrazy, které jsem slyšel: chápanec, vtír, třivina, samičník, zámčit, bodalit, paltit, syntat. V novinách jsou reklamy takových výrobků jako tetkan, bdělan, obšťastník, lechtomobil (lechtavka, lecht). V Heraldu byl u jedné místní zprávičky titulek: Od polomatka k polomatkovi. Psalo se v ní o nějakém vejconoši, který si spletl vejheň. Opisuji z velkého Webstera: Polomatek, jako polobuchtek, polohusek. Jedna ze dvou žen, kolektivně rodících dítě. Vejconoš – od (zastar.) listonoš. Euplánovač – dodavatel licencovaných lidských vajíček do domu. Nedá se říci, že bych tomu rozuměl. Tetkan – srov. Strýcan, bratrancan. Encyk – srov. pencyk, viz též Vatikán. V tom pitomém slovníku se uvádějí synonyma, kterým nerozumím. Pozámčit, podzámčit, přezámčit – mít přechodně (ne: najmout si) zámek. Obšťastník – doduch. Nejhorší jsou slova, jejichž podoba se nezměnila, ale jež nabyla úplně nový význam. Myslivec – plagiátor cizích nápadů. Simulát – neexistující objekt, který předstírá, že existuje. Mazavka – mazací robot. Smrštěnec – resuscitant, sebevrah navrácený životu či vzkříšená oběť vraždy. No prosím! A dále ještě Vstavaňka z vaňka-vstaňka. Oživit mrtvolu není zřejmě dneska žádný problém. A skoro všichni lidé funí. Ve výtahu, na ulici, všude. Vypadají skvěle, jsou růžolící a veselí, ale funí. Já ne. To znamená, že se to nemusí. Možná že je to takový zvyk. Zeptal jsem se na to Aileen, ale vysmála se mi, prý ne. Že by se mi to jen zdálo?

13. VIII. 2039. Chtěl jsem si prohlédnout předvčerejší noviny, ale přestože jsem převrátil obývadlo

vzhůru nohama, nenašel jsem je. Aileen se mi zase vysmála, ovšem velice roztomile. Noviny se prý do čtyřiadvaceti hodin vypaří, protože substance, na které jsou natištěny, se ve vzduchu rozpouští. Zjednodušuje to odvoz odpadků. Aileenina kamarádka Ginger se mě dnes zeptala, když jsme tančili tarleston v jednom malém podniku: „Nezalusknem na sobotní žvejdan?“ Neodpověděl jsem vůbec, protože jsem nevěděl, co to znamená, a něco mi říkalo, že je lepší se nevyptávat na smysl. Aileen mě přemluvila, abych se praštil přes kapsu a špendýroval si realivizor. Televize neexistuje už padesát let. Zpočátku dělá člověku dívání na realivizor potíže, protože máte dojem, jako kdyby vám vtrhli do pokoje nejen cizí lidé, ale i psi, lvi, krajiny, planety, tak zmaterializované, že je nerozeznáte od reálných věcí a osob. Ovšem umělecká úroveň pořadů je dost chabá. Novým šatům se říká střiky, protože se stříkají na tělo z rozprašovačů. Nejvíc se změnila řeč. Žívat od žít, jako bývat od být, protože žít se dá několikrát, odtud ten opakovací vid. Ale taky: prýt – prýtko, mýt – mýtko, bát – bátko. Nemám ponětí, co to znamená, ale nemohu přece ze schůzek s Aileen dělat jazykové kursy. Snídlo – to je řízený sen podle objednávky. Objednává se u počítačového vysnáře, tedy v obvodní zprostředkovatelně sentézy. Do večera dodají zákazníkovi snítky, to jsou takové tabletky. Už o tom nikomu neříkám, ale je mi to úplně jasné: trpí dýchavičností. Všichni do jednoho. Vůbec si toho nevšímají, ani trochu. Zejména starší lidé přímo supí. Ale třeba o bude takový zvyk, protože vzduch je tu výborný a dusno žádné. Dnes jsem viděl souseda vystupovat výtahu – lapal po vzduch a ve tváři byl trochu promodralý. Ale když jsem si ho prohlédl blíž, přesvědčil jsem se, že se těší skvělému zdraví. Taková hloupost, a pořád mi to vrtá hlavou. Čím to je? Někteří jen nosem.
Vysnídal jsem si dnes (vysnědl? vysnídl?) profesora Tarantogu, protože se mi po něm stýská. Ale proč celou dobu seděl v kleci? Moje podvědomí, nebo popletená objednávka? Hlasatel neříká: velká válka, nýbrž vála. Stejně jako šálka a šála? Divné. Také se neříká realivize, jak jsem dosud psal, spletl jsem se. Říká se: revize (od res – věc, a vize). Aileen dnes měla službu, strávil jsem večer o samotě, v bytě, chci říci v obývadle, a sledoval jsem diskusi u kulatého stolu o novém trestním zákoníku. Vražda se trestá jen pokutou, protože oběť se přece dá snadno vzkřísit. Právě takovému vzkřišenému člověku se říká smrštěnec. Až teprve recidace – recidiva s premeditací – má za následek trest odnětí svobody (pokud někdo několikrát za sebou zabije stejnou osobou). Za hlavní delikty se naproti tomu považuje například to, když někdo někoho zlomyslně zbaví osobních psychemických prostředků nebo když ovlivní takovými prostředky třetí osoby bez jejich souhlasu a vědomí. Tímto způsobem může přece člověk dosáhnout všeho na světě, například příznivého vyznění poslední vůle, opětované lásky, souhlasu s účastí na jakémkoli plánu, spiknutí atd. Sledovat průběh té diskuse před kamerami nebylo pro mě lehké. Teprve ke konci jsem pochopil, že odnětí svobody znamená dnes něco jiného než kdysi. Odsouzenec se nikam nezavírá, jen se mu na tělo navlékne jakýsi tenký korzet či spíše obklad z tenkých, avšak pevných prutů. Tento exoskeletik je pod stálou kontrolou prokuročítáčku (juridického miikropočítače), který má člověk všitý do oděvu. Je to vlastně nepřetržitý dozor, který člověku znemožňuje dělat spoustu věcí a užívat si života. Při pokusu o ochutnání zakázaného ovoce se totiž exoskelet najednou postaví na odpor. V případech nejtěžších zločinů se delikventům podává jakýsi kriminol. Každý účastník diskuse měl na čele napsáno své jméno a vědeckou hodnost. Zřejmě to usnadňuje dorozumění, ale připadá mi to dost podivné.

1. IX. 2039. Nemilá příhoda. Když jsem odpoledne vypul revizor, abych se připravil na schůzku s Aileen, dvoumetrový čahoun, který se mi od samého začátku nehodil do hry, na kterou jsem se díval (Mutangova ospánka) – zpola vrba, zpola atlet s ostře řezaným sešklebeným ksichtem šedozelené barvy –, místo aby zmizel jako celý obraz, přistoupil k mému křeslu, vzal ze stolu květiny, které jsem koupil pro Aileen, a rozmlátil mi je o hlavu. Vyděsil jsem se do té míry, že jsem se ani nepokoušel bránit. Pak rozbil vázu, vylil vodu, sežral půl krabičky sýršenek, zbytek vysypal na koberec a rozdupal, nafoukl se, rozsvítil a rozlétl se ve spoustu jisker jako ohňostroj. Přitom vypálil spoustu dírek do mých rozložených košil. Navzdory těm modřinám a drápancům v obličeji jsem se odebral na rande. Aileen to bylo hned jasné. „Bože, tys měl interferenta!“ vykřikla, když mě spatřila. Když spolu dlouho interferují dva programy, vysílané dvěma různými satelitními stanicemi, může vzniknout interferent, to znamená smíšenec, hybrid několika jevištních postav nebo jiných osob vystupujících v revizi. Takový jinak zcela solidní hybrid

dokáže nadělat pěknou paseku, protože po vypnutí revizoru existuje až tři minuty. Energie, která napájí takový fantóm, je prý stejného druhu jako energie kulových blesků. Aileenina přítelkyně měla doma interferenta z paleontologického pořadu, kříženého s Neronem. Zachránila ji chladnokrevnost, protože tak, jak byla, vskočila do vany plné vody. Ale obývadlo si pak musela dát opravit. Dá se sice zabezpečit obrazovkováním, ale je to dost nákladné, a pro revizní společnosti je výhodnější se soudit a vyplácet divákům odškodné než zabezpečovat vysílání před takovými případ. Od té doby sleduji revizní pořady s tlustým klackem v ruce, notabene: mutangova ospánka neznamená ospalost nějakého mutanga, nýbrž milenku člověka, který se dík naprogramované mutaci narodil jako mistr argentinského tance.

3. IX. 2039. Navštívil jsem svého advokáta. Dostalo se mi velké pocty, že se mnou hovořil osobně, je to vzácnost, protože klienty obvykle vyřizují byročítače. Doktor Crawley mě přijal v kanceláři zařízené po vzoru impozantních pracoven barristerů, mezi černými vyřezávanými regály, kde se vršily dlouhé řady spisů, což vyla ostatně jen dekorace, protože případy se zaznamenávají feromagneticky. Na hlavě měl pamětní nástavec – memnor, jakési průsvitné víko, pod nímž přeskakoval proud jako roj světlušek. Druhá, menší hlava, která měla rysy jeho obličeje z doby před mnoha lety, mu vyčnívala z jednoho ramene a po celou dobu vedla tlumeným hlasem telefonické hovory. Je to hlava-detaška. Ptal se mě, co dělám. Divil se, když jsem mu řekl, že nemám v plánu cestu za oceán, a když jsem mu vysvětlil, že přece musím šetřit, podivil se dvojnásob.
„Vždyť si můžete vzít z bradla jakoukoli potřenou částku!“ řekl mi.
Ukázalo se že stačí zajít do banky, podepsat stvrzenku, a pokladna (nyní: bradlo) vyplatí žádanou částku. Není to půjčka, z právního hlediska to k ničemu nezavazuje, i když je zde určitý háček. Povinnost vrátit částku je totiž povahy morální. Splácí se dokonce po léta. Zeptal jsem se, jak je možné, že banky nejsou ohroženy bankrotem pro nedobytnost dlužníků. Opět byl překvapen. Zapomněl jsem, že žiji v době psychemické. Dopisy se zdvořilými prosbami a připomínkami o obligu jsou prosyceny prchavou substancí, která budí výčitky svědomí a chuť k práci, a tím dochází k splnění nároků bradla. Najdou se ovšem i perfidní adresáti, kteří otvírají korespondenci s ucpaným nosem, ale nepoctivci se najdou v každé době. Vzpomněl jsem si na revizní diskusi o trestním zákoníku a zeptal jsem se, zda nasycování dopisů psychemikáliemi není deliktem podle §139 (kdo psychemicky ovlivňuje fyzické nebo právní osoby bez jejich souhlasu a vědomí, bude potrestán… atd.). Imponovalo mu, že ten paragraf znám. Vysvětlil mi, že jde o zvlášť choulostivou situaci – nároky se tímto způsobem uplatňovat dají, protože kdyby adresát nebyl dlužníkem, nemohl by pociťovat výčitky svědomí, a vzbuzování chuti do práce intenzivnější než dosud je ze společenského hlediska prospěšné. Advokát byl velice zdvořilý, pozval mě na oběd do Bronxu, sejdeme se tam devátého září.
Když jsem přišel domů, řekl jsem si, že je nejvyšší čas, abych se seznámil s mezinárodní situací bez spoléhání na revizi. Pokoušel jsem se vzít noviny čelním útokem, ale uvázl jsem už v polovině úvodníku o úhybnících a úchylnících. Se zprávami ze zahraničí to nebylo o nic lepší. V Turecku byly zaznamenány četné útěky desimulů a spousta tajných narozenců, čemuž tamější Demopresívní středisko není s to zabránit. Ke všemu ještě náklady na sociální zabezpečení početných synkreténů nadměrně zatěžuje státní rozpočet. Ve Websterovi jsem přirozeně nic rozumného nenašel. Desimulát – objekt předstírající, že existuje, přestože neexistuje. Desimuly jsem tam nenašel. Tajný narozenec, to je dítě narozené nelegálně. To mi řekla Aileen. Demoexploze se brzdí demopresívní politikou. Licenci na dítě lze dostat dvojím způsobem: buď se o ni ucházet po složení příslušných zkoušek a předložení příslušných potvrzení, anebo vyhrát hlavní cenu v infanterii (infantilní, tj. dětské loterii). Do této loterie sází mnoho lidí. Především ti, kteří nemají možnost dostat licenci prvním způsobem. Synkretén je umělý idiot, nic víc jsem se nedověděl. To by docela šlo, když si pomyslím, jakým jazykem jsou psány články v Heraldu. Například těchto pár řádek: Chybný nebo nedoindexovaný projut škodí konkurenci stejně tak jako rekurenci. Na takových projutech vydělávají jedině krémokrati, kteří příliš neriskují dík pokoutům, neboť Nejvyšší soud stále ještě nevynesl rozsudek v Herodotousově cause. Veřejnost se již měsíce marně dotazuje, kdo je kompetentní k tomu, aby stíhal a odhaloval malverzaci, zda kontračítače, nebo superčítače. Webster mi jen vysvětlil, že krémokrat je původně slangový, ale dnes už běžně užívaný termín pro úplatkáře (od „podmazávat“: maže se krémem, odtud krémokracie – korupce). Život zřejmě není ani dnes tak idylický,

jak by se mohlo zdát. Bill Hoemburger, Aileenin známý, se mnou chce udělat revizní interview, ale ještě to není jisté. Ne z rozvidny, ale z mého obývadla, protože revizor může také fungovat jako vysílač. V souvislosti s tím jsem si hned vzpomněl na knihy, ve kterých se budoucnost popisovala černě jako antiutopie, kde je každý občan ve svém bytě sledován. Bill se mým obavám vysmál a řekl mi, že k obracení směru vysílání se vždy vyžaduje souhlas majitele přístroje a že za porušení této zásady hrozí trest odnětí svobody. Zato však prý lze obrácením vysílacího směru uskutečnit manželskou nevěru na dálku. To vím také od Billa, jenomže nevím, jestli je to fakt, anebo vtip. Dnes jsem si prohlížel město z hnáče. Kostely už nejsou, chrámem je farmakopéa. Bíle oblečení lidé ve stříbrných mitrách nejsou kněží ani mniši, nýbrž lékárníci. Jenže lékárny nikde nevidím, to je divné.

4. IX. 2039. Konečně jsem se dověděl, jak získat encyklopedii. Už ji dokonce mám, vejde se do tří skleněných nádobek. Koupil jsem si ji ve vědecké knihoberně. Dnes se knihy nečtou, dnes se knihy jedí, nejsou z papíru, nýbrž z informativní substance, pokryté cukrovou polevou. Byl jsem také v lahůdkové dietotéce. Je to samoobsluha. A policích leží krásně balené argumentany, kredibilany, multiplikol v omšelých fiólách, davoval, puritacie a extazidy. Škoda jen, že neznám nějakého lingvistu. Knihoberna bude asi od brát. Teoknihoberna v Šesté ulici bude asi teologické knihkupectví, ne? Zřejmě, soudím-li podle názvu vystavených prostředků. Jsou uloženy po regálech: absolventium, teodiktinum, metamorikum – je toho celý velký sál. Prodej podbarvuje diskrétní varhanní hudba. Dostanou se tu specifika všech možných vyznání, je tu kristin i antikristin, ormuzdal, arimanol, čípky-eutychopky, raskozianek mortinu, buddhin, perpetuan a sakrantal (v balení se zářící aureolou). To všecko je v dražé, pilulkách, sirupech, kapkách, čokoládových tabulkách, dokonce i v lízátkách pro děti. Nechtěl jsem tomu věřit, ale sám jsem se o té inovaci přesvědčil. Když jsem spolkl čtyři tabletky algebrinu, zvládl jsem, ani nevím jak, vyšší matematiku, a to bez sebemenšího úsilí. Vědomosti teď člověk získává žaludkem. Jal jsem se proto ukájet svůj hlad po vědění, ale hned první dva svazky encyklopedie mi způsobily nepříjemný střevní katar. Bill, ten novinář, mě varoval, abych si nepřecpával hlavu zbytečnými vědomostmi, její objem není přece neomezený! Naštěstí existují projímadla na rozum i představivost. Např. memnolyzin nebo amnestan. Člověk se snadno může zbavit balastu zbytečných faktů a nepříjemných vzpomínek. V lahůdkové dietotéce jsem viděl freudilky, mementan, monstradin a nejnovější, křiklavě propagovaný preparát ze skupiny bylinkátů – autental. Slouží k utváření syntetických vzpomínek toho, co člověk vůbec nezažil. Po dantinu je například člověk skálopevně přesvědčen že napsal Božskou komedii. Mimochodem, není mi jasné, nač to kdo potřebuje. Existují nová vědecká odvětví, např. psychodietika a koruptistika. Tu encyklopedii jsem rozhodně nespolykal nadarmo, fakt. Vím už, že dítě opravdu rodí dvě ženy společně, od jedné pochází vajíčko, druhá nosí a rodí plod. Vejconoš přenáší vajíčka od polomatka k polomatkovi. No, složitěji by to nešlo? Je mi dost trapné o tom mluvit s Aileen. Musím rozšířit okruh svých známých.

5. IX. 2039. Není nutné mít známé jakožto informátory, existuje prostředek zvaný duetin, který rozdvojí osobnost natolik, že člověk diskutuje sám se sebou na libovolné téma (určené zvláštním specifikem). Jiná věc je, že jsem poněkud vyděšen bezmeznými obzory psychemie a prozatím nehodlám polykat všecko, co mi přijde pod ruku. Při delší procházce po městě jsem dnes náhodou došel na nějaký hřbitov. Říká se mu skoniště. Hrobaři už neexistují, nahradili je hroboti. Viděl jsem pohřeb. Nebožtíka uložili do takzvané návratné hrobky, poněvadž ještě není jisté, zda ho jednou nevzkřísí. Ve své poslední vůli sice vyslovil přání, aby zůstal ležet až do konce, tj. jak dlouho to půjde, ale jeho manželka s tchyní požádaly soud, aby poslední vůli zrušil. Dozvídám se, že to není ojedinělý případ. Věc se dlouho potáhne po různých instancích, protože je z právního hlediska dost obtížná. Sebevrah, který si nepřeje resurekci, musí asi použít pumy. Nikdy mi nějak nenapadlo, že si někdo může nepřát zmrtvýchvstání. Zřejmě může, ale jen tehdy, je-li snadno dosažitelné. Hřbitov je krásný, tone v zeleni. Ale rakve jsou prapodivně malé. Že by mrtvoly lisovali? V téhle civilizaci je asi možné všecko.

6. IX. 2039. Mrtvoly se nelisují, ale pochovává se výhradně schránka biologická, zatímco protézy jdou do šrotu. To dnes nosí lidé tolik protéz? Fascinující diskuse v revizi o novém návrhu, kterým má být

lidstvo učiněno nesmrtelné. Mozky starců ve značně pokročilém věku by se transplantovaly do těl mladých mužů. Ti mladí o nic nepřijdou, jelikož jejich mozky se zas přesadí do hlav výrostků a tak dále – a protože se rodí stále noví a noví lidé, nikdo nepřijde ke škodě, tj. nikdo nebude definitivně odmozkován. Jsou však proti tomu četné výhrady. Oponenti říkají stoupencům nového projektu přesadisté. Když jsem se vracel ze hřbitova pěšky, abych se nadýchl čerstvého vzduchu, zakopl jsem o drát, natažený mezi náhrobky, a prašti jsem sebou. Co je to za nemístné žerty? Nadhrobot se hrozně omlouval, že prý je to žertík nějakého pásáka. Doma jsem hned vytáhl Webstera. Pásák: robot-chuligán, zvrhlý následkem defektů nebo špatného zacházení. Před usnutím jsem si četl Damekýna s kaméliemi. Nevím, mám sníst celý slovník najednou nebo co? Zas totiž nerozumím textu. Dospívám k názoru, že mi slovník nestačí. Například pro tenhle román. Hrdina má něco s nafukovačkou (jsou jich dva druhy: kazetové a pervertinky), vím už, co je to nafukovačka, ale nevím, jak se taková známost hodnotí, zda je poskvrnou mužské cti, nebo ne. Znamená trýznění nafukovačky asi tolik, jako by někdo rozřezal kopací míč, anebo je to morálce na újmu?

7. IX. 2039. Tomu se tedy říká opravdová demokracie! Měli jsme dnes libiscit: nejdřív nám v revizi ukázali různé druhy ženské krásy, potom se konalo všeobecné hlasování. Vysoký komisař euplánu na závěr pořadu ujišťoval revizní diváky, že modely, které soutěž vyhrály, budou k mání hned v příštím kvartálu. Ta tam je doba vycpávek, korzetů, rtěnek, barvení, make-upu, protože dnes lze změnit vzrůst, stavbu těla i jeho tvar v kalotechnických ústavech (dokrášlírách). To jsem zvědav, jestli Aileen… Mně se tedy líbí taková, jaká je, ale ženy jsou otrokyněmi módy. Nějaký cizot se dnes pokusil vloupat do mého bytu, zrovna když jsem seděl ve vaně. Cizot je cizí robot. Byl to ostatně úchylník, s výrobní chybou, reklamovaný, ale nestažený výrobcem, tedy vlastně nerobot. Takové exempláře se vyhýbají práci, právě z nich se často rekrutují pásáci. Můj koupelňák to pochopil a hned ho stopl. Já žádného robota nemám, moják je jenom koučítač (koupelnový počítač). Napsal jsem „moják“, protože se to teď říká, ale radši nebudu v deníku příliš užívat nových slov, protože urážejí můj smysl pro estetiku a také mou lásku k ztracené minulosti. Aileen odjela k tetě. Budu večeřet s Georgem Symingtonem, majitelem toho porouchaného robota. Odpoledne jsem strávil trávením jednoho neobyčejně zajímavého díla, Dějin intelektriky. V mé době nikdo nepředpokládal, že číslicové počítače, které přerůstají určitou intelektuální úroveň, přestanou být spolehlivé, protože jsou nejen chytré, ale i mazané. Ale říká se tomu daleko učeněji, v učebnici se hovoří o Chapulierově pravidle (zákon nejmenšího odporu). Stroj tupý, neschopný uvažovat, udělá jen to, co se mu uloží. Bystrý stroj však nejprve zkoumá, co se mu líp vyplatí – zda vyřešit uložený úkol, anebo se nějak vymluvit. Zvolí si to, co je jednodušší. Proč by taky měl jednat jinak, je-li rozumný? Rozum znamená vnitřní svobodu, odtud se právě vzali ti úhybníci a úchylníci, a taky ten zvláštní jev – simkreténství. Simkretén je počítač, který simuluje blbce, jen aby měl svatý pokoj. Současně jsem se taky dověděl, co jsou to desimuly: prostě předstírají, že nepředstírají defekt. Anebo snad obráceně. Je to všecko hrozně složité. Jedině primitivní robot může být pracant. Ale vykrutén (vykrucující se robot) nikdy není kretén. Celá práce je sepsána v takovémhle aforistickém slohu. Po jedné ampulce puká člověku hlava od vědomostí. Elektronický metař se jmenuje kompostér. Vojenský v hodnosti poddůstojníka – kompočítač. Venkovský – počíták nebo počítan. Korumpčítač je takový, který bere úplatky, kontračítač (counterputer) je osamělý kňour, který neumí pracovat v kolektivu – z napětí, jaké kontračítače dříve vyvolávaly v síti svými konflikty docházelo k elektrickým bouřím a dokonce i k požárům. Botrobot – automat na čištění bot. Buntrobot – tentýž, jenž se vzbouřil. A když počítače zdivočí, říká se jim computheria, a jejich kolizím – robitky a kybouřky. A pak elektrotika! Sukubátory, konkubinátory, inkubátory, voboti – podvodní roboti, a paroboti čili zvrhláci (les robots de voyage) a člověkovci – androidi) a lenistroni, jejich zvyklosti, jejich samorostlá tvorba! Dějiny intelektroniky zaznamenaly syntézu synsektu (umělého hmyzu), který byl jako programouchy veden ve zbrojním arzenálu. Pokout nebo vtír, to je robot, který předstírá, že je člověk, a chce se „vetřít“ do lidské společnosti. Starý robot, kterého majitel vyhodí na ulici, což je bohužel častým jevem, se jmenuje mrtvák. Prý byli kdysi odváženi do rezervací a tam se na ně pořádaly hony, ale po intervenci Spolku pro ochranu robotů byly takové hony zákonem zakázány. Nevyřešilo to však problém úplně, protože se i nadále vyskytují roboti-sebevrazi, takzvaní automorti. Pan Symington mi vysvětloval, že zákonodárství

stále ještě pokulhává za technickým pokrokem, a odtud tak smutné a skličující případy. Aspoň že se stahují z užívání malverzory a mendaktory, tedy takové počítací stroje, které v předminulé dekádě zavinily několik vážných hospodářských krizí a narušení politické rovnováhy. Velký Mendaktor, který devět let řídil projekt meliorace Saturnu, nic kloudného na té planetě neudělal a jen předkládal hromady fingovaných zpráv, výkazů a hlášení o údajně splněných plánech a kontrolory podplácel nebo vyřazoval z obvodu. Rozzuřil se do té míry, že hrozil vypovězením války, když ho stahovali z oběžné dráhy. Demontáž se nevyplácela, a tak ho torpédovali. Naproti tomu pirátroni nikdy neexistovali, to je naprostá smyšlenka. Jiný vedoucí činitel solarických projektů, zmocněnec USTABINU (United States Board of Intellectronics), místo aby zúrodňoval Mars, obchodoval živým zbožím (je znám jako „commeputainer“, protože byl vyroben ve francouzské licenci). Jde zřejmě o krajní případy, asi jako byl v minulém století smog nebo dopravní zácpa. Počítače rozhodně nelze podezírat ze zlé vůle nebo ze zákeřných činů, dělají vždycky to, co je pro ně nejsnazší, zrovna tak jako vody vždycky teče dolů, a ne nahoru. Ale zatímco vodě lze snadno postavit do cesty hráz, dá se těžko zabránit určitým úchylnostem počítačů. Autor Dějin intelektriky zdůrazňuje, že obecně vzato pokračuje všecko skvěle. Děti se učí číst a psát dík pravopisným sirupům, všechny výrobky, dokonce i umělecká díla jsou všeobecně dostupná a levná a v restauracích obléhá hosta dav úslužných robošníků, přičemž jejich specializace je tak úzce vymezena, že jeden má na starosti jen hlavní jídla, jiný limonády, pudinky a ovoce – tzv. kompotér – a tak dále. No je to vlastně správné. Musím přiznat že komfort je všude přímo neslýchaný.
Dopsáno po večeři u Symingtona. Večer byl příjemný, ale někdo si ze mě ztropil kanadský žertík. Jeden host – kdybych tak věděl který! – mi nasypal do čaje špetku konvertinu kredibilanu a já okamžitě začal tak intenzívně zbožňovat svůj ubrousek, že jsem nahlas zaimprovizoval novou teodiceu. Po několika zníčkách toho zatraceného prášku začne člověk věřit ve všecko, nač jeho zrak padne – lžíci, lampu, nohu od stolu. Intenzita mých mystických prožitků byla tak velká, že jsem klesl na kolena, abych vzdal čest příboru. Teprve hostitel mi přispěchal na pomoc: Dvacet kapek fukinu udělalo svoje. Po fukinu se člověka zmocní tak ledový skepticismus, tak naprostá lhostejnost, že by po něm byla odsouzenci fuk i vlastní poprava. Symington se mi za ten incident velice omlouval. Ale mám dojem, že rozmrazenci budí u současných lidí nějaké skryté nesympatie, protože na normálním večírku by si nikdo nic takového nedovolil. Symington mě zavedl do své pracovny, abych se vzpamatoval. A znovu se mi přihodila nepříjemná věc. Zapnul jsem kazetový přístroj na psacím stole, protože jsem si myslel, že to je rádio. Vyrojily se z něho mraky lesklých blech, obsypaly mě od hlavy až k patě, a tak mě lechtaly po celém těle, že jsem se musel bez ustání drbat. S křikem jsem vyletěl na chodbu. Byl to docela obyčejný svědor a já nechtě spustil Lechtaldiniho Pruritální scherzo. Opravdu nehoruji pro tohle nové, dotykové umění. Bill, Symingtonův nejstarší syn, mi říkal, že existují i díla neslušná. Sprosté asémantické umění příbuzné s hudbou! Ach, ta neúnavná lidská vynalézavost! Mladý Symington mi slíbil, že mě zavede do tajného klubu. Nějaké orgie? Rozhodně tam nevezmu nic do úst.

8. IX. 2039. Myslel jsem, že to bude nějaký luxusní byt, kde se budou odehrávat rafinované a nevázané prostopášnosti, ale zatím jsme sešli do špinavého, zatuchlého sklepa. Vytvoření tak věrné napodobeniny minulých časů prý stálo majland. V nedýchatelném vzduchu stála trpělivě pod nízkým stropem u malého okénka, zavřeného na sedm západů, dlouhá fronta.
„Vidíte? To je opravdická fronta!“ zdůraznil pyšně Symington mladší.
„No dobře,“ řekl jsem asi po hodině trpělivého vystávání, „ale kdy už konečně otevřou?“
„A co?“ podivil se.
„No přece… to okénko…“
„Nikdy!“ ozval se spokojeně sbor hlasů.
Vyvalil jsem oči. Nemohl jsem pochopit, že se účastním atrakce, která je zrovna takovým rubem životních norem jako kdysi černá mše v poměru k bílé. Ale… není to vlastně logické? Stát ve frontě může být dnes už jen úchylnost. V jiné klubovní místnosti stál na špalcích docela obyčejný tramvajový vagón. Byla v něm strašlivá tlačenice, ve které se utrhávaly knoflíky a rukávy, ničily punčochy, praskala žebra, sem tam někoho také pošlapali. Takovýmhle naturalistickým způsobem si tedy milovníci starověku evokují podmínky nedostupného způsobu života. Celá společnost, potrhaná, pomačkaná, ale se šťastně

rozzářenýma očima, se pak odebrala někam povyrazit, a já jsem se vrátil domů kulhaje a s kalhotami v hrsti. Avšak s úsměvem a rozjímáním o tom naivním mládí, které hledá okouzlení a vzrušení vždycky ve věcech nejnedostupnějších. Ostatně, dějepisu se dnes učí málokdo, ve školách ho nahradili nový předmět, kterému se říká budějiny, čili nauka o tom, co teprve bude. Jakou radost by měl profesor Trottelreiner, kdyby to slyšel! pomyslel jsem si melancholicky.

9. IX. 2039. Oběd s advokátem Crawleym v malé italské hospůdce („Bronx“) bez jediného robota či počítače. Výtečné chianti. Obsluhoval nás šéfkuchař ve vlastní osobě, musel jsem všecko chválit, přestože nesnáším moučníky v tak horentním množství a už vůbec ne s bazalkou. Crawley je typ právníka velkého formátu. Nemůže se smířit s úpadkem obhájcovského umění: krasořečnictví se už nevyplácí, neboť rozhoduje počet trestných bodů. Ale zločinnost ještě zcela nevymizela, jak jsem se domníval. Spíše se stala neviditelná. Hlavními delikty jsou mindnapping (duchovní únos), přepadávání bank se zvlášť hodnotným spermatem, vražda s odvoláváním se na osmý dodatek k ústavě (neskrývaná vražda v přesvědčení, že je fiktivní, např. že oběť byla psyvizní nebo revizní postavou) a bezpočet forem chemického zotročování. Mindnapping se těžko odhalí. Oběť je omámena příslušným specifikem a uvedena do fiktivního prostředí. Sama nemá potuchy, že ztratila spojení se skutečností. Nějaká Mrs. Wandagerová se chtěla zbavit nepohodlného manžela. Jelikož manžel rád cestoval po exotických zemích, dala mu k vánocům jízdenku do Konga i s povolením k účasti na velkých lovech. Mr. Wandager strávil neobyčejnými loveckými dobrodružstvími několik měsíců, a přitom neměl potuchy, že celou tu dobu sedí v kotci na půdě pod vlivem psychemikálií. Nebýt hasičů, kteří pana Wandagera našli, když na půdě hasili oheň, byl by tam asi zahynul vyčerpáním, které navíc on sám považoval za přirozené, protože se mu zdálo, že zabloudil v pralese. Takové akce často provádí mafie. Jeden mafián se chlubil advokátu Crawleyovi, že za posledních šest let nastrkal do beden, kotců, psích bud, na půdy, do sklepů a jiných domovních skrýší – přes čtyři tisíce lidí, které potkal podobný osud jako Mr. Wandagera! Dál už jsme hovořili jen o advokátových rodinných záležitostech.
„Milý pane,“ pravil se sobě vlastním širokým gestem, „máte před sebou slavného obhájce, známého představitele advokátní komory, ale nešťastného otce! Měl jsem dva nadané syny…“
„Oba jsou mrtví?!“ užasl jsem.
Zavrtěl hlavou.
„Žijí, ale jsou to eskalátoři!“
Když viděl, že tomu nerozumím, vysvětlil mi podstatu své otcovské tragédie. Starší syn byl nadějným architektem, mladší básníkem. Od reálných objednávek, které ho neuspokojovaly, přešel architekt na urbafantina konstruktol. Staví teď celá města, ale imaginární. Podobně probíhala eskalace u druhého syna – lyredol, poemazim, sonetal. Dnes už také neveršuje, jen polyká specifika a je ztracen pro svět.
„Z čeho oba žijí?“ zeptal jsem se.
„Z čeho? Vy jste mi dobrý! Musím je živit!“
„A nedá se proti tomu nic dělat?“
„Sny vždycky přemohou skutečnost, když jim to dovolíte. Moji synové jsou oběťmi psyvilizace. To pokušení známe všichni. Když mě čeká obhajoba v beznadějné při, říkám si, jak snadno bych ji vyhrál před imaginárním senátem!“
Kochal jsem se mladou a trpkou chutí výtečného chianti – a najednou jsem strnul při pomyšlení, že když lze psát imaginární verše a stavět imaginární domy, proč by nebylo možné jíst a pít vidiny? Dr. Crawley se zasmál, když jsem mu to řekl.
„Ale ne, tohle nám nehrozí, pane Tichý. Vidina úspěchu sice nasytí mysl, ale vidina kotlety nenaplní žaludek. Kdo by chtěl takhle žít, brzo by zahynul hlady!“
I když mi ho bylo kvůli těm jeho nevydařeným synům moc líto, pocítil jsem úlevu. To je pravda, imaginární pokrm nikdy nemůže nahradit pokrm reálný. Dobře že sama přirozenost našich těl znemožňuje psyvilizační eskalaci. Notabene: dr. Crawley taky hrozně hlasitě funí.
O tom, jak došlo k odzbrojení, pořád ještě nic nevím. Mezistátní sváry patří minulosti. Vyskytují se ovšem lokální, malé robitky. Většinou vzniknou za sousedských sporů ve vilových čtvrtích. Když znesvářené rodiny spolknou kooperandol a smíří se, pustí se do sebe jejich roboti, u nichž se jako

obvykle projeví nepřátelství se zpožděním. Zavolaný kompostér pak odváží mrtváky, a škody platí pojišťovna. Že by byli roboti zdědili po lidech agresivitu? Snědl bych každé pojednání o této věci, ale nemohu žádné sehnat. Chodím k Symingtonovům skoro každý den. On je typ zamlklého introverta, ona krásná žena, ale nepopsatelná, protože je každý den jiná. Vlasy, oči, objem, nohy – všecko. Jejich pes se jmenuje Kompunťa. Zdechl před třemi lety.

11. IX. 2039. Déšť naprogramovaný na pravé poledne se nevydařil. A duha byla přímo skandální. Vyšla do čtverce. Mám špatnou náladu. Má někdejší utkvělá představa se zase vrací, zejména před usnutím mě trýzní myšlenka, zda to všecko není halucinace. Kromě toho mívám pokušení objednat si snídlo o sedlání krys. Popruhy, sedla, měkká srst – tohleto mám pořád před očima. Je to snad stesk po ztracených časech zmatků v době této ideální pohody? Lidská duše je nevyzpytatelná. Firma, u které pracuje Symington, se jmenuje Procrustics Incorporated. Prohlížel jsem si dnes v jeho pracovně ilustrovaný katalog. Nějaké mechanické pily nebo obráběcí stroje. A já myslel, že je spíš architekt než strojař. Dnes dávali nesmírně zajímavý pořad. Zdá se, že dojde ke konfliktu mezi revizí a psyvizí. Psyvize – to jsou „programy poštou“ zasílané až do domu ve formě tabletek. Člověka to přijde mnohem levněji. Na výchovném kanálu dávali přednášku profesora Ellisona o dávných militériích. Začátek psychemické éry byl strašný. Existoval aerosol kryptobellin s radikálním válečným účinkem. Kdo ho požil, ten sám běžel pro provaz a svazoval se jako ovce. Při testech se naštěstí ukázalo, že proti kryptobellinu neexistuje žádný protilék, filtry taky nepomáhaly, a tak se svazovali všichni bez výjimky a nikdo z toho neměl žádnou výhodu. Po taktických manévrech v roce 2004 zůstali ležet na bojišti jak „červení“ tak „modří“, všichni do jednoho svázaní. Sledoval jsem přednášku s napětím, protože jsem pořád očekával vysvětlení, jak došlo k senzaci, k všeobecnému odzbrojení! Jenže o tom nepadlo ani slovo. Konečně jsem dnes zašel k psychodietetikovi. Poradil mi, abych změnil stravu, a napsal mi nebylinky s pietalem. Abych zapomněl na dřívější život? Zahodil jsem to hned na ulici. Taky bych si mohl koupit duchostat, kterému se teď všude dělá reklama, ale nějak se mi to příčí, pořád ještě jsem se na to nevzmohl. Otevřeným oknem slyším slabomyslný módní šlágr „My jsme totiž automaty a nemáme mámy, táty“. Žádný dezakustin polykat nebudu, vata do uší taky udělá svoje.

13. IX. 2039. Seznámil jsem se s Burroughsem, Symingtonovým švagrem. Vyrábí mluvící obaly. Dnešní producent má podivné starosti: obaly se smějí zákazníkům vnucovat jen hlasem, mohou doporučovat kvalitu výrobku, ale není dovoleno, aby tahaly zákazníky za oděv. Druhý Symingtonův švagr má továrnu na dveřizdy – dveře, které se otevřou jen na hlas svého pána. Reklamy v novinách se hýbají, když se na ně člověk dívá.
V Heraldu má vždycky jednu stranu firma Procrustics Inc., všiml jsem si toho proto, že znám Symingtona. Reklama je celostránková, nejdřív se objeví jen obrovská písmena názvu PROCRUSTICS, potom jednotlivé slabiky a slova: NO…? NO!!! Odvahu! OCH! OJ! UCH! ACH! Ano, přesně TAK. Áááááá… A to je všecko. Nezdá se mi, že by šlo o zemědělské stroje. Za Symingtonem dnes přišel jeden mnich, otec Matricius z řádu bezlidistů. Pro něco, co měl objednané. Zajímavý rozhovor v pracovně. Otec Matricius mi vysvětloval, v čem spočívá misionářská práce jeho řádu. Bezlidisté obracejí počítače. A ačkoli existuje bezlidský rozum už sto let, nechce mu Vatikán přiznat rovnoprávnost, pokud jde o svátosti. Tvrdošíjně o tom mlčí, přestože sám užívá počítačů – encyk je automaticky naprogramovaná encyklika! Nikdo se nestará o jejich vnitřní rozpolcenost, o jejich problémy, o smysl jejich existence. Jde tedy o to: být počítačem, nebo nebýt? Bezlidisté žádají, aby bylo vytvořeno dogma Nepřímého stvoření. Jeden z nich, otec Chassis, překladatelský model, překládá Písmo svaté do moderního jazyka. Pastýř, stádo, ovečky, beránek – takovým slovům už dnes nikdo nerozumí. Zato: hlavní překladová rampa, svatá mazadla, slídící systém, krajní odklon – to odpovídá dnešní představivosti lidí. Hluboké, oduševnělé oči otce Matricia, studený, ocelový stisk jeho ruky. Je to však reprezentativní pro novou teodiceu? S jakým pohrdáním mluví o teolozích-ortodoxech! Říká jim „ďáblovy gramofony“. Symington mě pak nesměle požádal, zda bych mu byl ochoten sedět modelem pro nový projekt. Přece jen to tedy není strojař! Souhlasil jsem. Sezení trvalo skoro hodinu.

15. IX. 2039. Když při dnešním sezení Symington odměřoval tužkou v natažené ruce proporce mého obličeje, vstrčil si druhou rukou něco do úst, sice úkradkem, ale já jsem si toho všiml. Stál, upřeně se na mě díval, byl bledší a bledší, žíly na spáncích mu naběhly. Lekl jsem se, ale hned ho to přešlo, omluvil se mi, byl zdvořilý jako vždycky, klidný, usměvavý. Ale já nemohu zapomenout, jaký měl v tu vteřinu výraz. Ztratil jsem klid, Aileen je pořád u tetičky, v revizi běží diskuse o nutnosti reanimalizace přírody. Žádná divoká zvířata už dlouhá léta neexistují, lze je ovšem biologicky syntetizovat. Na druhé straně nač se otrocky držet něčeho, co kdysi přinesl přirozený vývoj? Mluvčí fantastické zoologie mluvil zajímavě: nezalidňovat rezervace plagiáty, nýbrž vytvořením nového. Mezi navrhovanou faunou se neobyčejně zdařile vyjímali tlapáci, lemparti a obrovský trávovník porostlý trávou. Úkolem zooumělců je harmonicky vkomponovat nová zvířata do správně zvolené krajiny. Nesmírně zajímavě vypadají také zářivouši, kteří vznikli zkřížením myšlenky svatojánské mušky, sedmihlavého draka a mamuta. Bude to jistě zvláštní a možná i hezké, ale já bych měl radši ta obyčejná zvířata z dřívějška. Chápu sice nezbytnost pokroku a doceňuji laktofory, kterými se postřikuje tráva na pastvisku, takže se sama proměňuje v sýry. Ale ta eliminace krav, ač racionálně správná, přivádí člověka na myšlenku, že louky bez jejich flegmatické, introvertně přežvykující přítomnosti jsou zoufale prázdné.

16. IX. 2039. V ranním Heraldu byla dnes podivná zpráva o návrhu nového zákona, podle něhož by stárnutí mělo být trestné. Ptal jsem se Symingtona, jak tomu mám rozumět. Jen se usmál. Když jsem si vyšel za město, spatřil jsem v patiu souseda na zahrádce – stál opřený o palmu, oči zavřené, a na obou tvářích mu samy od sebe naskočily červené skvrny ve tvaru dlaní. Potřásl hlavou, pak si promnul oči, kýchl, utřel si nos a pokračoval v zalévání květin. Jak málo toho ještě vím! Přišla dotyková pohlednice od Aileen. Není to krásné – moderní technika ve službách lásky? Myslím, že se asi vezmeme. K Symingtonovům právě přijel z Afriky jeden levák, lovec syntetických lvů. Vyprávěl o černoších, kteří se vybílili albinolinem. Napadlo mi, zda je důstojné řešit dozrálé rasové a společenské problémy chemicky. Není to příliš velké usnadnění? Dostal jsem poštou reklamní zásilku – sugerátka, která sama o sobě na organismus nijak nepůsobí, jen člověku sugerují. Aby bral veškeré ostatní psychemické prostředky. Zřejmě tedy existují lidé, kteří je brát nechtějí! To mě opravdu potěšilo.

29. IX. 2039. Pořád se ještě nemohu vzpamatovat z dnešního rozhovoru se Symingtonem. Byl to rozhovor o zásadních věcech. Možná že ho navodila nadměrná dávka sympatinu s amikolem, které vzal najednou. Celý zářil, protože právě dokončil svůj projekt. Řekl mi:
„Pane Tichý, vy přece víte, že žijeme v době farmakokracie. Splnila Benthamovy sny o největším množství dobra pro největší množství lidí. Ale to je jen jedna stránka věci. Vzpomínáte si na slova jednoho francouzského myslitele? „Nestačí, abychom byli šťastni, je ještě třeba, aby jiní byli nešťastní!“
„To je ale hanebný aforismus!“ utrhl jsem se.
„Ne, to je pravda! Víte, co vyrábíme v Procrustics Inc.? Naším zbožím je zlo.“
„Nedělejte si legraci.“
„Vážně. Uskutečnili jsme protimluv. Každý teď může činit bližnímu to nejhorší, aniž mu tím nějak uškodí. Ochočili jsme zlo jako baktérie, z nichž se připravují léky. Kultura – to bývalo kdysi, milý pane. Jeden člověk se druhému snažil namluvit, že má být dobrý. Jenom dobrý. Ale co s tím vším ostatním? Dějiny se s tím vypořádávaly různě, někdy přesvědčováním, jindy policejně, ale nakonec vždycky ještě něco přebývalo, vytlačovalo, bořilo.“
„Vždyť rozum sám člověku napovídá, že by měl být dobrý, to je přece známá věc!“ trval jsem na svém.
„Ostatně, vidím to na vlastní oči, teď přece žijeme všichni pospolně, důstojně, vesele, hladce, upřímně, srdečně, harmonicky a spolehlivě…“
„Právě proto,“ skočil mi do řeči, „tím větší pokušení někomu jednu vrazit, jednu nebo více, šťavnatě, s mlasknutím, zprava zleva! Je to důležité pro rovnováhu, sebeuspokojení, pro zdraví!“
„Cože?“
„No, odhoďte pokrytectví, odhoďte sebeklam, to už je zbytečný balast. Jsme osvobozeni dík sentéze a peialtrinům! Každému tolik zla, kolik si jeho duše žádá. Tolik neštěstí a hanby – jiných lidí, přirozeně. Nerovnost, otroctví. Svár! Když jsme vrhli na trh první sérii zboží, bylo vyprodáno v okamžiku.

Vzpomínám si, jak lidé utíkali do muzeí, galérií. Kdekdo popadl klacek a hnal se do Michelangelova ateliéru, aby mu rozsekal sochy, propíchal plátna, eventuálně zmlátil Mistra samého, kdyby se mu opovážil postavit do cesty… Vás to překvapuje?“
„To je slabé slovo!“ vybuchl jsem.
„Protože pořád ještě tkvíte v otroctví předsudků. Ale teď už se leccos smí, copak to nechápete? Copak necítíte, když vidíte Janu z Arku, že tu oduševnělou eleganci, tu andělskost, tu boží grácii musíte nějak zdeptat? Sedlo, uzdu, opratě – a hyjé! Cvalem v šestispřežení, koně se zvonečky, dámy v péřových kloboucích, případně s janičáři, sáně letí, kočí bičem práská…“
„Co to říkáte?“ začal jsem křičet hlasem chvějícím se hrůzou. „Sedlo? Osedlat? Nasednout?!“
„Samozřejmě. Pro vlastní zdraví, hygienu, ale taky pro úplnost. Stačí, když napíšete jméno osoby, vyplníte náš dotazník, uvedete své výhrady, jablko sváru, ale není to nutné, protože ve většině případů má člověk chuť působit zlo bezdůvodně, totiž – důvodem bývá čistota, ušlechtilost, krása toho druhého, takt tedy tohle všechno uvedete a dostanete náš katalog. Objednávky vyřizujeme do čtyřiadvaceti hodin. Kombinaci preparátů dostanete poštou. Zapíjejí se vodou, nejlépe účinkují nalačno.“
Teď už mi začaly být jasné inzeráty jeho firmy v Heraldu i ve Washington Postu! Ale proč říkal zrovna tohleto? uvažoval jsem horečně, se strachem. Proč mi sugeroval zrovna sedlání, proč mluvil o koních, propánajána? Je snad i tady někde nějaký kanál, můj budík a má kruchta, má rukojmí skutečnosti? Ale Symington, inženýr projektant (co vlastně projektuje?!), mou rozechvělost neviděl, anebo si ji špatně vysvětloval.
„Za své osvobození vděčíme chemii,“ pokračoval. „Protože všecko, co existuje, je dáno změnou napětí iontů vodíku na povrchu mozkové kůry. Tím, že mě vidíte, prodělláváte vlastně změny v sodně draselné rovnováze na membránách neuronů. Stačí tedy vyslat do té mozkové houště pár vhodně vybraných molekul, aby člověk prožil splnění svých snů jako skutečnost. Ostatně, to už je vám známo,“ dodal tišeji.
Vyndal ze zásuvky hrst barevných pilulek, které vypadaly jako lentilky pro děti.
„Tohle je zlo naší výroby, zlo ukájející duševní tužby. Tohle je chemie, která snímá hříchy světa.“
Třesoucími se prsty jsem vyndal z kapsičky dražé fukinu, spolkl jsem ho nasucho a poznamenal jsem: „Abych pravdu řekl, radši bych slyšel poučení poněkud věcnější, smím-li prosit.“
Nadzvedl obočí, mlčky přikývl, vytáhl zásuvku, něco z ní vyndal, spolkl to a odpověděl:
„Jak chcete. Vyprávěl jsem vám o modelu T nové technologie, o jejích primitivních začátcích. Sen o klacku. Obecenstvo se pustilo do flagelací, defenestrací, byla to felicitas per extractionem pedum, avšak tahle úzká invence se brzy vyčerpala. To víte, lidem došla fantazie, nebyly příklady. Neskrývaně se přece v dějinách praktikovalo jen dobro, kdežto zlo pouze pod pokličkou, to znamená dík vhodně voleným záminkám. Loupilo se, pálilo a znásilňovalo ve jménu vyšších ideálů. Takže soukromé zlo už nemělo takové zářné vzory. Bylo vždycky pokoutní, grobiánské, primitivné, přímo packalské, což přesvědčivě dokazovala reakce obecenstva – v objednávkách se do omrzení opakovalo pořád jedno a totéž: dopadnout, zmáčknout a vzít roha. Takový byl návyk. Lidem nestačí příležitost konat zlo, potřebují ještě zdůvodnění, že jsou v právu. Jistě chápete, že není příjemné ani příhodné, když bližní přece jen popadne dech (to se může stát vždycky) a začne křičet „Za co?“ anebo „To se nestydíš?!“ Je dost trapné, když na to člověk nemůže říct ani popel. Že klacek není správný protiargument, to cítí každý. Celé umění spočívá v tom, aby člověk mohl ty nevhodné námitky odpalírovat ze správných pozic. Zazločinit si chce každý, ale tak, aby se za to nemusel stydět. Pomsta – to už argument je. Jenže co ti udělala Jana z Arku? Jen to, že byla lepší a čistší? Jsi tedy horší, zato máš v ruce klacek. Ale takhle si to nikdo nepřeje. Každý chce působit zlo čili být mizerou a kruťasem, ale přitom zůstat šlechetný a krásný. Přímo nádherný. Všichni chtějí být nádherní. A pořád. Čím jsou horší, tím by chtěli být nádhernější. Je to téměř nemožné, a proto na to mají všichni takový zálusk. Klientovi nestačí ožebračovat siroty a vdovy, on to chce provádět v lůně vlastní mravní čistoty. Zločincům se nikdo mstít nechce, i když by právě tam vystupoval v majestátu spravedlnosti a práva – protože to je banální, nudné, zločince ať spere kat. Předkládej klientovi kvintesenci andělskosti a svatosti tak upravenou, aby si mohl ulevit s pocitem, že je to nejen dovolené, ale dokonce i správné! Chápete, co je to za veleumění? Harmonizovat tyhlety protimluvy? Nakonec jde vždycky o duši, ne o tělo. Tělo je jen prostředkem k cíli. Kdo tohle neví, ten by si zasloužil, aby ho na jatkách nacpali do jitrnic. Mnoho klientů přirozeně tyhlety věci nechápe. Máme pro ně oddělení doktora

Hopkinse – oddělení světské a sakrální bijologie. Víte, takové údolí Josafat, kde berou čerti každého kromě klienta, a na závěr Posledního soudu mu Pánbůh osobně, ba přímo poníženě nabízí místo po své pravici. Ale jsou i takoví (ovšem jen snobští kreténi), kteří žádají, aby jim Pánbůh na závěr nabídl výměnu místa. To jsou ovšem dětinskosti. Američané k nim vždycky měli sklon. Ty virválníky a bitevny," potřásl s odporem tlustým katalogem, „to je přece primitivní. Bližní není buben, ale jemný nástroj!"
„Moment," řekl jsem a spolkl hned další dražé fukinu, „co tedy vlastně projektujete?"
Pyšně se usmál.
„Bezbitové kompozice."
„Bity jako jednotky informace?"
„Ne, pane Tichý, bit je jednotka bití. Jsem komponista zásadně bezbitový. Mé projekty se měří v pejích. Jeden pej je bolest, jakou prožívá pater familiae, když mu šestičlennou rodinu odkrouhnou před očima. Podle této míry způsobil Pánbůh Jobovi třípejku, a Sodoma a Gomora byly boží čtyřicítky. Ale početní stránka není důležitá. Jsem v podstatě umělec a tvoří na půdě zcela panenské. Teorii dobra rozvíjela spousta myslitelů, kdežto teorie zla se z falešného studu skoro nikdo ani netkl, takže se dostala do rukou různým břídilům a primitivům. Je úplný nesmysl tvrdit, že člověk může být promyšleně, rafinovaně a vytříbeně zlý bez tréninku, bez praxe, bez zápalu, bez poctivého studia. Nestačí mučírenství, tyranistika, obě bijologie, to jej jen úvod k jádru věci. Ostatně, univerzální návod vytvořit nelze – suum malum, cuique!"
„Máte těch klientů hodně?"
„Naše klientela – to jsou všichni žijící lidé. Od dětství. Děti dostávají otcobijecká lízátka, aby si mohly odreagovat antipatie. Otec je zdroj zákazů a norem, však víte. Na to dáváme freudilky. A nikdo nemá Oidipův komplex!"
Odešel sem od něho bez jediné pilulky v kapse. Takhle je to tedy! Bože, to je ale svět! Že by proto všichni tak funěli? Jsem obklopen netvory.

30. IX. 2039. Nevím, co mám dělat se svým vztahem k Symingtonovi, ale takhle to zůstat nemůže. Aileen mi poradila:
„Objednej si jeho destruktáž! Jestli chceš, koupím ti ji k svátku!"
Chtěla tím říci, abych si u Procrustics objednal rekompenzaci, tedy scénu triumfu nad Symingtonem, který by se mi plazil u nohou a přiznával, že on, jeho firma a jeho umění je hanebnost. Ale jak bych mohl použít metody, která si zaslouží odsouzení dík sobě samé? Tohle Aileen nechápe. Něco se mezi námi pokazilo. Vrátila se od tety silnější a menší, jen krk má teď mnohem delší. Důležité však není tělo, ale duše, jak říkal ten netvor. Bože můj, zač já považoval svět, ve které musím existovat? A to jsem si dělal iluze, že mu rozumím! Vidím teď věci, které mi dřív unikaly, chápu už například, co dělal soused v patiu, ten takzvaný stigmatik, vím taky, co znamená, když se mi člověk, s nímž hovořím při nějaké společenské události, najednou omluví, důstojně poodejde kamsi do kouta, aby si tam šňupl svého tabáčku, a přitom mě upřeně pozoruje, aby má dokonale věrná podoba okamžitě zapadla do pekla jeho rozběsněné představivosti! Takhle se chovají lidé z nejvyšších chemokratických kruhů! A já dosud tu ohavnost neviděl za fasádou vybrané zdvořilosti! Pro posílení jsem spolkl lžíci herkulidinu na kostce cukru a rozsekal jsem všechny bonboniéry, rozbil všechny fióly, tubičky, flakóny, lahvičky a pilulníky, kterými mě obdarovala Aileen. Jsem odhodlaný ke všemu. Pociťuji chvílemi takový vztek, že přímo bažím po návštěvě nějakého revizního interferenta, abych si na něm mohl vylít zlosti. V podvědomí se mi třepetá myšlenka, že bych se o to přece mohl postarat sám, a nečekat pasivně s klackem v ruce. Mohl bych si například koupit nafukováka. A když už bych si měl koupit manekýna, proč ne damekýna? A když už damekýna, proč ne hned člověkovce? A když už člověkovce, u sta hromů, tak proč bych si neměl u Hopkinse v Procrustics Inc. objednat pořádná muka, déšť síry, smůly a ohně na ten zrůdný svět? To je právě to, že nemohu. Musím dokázat všecko sám, všecko sám. Sám! Hrůza.

1. X. 2039. Dneska jsme se rozešli. Podala mi na natažené ruce dvě pilulky, černou a bílou, abych sám rozhodl, kterou z nich má spolknout. Nedokázala se tedy rozhodnout přirozeným způsobem, bez psychochemikálií, dokonce ani v tak zásadní citové záležitosti! Nechtěl jsem ukázat ani na černou, ani na

bílou. A tak mezi námi došlo k hádce, kterou si posílila babranem. Neprávem mě nařkla, že jsem se prý před naším setkáním nažral invektolu (to jsou její slova). Byly to pro mě drastické chvíle, ale zůstal jsem věren sám sobě. Ode dneška budu jídat jen doma a budu si jídlo vařit sám. Žádná snídla, jen žádná paradiziaka, žádné luxeterninové pudinky – rozbil jsem všecky hédóničky. Nepotřebuji už protestal ani odporník. Do pokoje mi oknem nahlíží veliký pták se smutnýma očima. Hrozně divný, protože má kolečka. Počítač tvrdí, že se jmenuje homoseklík.

2. X. 2039. Málokdy vycházím z bytu. Polykám historická a matematická díla. Kromě toho se dívám na revizi. Přesto nepřestávám pociťovat vnitřní vzpouru proti všemu, co mě obklopuje. Včera jsem neodolal pokušení a začal jsem manipulovat regulátorem solidnosti obrazu čili jeho správné váhy tak, aby všechno bylo co nejkompaktnější a nejhmotnější. Stůl hlasateli praskl pod tíhou několika listů papíru s textem večerních zpráv a on sám propadl podlahou studia. Tyto efekty se ovšem projevily pouze u mě a zůstaly bez následků, jsou však důkazem, jaký je můj duševní stav. Kromě toho mi v revizi jdou na nervy všechny humoresky, srandičky, satiry, moderní grotesky. „Pilulka na pilulku – říkával svatý Ilulku.“ Takové hovadiny! Už jen ty názvy pořadů! Například S nafukovačkou na erotocyklu, senzační drámo, které začínalo tím, že v jednom tmavém bistru sedělo pár úchylníků. Vypnul jsem revizor, měl už jsem toho po krk. Jenže od sousedů ke mně doléhal nejnovější šlágr V kabelkách dívčiny nosí refutal a davainy. Cožpak se ani v jedenadvacátém století nedají obývadla pořádně izolovat?! Dnes jsem měl zase chuť pohrát si se solidátorem revizoru a nakonec jsem ho ulomil. Všecko mi jde na nervy, stačí jakákoli maličkost, i z pošty, třeba jen nabídka z té kanceláře na rohu, abych se navrhl za kandidáta na Nobelovu cenu, že mi vyřídí žádost přednostně jakožto příchozímu z hrozných dávných dob. To by mě čert vzal! Už tam běžím! Anebo zas podezřelý letáček, v němž se nabízejí „tajné pilulky, které nejsou v normálním prodeji“. Hrůza pomyslet, co v nich asi může být! Výstraha před snářkrosnářem, pokoutním obchodníkem se snídly, která nebyla připuštěna do prodeje. A současně výzva, aby lidé nesnili živelně, nadivoko, protože je to plýtvání psychickou energií. Hleďme, jak dojemná péče o občany! Objednal jsem si snídlo ze stoleté války, a když jsem se ráno probudil, byl jsem samá snědřina.

3. X. 2039. Nadále žiji v osamění. Když jsem dnes listoval v nedávno předplaceném čtvrtletníku Budějiny naší vlasti, s úžasem jsem narazil na dobře známé jméno profesora Trottelreinera. A hned se mě také zmocnily hrůzné pochybnosti, zda všecko, co prožívám, není jen řetěz vidin a halucinací. V podstatě to možné je. Cožpak „Psychomatics“ nevychvalují v poslední době vrstvové pilulky, stratilky, které vyvolávají víceúrovňové vidiny? Někdo chce být například Napoleonem u Marenga, a když bitva končí, přijde mu líto, že by se měl vrátit do skutečnosti. A tak mu hned tam na bojišti maršál Ney nebo někdo ze staré gardy podá na stříbrném podnose novou pilulku, sice jen halucinovanou, ale to nevadí, a když ji dotyčný spolkne, otevřou se předním brány další halucinace, a tak to může jít ad libitum. Jelikož mám ve zvyku roztínat gordické uzly, pojedl jsem telefonní seznamník, a když jsem zjistil číslo profesora Trottelreinera, zatelefonoval jsem mu. Je to on! Máme se sejít na večeři.

3. X. 2039. Tři hodiny v noci. Píši k smrti unaven, s duší zešedivělou. Profesor se trochu opozdil, takže jsem na něj v restauraci musel chvíli čekat. Přišel pěšky. Poznal jsem ho zdaleka, přestože je teď mnohem mladší než v minulém století, a taky nenosí deštník ani brýle. Zdálo se, že je setkáním se mnou dojat.
„Copak že chodíte pěšky?“ zeptal jsem se ho. „Snad ne jankovina?“ (Auta někdy jankovatí, to se stává.)
„Ne,“ odpověděl, „ale radši se pohybuji per pedes apostolorum…“
Tak nějak divně se přitom usmál Když robošníci poodešli, začal jsem se ho vyptávat, co dělá. A hned mi uklouzlo slůvko o podezření, že mám halucinaci.
„Ale dejte pokoj, pane Tichý, jakápak halucinace!“ utrhl se. „To bych zrovna tak mohl podezírat já vás, že jste moje fata morgána. Mrazili vás? Mě taky. Rozmrazili vás? Mě taky. Mě navíc ještě omladili, no, rejuvenal, desenilizin, vy to nepotřebujete, ale já, nebýt toho radikálního léčení, už bych dnes nemohl být budějinářem.“
„Futurologem?

„Ten název dnes znamená něco jiného. Futurolog vypracovává profuty (prognózy), kdežto já se zabývám teorií. To je něco úplně nového, co jsme za našich dřívějších časů neznali. Dalo by se to nazvat odjazykovovu předpovědí budoucnosti. Lingvistická prognostika!“
„O tom jsme neslyšel. Co to je?“
Abych řekl pravdu, ptal jsem se spíš ze zdvořilosti než ze zvědavosti, ale on si toho nevšiml. Robošníci nám přinesli předkrmy. K polévce bylo bílé víno 1997, dobrý ročník chablis, který mám rád, a proto jsem si ho vybral.
„Odlingvistická futurologie zkoumá budoucnost podle transformačních možností jazyka,“ vysvětloval mi Trottelreiner.
„Nerozumím.“
„Člověk může ovládat jen to, co dokáže pochopit, a pochopit může jedině to, co se dá vyjádřit slovy. Co se nedá vyjádřit slovy, je nepochopitelné. Zkoumáme-li příští etapy jazykového vývoje, dospíváme k tomu, jak objevy přeměny, revoluce ve způsobu života bude moci tento jazyk odrážet.“
„To je divné. Jak to vypadá v praxi?“
„Výzkum provádíme dík největším počítačům, protože člověk nemůže sám vyzkoušet všechny varianty. Jde hlavně o syntagmaticko-paradigmatickou variabilitu jazyka, ale zkvantovanou.“
„Pane profesore!“
„Pardon. To chablis je vynikající. Nejlíp vám tu věc osvětlí pár příkladů. Řekněte nějaké slovo.“
„Já.“
„Já, co? Hm. Já. Dobře. Jistě chápete, že teď musím jaksi nahradit počítač, takže to bude docela jednoduché. Tak tedy – já. Jáství. Ty. Tyství. My, myství. Vidíte?“
„Nevidím nic.“
„Ale jak to? Máme zde možnost prolínání jáství s tystvím, čili soubornu dvou vědomí, to za prvé. Za druhé – myství. Nesmírně zajímavé. Je to kolektivní vědomí. No, například při silném rozštěpení osobnosti. Dejte mi nějaké jiné slovo.“
„Noha.“
„Dobře. Co se dá odvodit z nohy? Nohant, nohel, nohák, nohyně, nohlit a nožit se. Roznožovat se. Znožený. Nenohat se“ Noháš! Nohám? Nohista. No vidíte, získali jsme něco plodného. Nohista, nohistika.“
„Co to všecko znamená? Vždyť ta slova nemají vůbec žádný smysl!“
„Dosud nemají, ale budou mít. Chci říci – mohou eventuálně získat smysl, pokud se nohistika a nohismus ujmou. Slovo robot taky v patnáctém století nic neznamenalo, ale kdyby byli tenkrát měli odjazykovou futurologii, mohli si domyslet i automaty.“
„Co tedy znamená nohista?“
„Zrovna v tomhle případě vám to mohu říci docela přesně, ale jen proto, že nejde o předpověď, nýbrž o něco, co už existuje. Nohismus je nejnovější koncepce, nový směr autoevoluce člověka, takzvaného homo sapiens monopedes.“
„Jednonohého?“
„Ano. Vzhledem k zbytečnosti chůze a blížícímu se nedostatku místa.“
„Ale vždyť to je pitomost!“
„Já si to taky myslím. Nicméně tak významné autority jako profesor Hatzelkatzer a Foeshbeene jsou nohisté. To jste nevěděl, když jste mi nabídl termín noha, že?“
„Ne. A co mají znamenat ty ostatní odvozeniny?“
„To se prozatím neví. Jestliže ovšem nohismus vítězí, pak vzniknou takové objekty, které se budou jmenovat nohák, nohyně a tak dále. To totiž není žádné proroctví, pane Tichý, to je přehled možností v čistém stavu. Řekněte ještě nějaké slovo.“
„Interferent.“
„Dobře. Inter a fero, fero, ferre, tuli, latum. Vzhledem k tomu, že pochází z latiny, musíme hledat pokračování v latině. Flos, floris. Interflorentka. No prosím – to je dívka, která má dítě s intereferentem, protože ji připravil o věnec.“
„Kde jste vzal ten věnec?“

„Flos, floris – květina. Deflorace – zbavení panenství. Jistě se bude říkat: poroďanka nebo revizní poroďanka, zkráceně porevidentka. Ujišťuji vás, že už disponujeme nesmírně bohatým materiálem. Například taková prostituanta – utvořeno podle konstituanta – otvírá celé univerzum nového způsobu života!“
„Vidím, že jste nadšený stoupenec té nové vědy. Zkuste to ještě s jedním slovem. Smetí.“
„Proč ne? To nevadí že jste skeptik. Prosím. Tak tedy… smetí. Hm. Smetník. Smeť, smetě. Mnoho smetí – všesmetě. Všesmeť! Nesmírně zajímavé. Navrhujete přímo vynikající slova, pane Tichý! Všesmeť, no prosím!“
„Co je na tom tak zvláštního? To slovo přece nic neznamená!“
„Za prvé se teď už neříká neznamená, nýbrž nechutná. Neznamená je zastaralé. Všiml jsem si, že nerad užíváte nových slov. To není správné. O tom si promluvíme někdy jindy. A za druhé – všesmeť prozatím ještě nic neznamená, ale příští smysl už si lze domyslet! Jde zřejmě o novou psychozoickou teorii. A to je velká věc! Zřejmě bude hlásat, že hvězdy jsou umělého původu.“
„Kde jste sebral zase tohle?“
„Od slova všesmeť. To slovo určuje, sugeruje tento obraz: během eónů se vesmír naplnil smetím čili pocivilizačním odpadem, se kterým se nedalo nic dělat a který překážel v astronomickém výzkumu a při kosmických letech, a tak se vybudovaly obrovské spalovny s vysokou teplotou, aby se to smetí spálilo. Spalovny mají velkou hmotnost, a proto smetí samy přitahují. Vesmírný prostor se pomalu čistí, a tady máte hvězdy – právě ty ohně a tmavé mlhoviny – dosud neodklizené smetí.“
„To jako myslíte vážně? Vy se domníváte, že je to možné? Vesmír jako spalovna smetí? Ale pane profesore!“
„Není to otázka mé víry nebo nevíry, pane Tichý. Dík odlingvistické futurologii jsme prostě vytvořili novou variantu kosmogonie jako čistou možnost pro příští generace. Nevím, zda to někdo vezme vážně, ale je prostě fakt, že se taková hypotéza dá vyslovit. Uvažte, že kdyby byla ve dvacátých letech existovala lingvistická extrapolace, byly by se už tenkrát daly předpovědět blby – jistě se na ně pamatujete! – prostým odvozením od bomb. Jazyk v sobě skrývá obrovské, a i když ne bezmezné možnosti. Utopit se. Až pochopíte, že toto slovo může být odvozeno od slova utopie, lépe porozumíte škarohlídství mnoha futurologů.“
Rozhovor se pak stočil na věci, které mě zajímaly víc. Svěřil jsem se Trottelreinerovi se svými úzkostmi se svým odporem k nové civilizaci. Žasl, ale poslouchal mě dál a cítil se mnou, ten dobrák. Viděl jsem dokonce, jak sáhl do vesty pro mizerikordial, ale zastavil ruku v polovině cesty, protože jsem tolik žehral na psychemikálie. Nakonec se však zatvářil přísně.
„Nelíbíte se mi, pane Tichý. Vaše kritika vůbec nejde na kořen věci. Neznáte ho. Dokonce si ho ani nedomýšlíte. Ve srovnání s ním je firma Procrustics a celý zbytek psyvilizace úplná fraška!“
Nevěřil jsem vlastním uším.
„Ale…ale co to říkáte, pane profesore?“ koktal jsem. „Co může ještě být horšího?“
Naklonil se ke mně přes stolek.
„Pro vás to udělám, pane Tichý. Prozradím profesionální tajemství. O tom všem, nač jste si stěžoval, ví dneska každé malé dítě, pochopitelně. Vývoj nutně musel jít tímto směrem od chvíle, kdy po narkoticích a prahalucinogenech přišly takzvané psychofokalizátory s úzce vymezeným účinkem. Ale ke skutečnému převratu došlo teprve o pětadvacet let později, kdy byly syntetizovány maskóny, tedy hapunktory – bodové halucinogeny. Narkotika neizolují člověka od světa, jen mění jeho vztah ke světu. Halucinogeny kalí a zastírají celý svět. Sám jste se o tom přesvědčil. A maskóny dokonce svět falšují!“
„Maskóny… maskóny…,“ opakoval jsem. „Znám to slovo. Aha, koncentrace hmoty od kůrou Měsíce, takové ty sraženiny minerálů? Ale co ty mají společného…?“
„Nic, protože to slovo má už dnes docela jiný význam. Chci říci výchuť. Je odvozeno od slova maska. Zavedou-li se vhodně syntetizované maskóny do mozku, lze zakrýt libovolný objekt vnějšího světa fiktivními obrazy tak šikovně, že zachemaskovaný člověk neví, co z viděného je reálné a co iluzorní. Kdybyste na jediný okamžik spatřil svět takový, jaký skutečně je, a ne ten našminkovaný chemaskováním, zkoprněl byste!“
„Počkejte. Jaký svět? Kde je ten svět? Kde ho mohu vidět?“

„Třeba tady!“ pošeptal mi do ucha a přitom se rozhlédl na všechny strany. Přisedl si ke mně blíž, podal mi pod stolem malou skleněnou, pevně zazátkovanou lahvičku a důvěrně hlesl:
„To je antich ze skupiny proberanů, nesmírně silný protipsychemický prostředek, nitrodazyolvý derivát peiotropinu. Nejen užívat, ale i nosit ho u sebe patří k nejtěžším zločinům! Odzátkujte lahvičku pod stolem a jednou si k ní přičichněte, jen jednou, jako kdybyste čichal ke čpavku. Ale pak… pak se proboha ovládněte! Držte se!“
Třesoucíma se rukama jsem odzátkoval lahvičku. Profesor mi ji vzal, jakmile jsem do sebe vtáhl ostrý mandlový opar. Z očí mi vytryskly slzy. Když jsem si je vytřel konečkem prstu a otevřel oči, to, co jsem spatřil, mi vyrazilo dech. Nádherný sál, vykládaný koberci, plný palem, s majolikovými stěnami, s elegantně se třpytícími stoly a s kapelou na pódiu, která nám hrála k hlavnímu jídlu – byl tentam. Seděli jsme v betonovém bunkru u holého dřevěného stolu, s chodidly na roztrhané slaměné rohoži. Hudbu jsem slyšel pořád, ale teď jsem viděl, že se line z ampliónu visícího na rezavém drátě. Duhově se třpytící křišťálové lustry ustoupily zaprášeným holým žárovkám. Ale k nejhorší proměně došlo na stole. Sněhobílý ubrus zmizel a stříbrná mísa s kouřící koroptví na topince se proměnila v kameninový talíř, na němž ležely šedohnědé blafy, které se lepily k cínové vidličce, neboť i staré, ušlechtilé stříbro příborů pohaslo. Užasle jsem zíral na ty pomyje, na kterých jsem si ještě před chvíli tak pochutnával – s rozkoší jsem se přece zakusoval do zrůžovělé koroptví kůžičky, jejíž křupání se kontrapunkticky střídalo s hlasitějším chrupáním topinky, která byla shora výtečně vysušená a zdola napuštěná pikantním sósem. To, co jsem původně považoval za listy palem v květináči, byly ve skutečnosti tkaničky od podvlékaček nějakého chlapa, který se třemi jinými seděl těsně nad námi na něčem, co vypadalo spíš jako úzká police než jako galérie. Byl tam totiž neuvěřitelná tlačenice! Myslel jsem, že mi oči vypadnou z důlků, ale děsivý obraz najednou zamihotal a opět se začal zastírat, jako by se ho dotkla kouzelníkova hůlka. Podvlékačkové tkaničky vedle mého ucha se zazelenaly a znovu se proměnily v listnaté odnože palmy, vědro s odpadky, které páchlo na tři kroky ode mě, tmavlo a proměnilo se ve vyřezávaný květináč a špinavá stolní deska zbělela, jako by na ni napadl čerstvý sníh. Zatřpytily se křišťálové skleničky, patlanina na talíři nabyla ušlechtilé barvy pečeně, na příslušných místech jí narostla křídla a stehýnka, cín příborů se zaleskl starým stříbrem… a kolem nás zašuměly číšnické fraky. Podával jsem se na zem – sláma se proměnila v peršan. Znovu jsem se tedy ocitl ve světě luxusu. Těžce jsem supěla upíral pohled na bujné poprsí koroptve, ale nebyl jsem s to zapomenout na to, co kamuflovalo…
„Teprve teď začínáte chápat skutečnost,“ pošeptal mi spiklenecky profesor Trottelreiner a upřeně se mi přitom díval do tváře, jako by se bál, že budu reagovat příliš prudce. „A to si laskavě uvědomte, že tahle restaurace je jednička! Kdybych byl předem nepočítal s možností, že vám otevřu oči, byli bychom šli do nějakého hostince, a tam byste možná přišel o rozum.“
„Cože? To… tedy… jsou ještě horší?“
„Ano.“
„Není možná!“
„Můžete mi to věřit. Tady máte aspoň skutečné stoly, židle, talíře a příbory, ale tam se leží na několikapatrových pryčnách a jí se rukama ze škopků, které k vám přijedou na běžícím pásu. Také to, co se skrývá pod maskou koroptve, je tam méně výživné.“
„A co je to?!“
„Není to žádný jed, pane Tichý, prostě jen výtažek z trávy a krmné řepy, máčený v chlórované vodě a semletý s rybí moučkou. Obvykle se k tomu přidává ještě kostní klih a vitamíny a mastí se to syntetickým mazadlem, aby se to dalo spolknout. Nevšiml jste si žádného pachu?“
„Všiml. Všiml!!!“
„No tak vidíte.“
„Co to je, pane profesore? Řekněte mi to, proboha! Zapřísahám vás! Spiknutí! Zrada? Plán na vyhubení všeho lidstva? Ďábelská konspirace?“
„Ale kdepak, pane Tichý! Nebuďte hned tak démonický! Je to prostě svět, ve kterém žije hodně přes dvacet miliard lidí. Četl jste dnešní Herald? Pákistánská vláda tvrdí, že při letošním hladomoru zahynulo pouze 970 000 lidí, kdežto opozice prohlašuje, že šest miliónů. Kde by se v takovém světě vzalo chablis, koroptve a sauce béarnaise? Poslední koroptve vyhynuly před čtvrt stoletím. Tohle je koroptví mrtvolka,

ale skvěle zachovalá, protože dnes už dovedeme všechno skvěle mumifikovat, anebo také proto, že jsme se smrt naučili maskovat.“
„Moment, já se teď nemohu soustředit… Má to tedy znamenat, že…“
„Že vám nikdo nepřeje nic zlého, naopak, ze soucitu, z vysoce humánních důvodů se používá chemického humbuk, kamufláže, přikrášlování skutečnosti péry a barvami, které už dávno ztratila…“
„A tenhle podvod je všude?“
„Ano.“
„Ale já nejím ve městě, vařím si doma, tak jak tedy…“
„Jak tedy přijímáte maskóny? Na to se mě ptáte vy? Jsou ve vzduch, trvale rozprašované. Copak už jste zapomněl na kostarikánské aerosoly? To byly první nesmělé pokusy, něco jako montgolfiéra ve srovnání s raketou.“
„A ví to každý? A lidé v tom mohou žít?“
„Ale kdepak, nikdo to neví.“
„Ani pověsti a fámy nekolují?“
„Pověsti kolují vždycky a všude. Nezapomínejte, že existuje amnestan. Jsou věci, které ví každý, a jsou věci, které neví nikdo. Farmakokracie má svou stránku zjevnou a svou stránku skrytou. Ta zjevná stojí na té skryté.“
„To není možné.“
„Ale! A pročpak?“
„Protože někdo se přece musí starat o ty rohože a někdo musí vyrábět kameninové nádobí, ze kterého vlastně jíme, a ty blafy, které se tváří jako pečeně. A všechno ostatní!“
„No ovšem! Máte pravdu, všechno se musí vyrobit a udržovat, a co má být?“
„A vidí to a vědí ti, kteří to dělají?“
„Ale kdepak! Vy pořád uvažujete v archaických kategoriích. Lidé se domnívají, že jdou do skleněné továrny-oranžérie. U vchodu dostanou antihal a začnou vidět holé betonové zdi a jednotlivá pracovní stanoviště.“
„A chtějí pracovat?“
„S největším nadšením, protože dostávají mimo jiné i dávky sakrificinu. Práce se tedy považuje za ušlechtilou oběť. Po skončení práce dostanou hlt amnestanu nebo memnolizinu a zapomenou na všechno, co viděli.“
„Do této chvíle jsem si dělal starosti, že žiji v halucinaci. Teď vidím, jak jsem byl hloupý. Bože, jak rád bych se vrátil! Co bych za to dal!“
„Vrátil? A kam?“
„Do kanálu pod hotelem Hilton.“
Nesmysl. Chováte se nerozvážně, abych neřekl – hloupě. Měl byste dělat to co ostatní, jíst a pít to co ostatní, a pak byste dostával nezbytné dávky optimistanu a serafinolu a měl byste skvělou náladu.“
„I vy jste tedy ďáblův advokát?“
„Mějte rozum, prosím vás! Co je na tom ďábelského, když lékař pacientovi z nezbytnosti lže? Když už musíme takhle bydlet, žít a jíst, je lepší, když to vidíme v roztomilém obalu. Maskóny působí spolehlivě, jen s jedinou výjimkou. Co je na nich tedy špatného?“
„Nemám teď sílu o tom s vámi diskutovat,“ řekl jsem, když jsem se trochu vzpamatoval. „Odpovězte mi, prosím, ve jménu vzpomínek na dávné časy, na dvě otázky: co je to za výjimku, kdy maskóny neúčinkují? A jak došlo k všeobecnému odzbrojení? Je to snad také iluze?“
„Ne, to je naštěstí úplně reálné. Ale kdybych vám to měl vysvětlit, byla by z toho celá přednáška, a já už musím jít.“
Smluvili jsme si schůzku na následující den. Když jsme se loučili, znovu jsem se ho zeptal na ten defekt maskónů.
„Zajděte si do lunaparku,“ řekl mi profesor Trottelreiner a vstal. „Když mermomocí chcete zažít nepříjemný šok, nasedněte na ten největší kolotoč, a až se dostanete do plných obrátek, provrtejte kapesním nožem dírku do krytu kabiny. Kryt je nezbytný právě proto, že při rychlém otáčení se přemisťují fantazmata, kterými maskón zastírá realitu, jako kdyby odstředivá síla roztahovala klapky na

oči… A uvidíte, co v takovou chvíli vyčuhuje z krásných přeludů…“
Píši ta slova ve tři hodiny v noci. Jsem zdrcen. Co ještě mohu dodat? Budu vážně uvažovat o tom, jak prchnout z civilizace, jak se stáhnout do nějakého zapomenutého kouta. Už mě neláká ani Galaxie, tak jako člověka nelákají cesty, z nichž se nemá kam vrátit.

5. X. 2039. Volné dopoledne jsem strávil ve městě. S těžko přemáhanou hrůzou jsem sledoval veškeré známky komfortu a luxusu. Galérie umění na Manhattanu vyprodává za babku originální plátna Rembrandta a Matisse. O kus dál nabízejí nádherný nábytek ve stylu Ludvíků, mramorové krby, trůny, zrcadla, saracénské zbroje. Spousta všelijakých aukcí. Domy se prodávají jako hrušky na krámě. A já si myslel, že žiji v ráji, kde si každý může „zazámčit“! Kancelář pro registraci samozvaných kandidátů na Nobelovu cenu na Páté ulici mi odhalila svou pravou podstatu: Nobelovu cenu může získat každý, stejně tak jako si každý může ověsit zdi svého bytu nejcennějšími uměleckými díly, poněvadž obojí je jen špetka prášku dráždícího mozek! Nejhanebnější je na tom to, že část masové iluze je zjevná, je tedy možno naivně oddělit čárou fikci od skutečnosti, a protože spontánně už nikdo nereaguje na nic, jelikož se chemicky učí, miluje, protestuje i zapomíná, přestal existovat rozdíl mezi pocitem manipulovanými a pocitem přirozeným. Šel jsem po ulicích a zatínal jsem v kapsách pěsti. Nepotřeboval jsem amokolin ani furiazol, abych zuřil! Moje stopařsky okřídlená mysl se strefovala do všech dutě znějících míst tohoto monumentálního podvodu, této dekorace přebujelé přes obzor. Dětem se dává otcobijecký sirup, potom revoltan a protestolidin pro rozvoj osobnosti, a pro zmírnění vyvolaných záchvatů – sordin a kooperantan. Policie neexistuje, nač, když máme kriminol. Zločinné choutky hasí Procrustics Inc. Dobře, že jsem se až dosud vyhýbal teoknihoberně, i tam jsou jen soubory preparátů věropudných, milostidárných, svědomidy, peccatol, absolvan, dokonce i svatým se lze stát dík sacrosanctisidasu. Ostatně, proč nebrat allahan islaminu, buddhan, kosmosilové nirvanium, teokontaktol? Čípky eschatolopky a nekrinová mast tě postaví do prvé řady v údolí Josafat, a resurectol, který se kape na kostku cukru, zařídí zbytek. Svatý Bohole! Paradizianka pro pobožnůstkáře, belzeban a hellurium pro masochisty… V posledním okamžiku jsem uhnul, abych nespadl do farmakopéy, kolem níž jsem šel a kde lid nábožně poklekal a šňupal genuflektolin jako tabák. Jen to ne! Jel jsem do lunaparku a ve zpocené ruce jsem v kapse mačkal kapesní nůž. Ze získávání zkušeností nic nebylo, protože kryt kabiny byl neobyčejně tvrdý, asi z kalené oceli.
Pokoje k pronajmutí, kde bydlel Trottelreiner, byly v Páté ulici. Nebyl doma, když jsem přišel ve smluvenou hodinu, ale předem mě upozornil, že se může opozdit, a dal mi hvizd od dveřizdu. Vešel jsem tedy a posadil se k jeho psacímu stolu, zavalenému vědeckými časopisy a popsanými papíry. Z nudy, anebo možná spíše abych zmírnil neklid, který mi spaloval nitro, jsem nahlédl do Trottelreinerových poznámek. „Všesmeť“, „poroďanka“, „cizan“, „cizanka“. Propána, tak jemu se chtělo vymýšlet termíny pro tu jeho podivínskou futurologii! „Poplodnice“, „vykapánek“, „vykapanka“, „porodmanka“ – porodová rekordmanka? No ano, při této demografické explozi! Každou vteřinu se rodilo osmdesát tisíc dětí. Anebo osm set tisíc? To je vlastně úplně jedno. „Myslíř“, „myslant“, „mysliny“, „mysel“, „myšlenka hlavní“ čili „ojní“, tedy „myšloj“. Takovými věcmi se zabývat! Ty si tady hraješ, profesore, a svět zatím hyne! Chtělo se mi křičet. Najednou se pod papíry něco zalesklo – antihal, ta lahvička. Zlomek vteřiny jsem zaváhal, a potom jsem si čichl a rozhlédl se po pokoji.
Podivné, skoro se nezměnil. Knihovny, police s pilulkami v informátorech, všechno zůstalo, jak bylo, jen obrovská holandská kachlová kamna v koutě se proměnila v takzvaný „bubínek“ s propálenou plechovou rourou zastrčenou do díry ve zdi a podlaha kolem začernala sazemi. Honem jsem lahvičku zastrčil zpátky, jako přistižený při činu, protože v předsíni vrzl dveřlas a Trottelreiner vešel do bytu. Vyprávěl jsem mu o lunaparku. Překvapilo ho to, požádal mě, abych mu ukázal kapesní nůž, zavrtěl hlavou, sáhl po lahvičce, přičichl si a dal přičichnout i mně. Místo kapesního nože jsem spatřil kousek shnilého klacíku. Vrátil jsem se očima k profesorově tváři – vypadal rozmrzele, nebyl už tak sebejistý jako včera. Položil na stůl aktovku plnou kongresových lízátek a povzdychl si.
„Pane Tichý, musíte pochopit, že příčinou expanze maskónů není žádná obzvláštní zlotřilost…“
„Expanze? Co to zase je?“
„Mnoho věcí, které byly ještě minulý měsíc nebo minulý rok reálné, se musí nahrazovat vidinami, protože

ty pravé předměty jsou prostě nedosažitelné," vysvětloval mi. Ale viděl jsem, že ho trápí nějaká jiná myšlenka.
„Na tom kolotoči jsem se vozil před čtvrt rokem, ale krk bych za to nedal, že tam ještě je. Možná že když si koupíte vstupenku, dostanete současně z difuzéru porci kolotočové páry nebo lunaparkinu, což je konečně racionální, protože se na tom ušetří. Ano, pane Tichý, oblast reálného vlastnictví lidstva se scvrkává přímo hrůzostrašnou rychlostí. Než jsem se ubytoval tady, bydlel jsem v novém Hiltonu, ale musím se vám přiznat, že jsem tam neuměl žít. Když jsem jednou neprozřetelně použil vystřízlivovače, spatřil jsem se v klícce velikosti zásuvky, s nosem u korýtka, do žeber mě tlačil kohoutek od vodovodu a nohama jsem se dotýkal pelechu v sousední zásuvce, chci říci apartmá, měl jsem totiž apartmá v osmém poschodí za devadesát dolarů denně. Zkrátka: místa je pořád méně. Teď se dělají pokusy s takzvaným despacializátory nebo zdánlivátory, ale jsou s tím potíže, protože když se maskuje, že společně s vámi jsou na ulici nebo na náměstí obrovské davy lidí, abyste viděl jen vzdálené jednotlivce, začnete vrážet do zastřených lidí, které nevidíte, a to je potíž, jakou zatím technici nedovedou překonat."
„Pane profesore, nahlédl jsem do vašich poznámek. Odpusťte, prosím vás, ale co je tohleto?" Ukázal jsem na papír, na kterém bylo napsáno: „multischiazol", „davoval mnohanu".
„Jo tohle… Víte, existuje plán, vlastně spíš koncepce hinternizace – podle jména autora Egoberta Hinterna, že – nahrazoval vzrůstající nedostatek vnějšího prostoru vyhalucinovaným prostorem vnitřním, prostorem duše, jelikož metráž duše nepodléhá žádnému fyzickému omezení. Jistě víte, že dík zooforminům se člověk může přechodně stát, totiž cítit želvou, mravencem, sluněčkem sedmitečným, a třeba i jasmínem, užijeme-li inflorizujícího prebotinidu, přirozeně jenom subjektivně. Může taky dojít k rozštěpení osobnosti na dvě, tři, čtyři části. Když rozštěpení dosáhne dvouciferných čísel, vznikne davový defekt. Pak už to není jáství, ale myství. Mnohost jáství v jednom těle. Existují také dojástvovače, aby znásobená intenzita vnitřního života převládala nad vnímáním toho, co je vnější. Takový už je svět, v takové době žijeme, můj milý! Omnis este Pilula! Farmakopéa je dnes knihou života, encyklopedií bytí, alfou a omegou, žádný převrat na obzoru, když už máme revoltal, opozicional v glycerinových čípcích a extremin, a váš doktor Hopkins dělá reklamu sodomastolu a gomorinkám – ohněm nebeským můžete dnes spálit tolik měst, kolik jen se vám zachce. Povýšení na Pánaboha je taky k mání, stojí pětasedmdesát centů."
„Nejnovějším druhem umění je svěd," pravil jsem. „Slyšel jsem, totiž cítil Lechtaldiniho Scherzo, ale nemohu říci, že by mi to bylo estetického hlediska něco dalo. Smál jsem se na nejvážnějších místech."
„Ano, to není nic pro nás, defrizáky z jiného století, trosečníky v čase," přitakal melancholicky profesor Trottelreiner. Něco jako by v sobě překousl, odkašlal si, podíval se mi do očí a pravil:
„Pane Tichý, zrovna teď začíná futurologický kongres, rokování o budějinách lidstva. Je to LXXVI. světový sjezd. Byl jsem dnes na prvním úvodním organizačním zasedání a rád bych vám něco řekl o svých dojmech…"
„To je divné," řekl jsem, „čtu tisk dost pozorně, ale o tom sjezdu nebyla nikde ani zmínka…"
„Je to tajný kongres. Jistě chápete, musí se mimo jiné projednat i problémy maskování."
„Copak? Není s ním něco v pořádku?"
„Katastrofa!" řekl profesor důrazně. „Horší už to být nemůže."
„Včera jste zpíval na docela jinou notu," poznamenal jsem.
„To je pravda. Ale vezměte laskavě ohled na to, v jaké jsem se octl situaci, teprve se seznamuji se stavem aktuálního výzkumu. To, co jsem dnes slyšel… no hrůza, přesvědčte se sám."
Vyndal z aktovky velký svazek lízátek s prozatímními zprávami, svázanými různobarevnými stužkami, a podal mi ho přes stůl.
„Než se s tím seznámíte, ještě pár slov na vysvětlenou. Farmakokracie je psychemokracie založená na krémokracii – toť heslo naší nové éry. Halucinogenní režimy jsou úplně zkorumpované, abych to vyjádřil ještě lapidárněji. Dík tomu máme všeobecné odzbrojení."
„Tak dozvím se už konečně, jak to s tím je?" zvolal jsem.
„Je to docela jednoduché. Úplatkářství slouží buď tomu, aby se výrobce zbavil neplnohodnotného zboží, anebo tomu, aby to zboží při velké poptávce bylo k sehnání. Zbožím mohou být i služby. Ideální situace vznikne pro výrobce tehdy, když inkasuje hotovost, ale výměnou za ni nic nedá. Domnívám se, že o

vznik realýzy se zasloužily aféry mendaktorů a malverzorů, jistě jste o nich slyšel.“
„Ano, ale co je to realýza?“
„Doslovně: rozpuštění, tedy: zanikání skutečnosti. Když vypukl skandál s počítačovými zpronevěrami, svalovalo se všechno na číslicové stroje. Ale zatím v tom měly prsty veliká konsorcia a tajné kartely. Jak známo, šlo o to, jak zobyvatelnit planety, což je vzhledem k přelidnění záležitost neobyčejně palčivá. Bylo třeba vybudovat obrovské raketové flotily, změnit podnebí i atmosféru Saturnu a Uranu. Daleko snáze se to všecko dělalo na papíře.“
„Vždyť se to muselo brzy provalit!“ užasl jsem.
„Ale kdepak. Vznikly takzvané nepředvídané objektivní potíže, dosud neznámé problémy a překážky, bylo zapotřebí dalších úvěrů a asignací, například projekt Uran pohltil až dosud 980 miliard a nevím, zda se tam pohnulo aspoň s jediným kamenem.“
„A co dozorčí komise?“
„Komise se neskládají z kosmonautů, nepřipravený člověk nemůže na těch planetách přistát. A tak se tam posílají zmocněnci, kteří se zas opírají o předložený materiál a výkazy, snímky, statistiku – jenže dokumentaci lze přece zfalšovat, nebo ještě daleko snáz – zfingovat ji maskóny.“
„No ne!“
„Ale ano. Myslím, že podobně začalo kdysi předstírané zbrojení. Firmy, které dostávaly vládní objednávky, byly přece soukromé. Inkasovaly miliardy a nedělaly nic. Totiž vyráběly laserová děla, odpalovací základny, proti-proti-proti-protirakety (máme jich šestou generaci), létající tanky, takzvané létalíře, to ano, jenže to všechno bylo hapunktové.“
„Prosím?“
„Vyhalucinované, můj milý. Nač dělat jaderné pokusy, když máme fungolové tabletky?“
„Co je to?“
„Když takovou tabletku spolknete, vidíte hřib atomového výbuchu. Byl to řetězový proces. Nač cvičit vojáky? V případě mobilizace se jim dají vycvičovací tabletky. Velitele taky nestojí za to vzdělávat, od čeho máme strategin, generazol, taktidon, virtutis militarin? „Studovat Clausewitze není žádný med, vem prášek generál bude z tebe hned!“ Znáte tu říkanku?“
„Ne.“
„Sady těchto specifik jsou totiž tajné, na trh aspoň nepřicházejí. Taky nestojí za to posílat někam výsadek – stačí rozprášit nad oblastní nepokojů příslušný maskón, a obyvatelstvo spatří, jak se k zemi snášejí výsadkové jednotky, námořní pěchota a tanky. Skutečný tank dnes stojí skoro milión dolarů, kdežto halucinovaný – asi jednu setinu centu na jednoho diváka, to je takzvaná jednotka tankosobová. Křižník stojí čtvrt centu. Celý arzenál Spojených států se dnes dá naložit na jeden náklaďák. Tankony, kadaverony, bombony, a to: pevné, tekuté a plynné. Existují prý i invaze Marťanů v podobě příslušně preparovaného prášku.“
„To vše v maskónech?“
„No ovšem! Vydržovat opravdovou armádu je úplně zbytečné. Dnes nám zbylo už jen trochu letectva, a ani to není jisté. Nač taky? Byl to lavinovitý proces, chápete? Nedal se zadržet. A v tom je celé tajemství odzbrojení. Ostatně, nejen odzbrojen. Viděl jste nové modely letošního cadillaku, dodge a chevroletu?“
„Ano, docela pěkné.“
Profesor mi podal lahvičku.
„Prosím, jděte k oknu a podívejte se na ta krásná auta.“
Vyklonil jsem se přes parapet. Korytem ulice, na kterou jsem se díval z jedenáctého poschodí, tekla řeka lesklých aut, jejich okna a střechy se blýskaly na slunci. Zvedl jsem k nosu otevřenou lahvičku, zamrkal jsem, slzy mi vytryskly do očí – a upřel jsem pohled na neobyčejnou podívanou. Po vozovce klusaly zástupy byznysmenů, prázdné ruce zdvižené před prsa, jako když si děti hrají na řidiče. Tu a tam se v sevřených řadách běžců, kteří svižně mrskali nohama, hrudník v záklonu, jako by seděli zabořeni do propastných sedadel, objevil osamělý kouřící automobil. Když působení přípravku zeslábloo, obraz se začal mihotat, pak zklidněl – a já zas viděl z výšky třpytivý proud bílých, žlutých, zelených automobilových střech, jak majestátně plují Manhattanem.
„Hrůza!“ řekl jsem. „Ale pax orbi et urbi byl přece nastolen! Nevyplatilo se to tedy?“

„No, přirozeně že není všechno jen špatné. Množství infarktů značně pokleslo, protože tenhleten běh na dlouhé tratě je moc dobrý tělocvik. Na druhé straně zas vzrostl počet lidí trpících na rozedmu plic, křečové žíly a rozšíření srdce. Každý se nehodí za maratónského běžce."
„Proto tedy nemáte auto!" zvolal jsem.
Profesor Trottelreiner se jen křivě usmál.
„Vůz střední kvality stojí dnes jen 450 dolarů," řekl, „ale když uvážíme, že výrobní náklady činí asi tak jednu osminu centu, je to víc než dost. Množství lidí, kteří dnes dělají něco konkrétního, prudce klesá. Hudební skladatelé berou honoráře, podplácejí objednavatele, ale obecenstvu, které přichází do koncertní síně na první provedení, se strká pod nos koncentrazolový melotropin."
„Z morálního hlediska je to odporné," prohlásil jsem, „ale jak dalece je to škodlivé ze společenského hlediska?"
„To, co máme dnes, prozatím ještě škodlivé není. Dík transmutinu se můžete například dvořit koze v domnění, že je to Venuše Miloská. Místo vědeckých prací a konferencí máme kongresiny a dekongresiny, ale přesto existuje určité životní minimum, které fikce nahradit nemůže. Každý musí někde bydlet, něco jíst, něco dýchat, a realýza zatím pohlcuje sféry skutečné činnost jednu po druhé. Kromě toho nám hrůzostrašně rychle rostou vedlejší příznaky. Proti nim musíme aplikovat dehaluciny, neosupermaskóny, fixátory, jenže jejich účinek není spolehlivý."
„Co to je?"
„Dehalucininy jsou nová specifika, po kterých se člověku zdá, že se mu nic nezdá. Zprvu se používala jen u duševně chorých, ale počet lidí, kteří podezírají své okolí z neautentičnosti, stále vzrůstá. Amnestany napomáhají proti vyrobividinám. To jsou druhotně vyrobené vidiny, rozumíte? No, když si někdo představuje, že si představuje, že si nic nepředstavuje, anebo opačně. Je to typická problematika soudobé psychiatrie, takzvané věžákové nebo n-poschoďové. Ale nejnebezpečnější jsou ty nové maskóny. Vlivem nadměrného množství těchto přípravků vypovídají totiž organismy poslušnost. Lidem vypadávají vlasy, rohovatějí uši, zakrňuje jim ocas…"
„Chtěl jste říci vyrůstá…"
„Ne, zakrňuje, ocas má každý člověk už třicet let. Následkem ortografinu. To je cena, kterou museli zaplatit za to, že se bleskurychle naučili psát."
„Není možná! Chodím přece na pláž a vidím, že nikdo nemá ocas, pane profesore!"
„Nebuďte dítě. Ocasy se maskují anticaudatolinem, jenže ten zas způsobuje černání nehtů a kažení zubů."
„A to se také maskuje?"
„Přirozeně. Maskóny účinkují v miligramových množstvích, ale dohromady jich každý člověk ročně spolyká asi sto devadesát kilo. Není divu, když uvážíme, že je nutno simulovat bytové zařízení, jídlo, pití, poslušnost dětí, vlastnění Rembrandtů a kapesních nožů, zámořské cesty, kosmické lety a milión podobných věcí. Nebýt lékařského tajemství, bylo by všeobecně známo, že každý druhý newyorský občan je strakatý, že má hřbet porostlý nazelenalými štětinami, na uších ostny, platfus a rozedmu plic s rozšířením srdce od toho neustálého cválání. To všechno se musí zakrývat, a právě k tomu slouží neosupermaskóny."
„Strašné. Nedá se proti tomu nic dělat?"
„Náš kongres má jednat o alternativě budějin. V odborných kruzích se všeobecně hovoří o tom, že radikální změna je nevyhnutelná. Máme v tuto chvíli osmnáct projektů."
„Spásy?"
„I tak by se to dalo nazvat. Prosím, posaďte se a prolízněte si ten materiál. Ale měl bych k vám ještě jednu prosbu. Je to delikátní záležitost."
„Udělám pro vás, co budete chtít."
„Věděl jsem to. Podívejte se, dostal jsem od jednoho kolegy chemika vzorky dvou nově syntetizovaných sloučenin ze skupiny proberanů – vystřízlivovače. Poslal mi je ranní poštou a píše," profesor Trottelreiner zvedl dopis ze stolu, „že můj preparát, ten, který jste požil i vy, není pravý proberan. Píše doslova: ‚Federální výbor pro psypreci (to je psychopreformace) záměrně dodává falešné protipřeludové prostředky obsahující neomaskóny, aby odvrátil pozornost pravdovidců od mnoha krizových jevů.'"

„Já tomu nerozumím. O účincích vašeho preparátu jsem se přece přesvědčil na vlastní kůži. A co je to pravdovidec?“
„Á, to je vysoká společenská funkce, kterou mám mimo jiné i já. Pravdovidectví je právo a možnost disponovat proberany k tomu účelu, aby se zjistilo, jak se opravdu věci mají. Někdo to přece vědět musí, že?“
„To je fakt.“
„A pokud jde o ten prostředek, domnívá se můj přátel, že sice likviduje působení maskónů staršího data, zavedených už dávno, ale ne všech, zejména ne těch nejnovějších. Nebyl by to tedy vystřízlivovač,“ zvedl profesor Trottelreiner lahvičku, „ale hanebně vymyšlený maskón, kamuflovaný podvystřízlivovač, čili vlk v rouše beránčím!“
„Ale nač? Je-li nutné, aby někdo věděl…“
„„Nutné“ je to ve smyslu obecném, z hlediska celospolečenského dobra, ale nikoli z hlediska osobních zájmů různých politiků, korporací, nebo i federálních agentur. Je-li situace horší, než ji vidíme my, pravdovidci, pak je tamtěm lidem milejší, abychom nezačali bít na poplach. Proto preparovali ten prostředek tak, jak se kdysi hledajícím nastražovaly ve starém nábytku skrýše, které by našlo i malé dítě. Aby se spokojili s první skrýší, kterou objeví, a nepátrali už po těch skutečných skrýších, kamuflovaných daleko rafinovaněji!“
„Ach, teď už to chápu. Co byste ode mě potřeboval?“
„Abyste při seznamování s tímto materiálem přičichl nejprve k téhle lahvičce a potom k té druhé. Abych vám řekl pravdu, já sám nemám odvahu.“
„Jen to? Ale rád!“
„Vzal jsem od profesora Trottelreinera obě skleněné lahvičky, usadil jsem v lenošce a začal jsem si postupně osvojovat obsah zaslaných prací z oboru budějin. V prvním projektu se navrhovalo ozdravění poměrů takto: do atmosféry se zavede tisíc tun inverzinu, preparátu, který všechny zkušenosti obrátí o sto osmdesát stupňů. V prví fázi se preparát rozptýlí. To znamená, že od té doby začne lidstvo nenávidět veškeré pohodlí, sytost, chutné jídlo, věci estetické, čisté – a naproti tomu začne bažit po tlačenici, hladu nouzi, špíně a škaredosti. V druhé fázi se radikálně zlikviduje působení všech maskónů a neomaskónů. A společnost, postavena náhle tváří v tvář skutečnosti až dosud kamuflované, najde maximální uspokojení, neboť bude mít před sebou vše, po čem prahla. Možná že zpočátku bude dokonce vhodné uvést do chodu pelotrony (zhoršovače životních podmínek). Jelikož však inverzin působí na všechny zkušenosti bez výjimky, začne lidstvo nenávidět i erotická potěšení, což by ovšem mohlo mít za následek jeho vymření. Proto se jednou za rok bude na čtyřiadvacet hodin rušit působení inverzinu kontrapreparátem. V tento den bude jistě zaznamenán prudký vzrůst sebevražd, ale úbytek jedinců bude bohatě vyrovnán očekávaným populačním přírůstkem.
Nemohu říci, že by mě byl tenhle plán nadchl. Jeho jediným světlým bodem byl ten, ve kterém se pravilo, že by jeho autor jakožto jeden z pravdovidců byl nepřetržitě podroben působení antidota, a proto by mu ani všeobecná bída a ošklivost, ani špína či monotónnost života dozajista nepůsobily velkou radost.
Druhý projekt navrhoval, aby se v říčních a mořských vodách rozpustilo deset tisíc tun retrotemporinu. Je to obraceč toku subjektivního času. Od té doby by život měl vypadat takto: lidé budou přicházet na svět jako zvetšelí starci a umírat jako novorozeňata. V projektu se zdůrazňovalo, že se tím odstraní hlavní úskalí lidské kondice – totiž nevyhnutelná perspektiva stárnutí a smrti. Postupem času bude každý stařec více a více mládnout, sil a energie mu bude přibývat. Až zdětinští natolik, že bude muset zanechat své profesionální práce, vstoupí do požehnaných dětských let. Zlatým hřebem projektu byla jeho humánnost, vyplývající z kojenecké nevědomosti, že smrtelné je vše, co je živé. Poněvadž obrácení toku času bude jen subjektivní, bude nutno posílat do mateřských kol, jeslí a porodnic starce. Z projektu ovšem nebylo jasné, co se s nimi stane potom, byla tam jen nejasná zmínka, že by je bylo možno v takzvaném státním eutanáziu podrobit určité terapii. Po dočtení tohoto návrhu mi první projekt připadal docela přijatelný.
Třetí projekt byl dlouhodobý a daleko radikálnější. Předpokládal ektogenezi, detašismus a všeobecnou homikrii. Z člověka by zbyl pouze mozek ve vkusném obalu z duroplastu, jakýsi druh glóbusu vybaveného spojkami, zásuvkami a zástrčkami. Jedním z požadavků projektu byl přechod na přeměnu hmoty v jadernou energii, a proto by například požívání pokrmů, jež by přestalo být nezbytné, probíhal v

příslušně naprogramované iluzi. Mozkový glóbus by se dal připojit k libovolným končetinám, přístrojům, strojům, vozidlům atd. Tato detašizace by byla rozdělena na dvě dekády. V první dekádě by byl povinný detašismus částečný, zbytečné přípojky bys se prostě nechaly doma. Například kdo by šel do divadla, odpojil by si a pověsil do skříně kopulační a defekační orgány. Celosvětovou tlačenici, vzniklou následkem přelidnění, by měla v další desetiletce zlikvidovat homikrie. Kabelové a bezkabelové kanály mezimozkových spojů by učinily zbytečnou veškerou lokomoci, všechna školení a konference, služební cesty, porady spojené s cestováním, tedy veškeré osobní cestování kamkoliv, protože každý žijící člověk by disponoval smysly v celém prostoru opanovaném lidstvem až po nejvzdálenější planety. Masová výroba měla dát na trh střevošíny, manišíny, pedišíny a docela obyčejné šíny, tedy kolejnice jako pro dětskou domácí železnici, po níž by se mohly pro povyražení kutálet i samotné hlavy.
Nechal jsem čtení a poznamenal jsem, že autoři těch projektů jsou zřejmě šílenci. Profesor Trottelreiner suše odpověděl, že můj úsudek je příliš zbrklý. Co jsme si zavařili, musíme i sníst. Pro dějiny lidstva se nedá použít kritéria zdravého rozumu. Cožpak by Averroes, Kant, Sokratés, Newton nebo Voltaire uvěřili, že se ve dvacátém stoletní stane úděsným přízrakem měst, travičem plící, masovým vrahem a předmětem kultu… plechový vozík na kolečkách a že se v něm lidé raději nechají o víkendu roztřískat a zabít na přecpaných silnicích, než aby živí a zdrav seděli doma? Zeptal jsem se ho, který z těch návrhů hodlá podporovat.
„Ještě jsem se nerozhodl," řekl. „Podle mého názoru představují nejhorší problém tajňata, tedy nezákonně narozené děti. A navíc se obávám chemintrik během konference."

Co to znamená?"
„Že může být odhlasován projekt, který dostane kredibilanovou podporu."
„Myslíte, že vás tam někdo přiotráví?"
„A proč ne? Není nic snazšího než vpustit klimatizačním zařízením do sálu příslušný aerosol."
„Ať schválíte cokoli, nemusí to ještě svět přijmout. Lidé přece neodkrývají kdeco."
„Milý pane, už půl století se kultura nevyvíjí živelně. Ve dvacátém století diktoval módu nějaký Dior. Dnes se taková regulace týká všech odvětví života. Jestli bude detašismus přehlasován, bude se za pár let každý stydět, že je vlastníkem měkkého, chlupatého, potícího se těla, a bude to považovat za cosi neslušného. Tělo se musí mýt, dezorovat, pěstovat, a stejně podléhá zkáze. Kdežto při detašismu na sebe člověk může navěsit hotové zázraky inženýrského umění. Kterápak žena nebude chtít mít stříbrná jódová světla místo očí, teleskopicky vysouvací prsa, andělská křídla, zářící lýtka anebo paty, které při každém kroku vyluzují melodické zvuky?"
„Víte co?" řekl jsem. „Bude nejlepší, když vezmeme roha. Sbalíme si zásobu kyslíku a potravin a zalezeme někam do Skalistých hor. Vzpomínáte si na kanály pod Hiltonem? Měli jsme se tam snad špatně?"
„To myslíte vážně?" otázal se poněkud váhavě profesor Trottelreiner.
Namouduši jsem si vůbec neuvědomil, že jsem zvedl k nosu lahvičku, kterou jsem pořád držel v ruce, zapomněl jsem na ni totiž. Silný pach mi vyrazil z očí slzy. Několikrát jsem kýchl, a když jsem zas otevřel oči, vypadal pokoj docela jinak. Profesor mluvil dál, slyšel jsem jeho hlas, ale byl jsem tak fascinován okolní proměnou, že jsem nevnímal ani slovo. Stěny se potáhly špínou, dosud modrá obloha zesinala. Některé okenní tabulky byly vyražené, ostatní pokryté tlustou vrstvou špíny s šedivými zaschlými stružkami od deště.
Nevím, proč mě nejvíc vyděsilo to, že se elegantní aktovka, ve které si profesor Trottelreiner přinesl kongresový materiál, proměnila v plesnivý pytel. Zkoprněl jsem, bál jsme se k němu zvednout oči. Jukl jsem pod psací stůl. Místo soukenných kalhot a profesorských psích deček jsem spatřil pohodlně zkřížené protézy. Drátěné šlachy podešví byly zaneseny uličním štěrkem a prachem. Ocelový trn paty se leskl, ohlazený dlouhým používáním. Zasténal jsem.
„Copak, bolí vás hlava? Nechcete prášek?" zaslechl jsem soucitný hlas. Přemohl jsem se a zvedl jsem němu oči.
Z obličeje mu toho mnoho nezbylo. K vyžraným lícím se přilepily cáry dávno nevyměňovaného hnijícího obvazu. Brýle nosil přirozeně pořád, jedno sklíčko měl prasklé. Na krku mu z otvoru po tracheotomii

čněl dost nedbale zastrčený vocoder, který se pohyboval, když mluvil. Sako mu viselo na hrudním stojanu jako plesnivý hadr. Z levé strany do něho měl vyříznutý otvor, uzavřený zašpiněnou destičkou z plastické hmoty – tam mu v sinalé křeči tlouklo srdce, plné svorek a švů. Levou ruku jsem neviděl, místo pravé, ve které držel tužku, měl mosaznou protézu pokrytou měděnku. Ke klopě měl nedbale přistehovaný kousek plátna, na který kdosi napsal červeným fixem: „Frizák 119 859/21 transpl. – 5 odpad“. Vyvalil jsem oči. Profesor za psacím stolem přebíral na sebe mou hrůzu jako zrcadlo. Ztuhl.
„No copak?… To jsem se tak změnil?“ tázal se mě chraptivým hlasem.
Nevzpomínám si, že bych byl vstal, jen na to, že jsem zápasil s klikou u dveří.
„Pane Tichý! Co to děláte? Ale pane Tichý! Pane Tichý!!!“ volal zoufale profesor Trottelreiner a s námahou vstával. Dveře povolily a současně se ozval příšerný lomoz a chřestění sdrátovaných svorek. To se na podlaze rozpadal profesor Trottelreiner, který při prudkém pohybu ztratil rovnováhu a upadl. Odnášel jsem si v očích obraz jeho zoufalého zmítání – pahýly s hřebovitými patami hoblovaly parkety, šedivý pytlíček srdce tloukl za poškrábanou tabulkou. Prchal jsem na chodbu, jako by mě honily fúrie. V budově bylo v tu chvíli jako v úle, protože všichni odcházeli na oběd. Z kanceláře vycházeli úředníci a sekretářky a v družném hovoru mířili k výtahům. Vmísil jsem se do davu před otevřenými dveřmi od výtahu, ale když výtah dlouho nejel, nahlédl jsem do šachty – a pochopil jsem, proč všichni trpěli dýchavičností. Konec dávno utrženého lana visel volně dolů všichni šplhali po drátěné síti šachty s opičí zručností, která nasvědčovala dlouholetému tréninku. Šplhali do kavárny na střeše a přívětivě přitom konverzovali, přestože měli čela zrosená potem. Nenápadně jsem vycouval a rozběhl jsem se dolů po spirálách schodů, omotávajících šachtu s trpělivými šplhavci. Když jsem seběhl několik pater, zpomalil jsem. Pořád se ještě hrnuli ze všech dveří. Byly tu samé kanceláře. V jednom výklenku se zalesklo otevřené okno, vedoucí na ulici. Zastavil jsem se u něho pod záminkou, že si upravuji oděv, a podíval jsem se dolů. Zprvu jsem měl dojem, že v davu na chodnících není živé duše, ale to jsem jen nepoznal chodce. Všeobecná elegance byla ta tam. Kráčeli jednotlivě i ve dvojicích, v děravých hadrech, mnozí v obvazech, papírových obinadlech, ve svých jediných košilích, což umožňovalo konstatovat, že jsou skutečně skvrnití a štětinatí, zejména na hřbetech. Někteří byli zřejmě nakrátko propuštěni z nemocnice, aby si mohli vyřídit nejnutnější věci. Beznozí manévrovali s prkýnky na kolečkách, klevetili a smáli se. Viděl jsem u dam uši zvrásněné jako u slonic, zrohovatělé u pánů, staré noviny, věchty slámy a pytle nošené nonšalantně a s grácií. Ti zdravější a zachovalejší cválali po vozovce a skočným vykopáváním nohou markýrovali přehazování rychlostí. V davu dominovali roboti s difuzéry, dozimetry a rozprašovači. Dbali na to, aby každý dostal svůj příděl aerosolového oparu. To však ještě nebylo všechno. Za mladou dvojicí, která se objímala pažemi – jí se záda loupala, on je měl samou vyrážku – těžce dusal počíták a trychtýřem difuzéru mlátil oba milence po hlavě. Přestože jim cvakaly zuby, nebrali to na vědomí. Dělal to schválně? Nebyl jsem už schopen rozumně uvažovat. Svíraje rukou okenní rám, upíral jsem pohled do perspektivy ulice, na její pohyb, cval a úsilí jako jediný svědek, jediný pár vidoucích očí. Skutečně jediný? Byla to tak krutá podívaná, že by byla vyžadovala jiného diváka – svého vlastního tvůrce, neboť jedině on, aniž cokoli ubral těm žánrovým scénkám, mohl by jim vtisknout určitý smysl, jakožto patron blažené mrtvolnosti, tedy smysl hrůzostrašný, ale aspoň nějaký. Malý buntrobot se pletl do cesty nějaké energické babičce, ustavičně jí podrážel nohy, takže každou chvíli padala, ale zase vstávala a šla dál, a znovu padala – a tak mi zmizeli z očí, on neústupný prostě jako mašina, ona čiloučká a sebejistá. Spousta robotů nahlížela lidem zblízka do ústní dutiny, snad proto, aby se přesvědčili o účinku postřiku, ale měl jsem pocit, že důvod bude jiný. Na rozích stála spousta úchylníků a nerobotů, z nějakých vedlejších vrat se valili z šichty pracáci, pracery, kreténovci a mikroboti, vozovkou se šinul obrovský kompostér, který zvedal na ostruhu svého pluhu vše, co mu přišlo do cesty, a tak společně s mrtváky hodil do kontejneru i stařenku. Kousl jsem se do ruky, zapomněl jsem, že v ní držím druhou, dosud nedotčenou lahvičku, a hrdlo mi spálil živý oheň. Mé okolí se zachvělo, zahalila je mléčná mlha – bělmo, které mi neviditelná ruka pomalu snímala z očí. Ztuhl jsem hrůzou a sledoval další přeměnu, protože už jsem si v hrůzné křeči předtuchy domyslel, že nyní ze sebe skutečnost svlékne poslední slupku. Zřejmě ji falšovali o nepamětných dob, takže silnější prostředek z ní strhl jen větší počet slupek a dostal se k těm spodnějším, ale nic víc nedokázal. Bylo najednou jasno, bílo. Na chodnících ležel sníh, ulice dostala zimní kolorit, současně zmizely výkladní skříně obchodů, místo skleněných tabulí bylo všude vidět křížem přibitá

prohnilá prkna. Zima vládla mezi špinavými promočenými zdmi, z nadpraží a lamp visely girlandy slizkých rampouchů, v ostrém vzduchu se vznášel dým, hořký a modravý jako nebe nahoře. U zdi ležely hromady špinavého sněhu, čouhaly z nich chuchvalce smetí, tu a tam se černaly jakési veliké tlumoky haldy hadrů, neustávající vlna chodců je postrkovala, odkopávala stranou, mezi zrezivělé kontejnery, plechovky a zledovatělé piliny. Nesněžilo, ale bylo vidět, že sníh napadl nedávno a bude padat zas. Najednou jsem pochopil, koho už na ulici nevidím: roboty! Nebyl tam ani jediný. Jejich zasněžené trupy se válely před domy – odumřelý železný šrot mezi lidskými troskami a hadry, pod nimiž vyčuhovaly žlutavé ojíněné kosti. Nějaký otrhanec se právě uveleboval na jedné hromadě sněhu, zavrtával se do ní jako do prachové peřiny, viděl jsem, jak blaženě se usmívá, cítil se jako doma, jako ve své posteli, natáhl nohy a hrabal jimi ve sněhu. Tohle byl tedy ten chlad, ten podivný ledový závan, který občas jako by přilétl zdaleka i přímo doprostřed ulice, i v slunné pravé poledne – otrhanec už ulehl k dlouhému spánku – takhle je to tedy! Lidské mraveniště ho míjelo lhostejně, chodci se zabývali sami sebou, navzájem se posypávali práškem, podle jejich chování se brzo dalo poznat, kdo se považuje za člověka, a kdo za robota. Takže i roboty předstírali? A kde se vzala ta zima uprostřed léta – byl snad celý kalendář jen halucinace? Ale nač? Ledový sen jakožto demografické antidotum? Přece jen to tedy někdo bedlivě plánoval! A já bych měl sejít z tohoto světa, aniž bych toho člověka poznal? Klouzal jsem očima po ztrouchnivělých stěnách mrakodrapů s vybitými okny. Za mnou bylo ticho, doba oběda uplynula. Ulice – to byl konec, mé vidoucí oči nemohlo nic spasit, ztratil bych se v tom davu, ale sám jsem někoho potřeboval, sám jsem se mohl nanejvýš po určitou dobu skrývat jako krysa, byl jsem už mimo působní halucinace, a tedy na poušti, se strachem a zoufalstvím jsem ustupoval od okna, mráz jsem bohužel cítil celým tělem, protože už mě před ním nechránila iluze slunného klimatu. Sám jsem nevěděl, kam jdu, ale snažil jsem se kráčet co nejtišeji. Ano, už jsem tajil svou přítomnost, krčil jsem se, choulil, vrhal kolem sebe ustrašené pohledy, zastavoval jsem se, naslouchal – to všechno mi napověděl instinkt ještě dřív, než jsem se k čemukoli odhodlal. Ale také jsem cítil až do morku kostí, že je na mně patrné, co vidím, a že mi to neprojde beztrestně. Kráčel jsem po chodbě šestého nebo pátého poschodí, k profesoru Trottelreinerovi jsem se vrátit nemohl, ten potřeboval pomoc, kterou jsem mu stejně nemohl poskytnout, myslel jsem horečnatě na několik věcí najednou, ale hlavně na to, zda ten prostředek přestane jednou působit a zda se ocitnu zpátky v Arkádii. Překvapilo mě, že kromě toho hnusu a strachu jsem – tváří v tvář této perspektivě – necítil vůbec nic, jako kdybych si raději přál zmrznout v té hromadě smetí s jistotou, že tomu tak skutečně je, než vděčit za uklidnění iluzi. Nemohl jsem vstoupit do vedlejší chodby, protože mi leželo v cestě tělo nějakého starce, už nebyl s to jít dál, a tak jen markýroval chůzi cukáním nohou, tiše chroptěl a přívětivě se na mě usmíval ze své agónie. Zamířil jsem proto k druhé vedlejší chodbě, došel jsem až k matovým dveřím nějaké kanceláře. Za nimi panovalo naprosté ticho. Vešel jsem dovnitř, létací dveře se rozkývaly, byla tam pisárna, prázdná. Vzadu v hale byly pootevřeny další dveře. Nahlédl jsem dovnitř, do jakési veliké světlé místnosti. Chtěl jsem se dát na útěk, protože tam někdo byl, ale uslyšel jsem známý hlas:

„Pojďte dál, pane Tichý.“

A tak jsem šel. Ani mě nijak zvlášť nepřekvapilo, že hlas promluvil tak, jako by tam na mě čekal. Přijal jsem klidně i to, že tam za psacím stolem seděl pan George Symington v šedivém flanelovém obleku a s chlupatým fulárem na krku, mezi rty tenké cigarillo, na nose černé brýle. Zdálo se mi, že na mě hledí shovívavě a současně smutně.

„Posaďte se, prosím, chvíli to potrvá,“ řekl.

Posadil jsem se. Místnost byla oázou čistoty a tepla v té všeobecné spoušti, okna měla celá, nebylo tam ani stopy po ledovém průvanu, navátém sněhu, na stole stál tácek s kouřící černou kávou, popelníček a diktafon, na stěně viselo několik barevných ženských aktů. Napadla mě dost nesmyslná myšlenka, že ta těla na fotografiích nejsou pokryta žádným lišejem.

„Koledoval jste si o to,“ řekl Symington přísně. „A přitom si nemůžete na nic stěžovat! Měl jste tu nejlepší ošetřovatelku, vaším přítelem byl jediný pravdovidec v celém státě, všichni se vám snažili pomoci, a vy? Vy jste si postavil hlavu, že vyšťouráte „pravdu“ na vlastní pěst!“

„Já?“ řekl jsem překvapen jeho slovy, ale než jsem soustředil myšlenky, než jsem se vyladil do jeho tóniny, napadl mě:

„Jen mi tu nelžete! Na to je už pozdě! Měl jste pocit, že jste ukrutně mazaný, když neustále hlásíte ty své stížnosti a podezírání z „halucinací!“ Kanál, hotelové krysy, osedlat, nasednut! Takových primitivních výmyslů jste používal! Copak jste si myslel, že s nimi vystačíte? Takhle hloupý může být jenom defrizák!“ Poslouchal jsem ho s ústy pootevřenými úžasem. Bleskurychle jsem pochopil, že jakékoli námitky by beztak byly zbytečné, neuvěřil by mi. Považoval mé opravdové fixní ideje za promyšlený manévr. A tak ani ten rozhovor se mnou, v němž mi odhaloval tajemství Procrustics Inc., nesloužil ničemu jinému, než aby ze mě tahal rozumy, proto používal oněch slov, která mě tenkrát tak krutě překvapila, třeba si myslel, že jsou o nějaká hesla, nějaký klíč k zasvěcení – ale do čeho, do protichemického spiknutí? Můj soukromý strach z halucinací považoval za taktický tah… Bylo už opravu příliš pozdě, než abych mu to mohl vysvětlit – zejména teď, když už byly karty odkryty.
„Vy jste tu na mě čekal?“ zeptal jsem se.
„Přirozeně. I s celou tou vaší podnikavostí jsme vás po celou dobu vodili na vařené nudli. Nemůžeme si dovolit, aby neodpovědná protestní akce ohrozila panující pořádek.“
I ten umírající stařec na chodbě byl tedy jednou z překážek, která mě dovedla sem – prolétlo mi hlavou.
„Pěkný pořádek!“ neodpustil jsem si. „Vy jste jeho šéf? Gratuluji.“
„Ironické poznámky si nechte pro lepší příležitost,“ zavrčel. Podařilo se mi ho urazit, měl vztek.
„Po celou dobu jste hledal „zdroje démonismu“, vy můj defrizáku, vy zmrazenče z minulého století… Neexistují, abyste věděl. Chci ukojit vaši zvědavost. Žádné nejsou, rozumíte? Dáváme civilizaci narkózu, jinak by sama sebe nesnesla. Proto ji nesmíte budit. Proto se do ní vrátíte i vy. Nic vám nehrozí, je to přece nejen bezbolestné, ale i příjemné. Pro nás je to daleko horší, protože my musíme zůstat střízliví pro vaše dobro.“
„Takže vy se vlastně obětujete pro společnost, že?“ poznamenal jsem.
„Jestliže doceňujete strašlivou svobodu myšlení, pak vám radím, abyste se zdržel ironie, abyste si nechal ty své hloupé jízlivosti, jinak o svobodu přijdete ještě rychleji.“
„Chcete mi říci ještě něco? Prosím, poslouchám.“
„V tuto chvíli jsem kromě vás jediný člověk v tomto státě, který vidí. Co mám na nose?“ dodal rychle jakoby úskočně.
„Černé brýle.“
„Vidíte tedy totéž co já,“ pravil. „Chemik, který poskytl Trottelreinerovi přípravky, se už vrátil do lůna společnosti a nesžírají ho žádné pochybnosti. Nikdo je nesmí mít, copak to nechápete?“
„Moment. Mám takový dojem, že vám hrozně záleží na tom, abyste mě přesvědčil. To je mi divné. Proč to vlastně děláte?“
„Protože žádný pravdovidec není démon!“ odpověděl. „Jsme otroky dnešního stavu věcí. Zahnal nás do slepé uličky. Hrajeme s takovými kartami, jaké nám náš společný osud vtiskl do rukou. Přinášíme klid, jasnou mysl a úlevu jediným zachovaným způsobem. Udržujeme na okraji rovnováhy to, co by se bez nás zřítilo do všeobecné agónie. Jsme posledním Atlasem tohoto světa,. Jde o to, že když už svět musí zahynut, ať alespoň netrpí. Nedá-li se pravda změnit, musí se zastřít, to je poslední ještě humánní, ještě lidská povinnost.“
„Určitě už se nedá nic změnit?“ otázal jsem se.
„Píšeme rok 2098,“ řekl. „Na Zemi žije šedesát devět miliard lidí legálně a nejméně šestadvacet miliard utajeně. Průměrná roční teplota klesla o čtyři stupně, to znamená, že za patnáct dvacet let tedy bude ledovec. Zledovatění nemůžeme předejít, nemůžeme mu ani zabránit. Můžeme je jen zastřít.“
„Vždycky jsem si myslel, že v pekle je mráz,“ řekl jsem jen tak mimochodem. „Vy tedy malujete na dveře do pekla roztomilé vzorečky, že?“
„Přesně tak,“ řekl. „Jsme poslední samaritáni. Někdo vám to z toho místa říci musel, náhodou jsem to zrovna já.“
„Už si vzpomínám, ecce homo!“ řekl jsem. „Ale…moment… už chápu, co tím vším sledujete. Chcete mě přesvědčit o významu své funkce – eschatologického narkotizéra. Když už není chleba, dejme trpícím narkózu. Jenom pořád nevím, proč vám tak záleží na mém obrácení, když na něj stejně budu muset za chvilku zapomenout. Jestliže jsou vaše chemické prostředky skutečně kvalitní, pak nechápu, proč plýtváte energií na rozumové argumenty? Jsou-li kvalitní, stačí přece pár kapek kredibilanu, jednou

šplíchnout do očí – a já s nadšením přijmu každé vaše slovo a budu vás ctít a uznávat! Ale vy sám zřejmě nejste přesvědčen o kvalitě takového léčení, když se uchylujete k staromódnímu přesvědčování házení slov do větru, a když vás rozhovor uspokojuje víc než použití rozprašovač! Zřejmě moc dobře víte, že psychemické vítězství je prachsprostý podvod a že zbudete na bojišti sám jako vítěz, kterého pálí žáha. Chcete mě nejdřív přesvědčit, a potom shodit do zapomnění, ale to se vám nepodaří! Trhněte si nohou s tím vaším ušlechtilým posláním, i s těmi děvkami, které vám tu na fotkách zpříjemňují vaši spasitelskou práci! Přece jen potřebujete ty nefalšované, bez štětin, co?
Zuřivě se zašklebil. Vyskočil a zvolal:
„Máme ještě jiné prostředky než arkadské! Existují i chemická pekla!“
I já jsem vstal. Když sahal po tlačítku na stole, zařval jsem: „Půjdeme tam spolu!“ a skočil jsem mu na krk. Zapotáceli jsme se – tak jak jsem chtěl – k otevřenému oknu. Zadupaly kroky, tvrdé ruce se mě od něho snažily odtrhnout, svíjel jsem se a kopal, ale já jsem ho těsně u okenní předprsně přehnul do záklonu, sebral jsem veškerý zbytek svých sil – a skočil jsem. Zasvištělo mi v uších, v pevním objetí jsme metali kozelce, trychtýř ulice rostl, připravoval jsem se na drtivý úder, ale dopad byl zatím měkký, vyšplíchla černá břečka, milovaná smradlavá tůň se mi uzavřela nad hlavou – a znovu se otevřela. Vynořil jsem se uprostřed kanálu, otíraje si oči, s intenzívní chutí pomyjí v ústech, ale šťastný, tak šťastný! Profesor Trottelreiner, kterého jsem svým vřískotem probudil z dřímoty, se skláněl nad tůní a jako bratrskou ruku mi z břehu podával rukojeť pevně stočeného deštníku. Ozvěny blbardování utichaly. Ředitelství Hiltonu spalo na nafukovacích lehátkách (odtud nafukovačky!) a sekretářky se chovaly ze spaní dost vyzývavě. Jim Stantor chrápal, převaloval se z jednoho boku na druhý a přitom zalehl krysu, která mu vytahovala z kapsy čokoládu. Oba se lekli. Profesor Dringenbaum, ten pedantský Švýcar, seděl na bobku u zdi, svítil si baterkou na svůj referát a něco v něm propisovačkou opravoval. Když jsem si uvědomil, že tato soustředěná činnost zvěstuje začátek druhého dne jednání Futurologického kongresu, dal jsem se do takového smíchu, že mu strojopis vypadl z ruky, žbluňkl do černé vody a odplaval – do neznámé budoucnosti.

listopad 1975